

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ**

ОБЛІК У СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до виконання циклу практичних завдань
для студентів галузі знань 07 “Управління та адміністрування”
спеціальності 071 “Облік і оподаткування”**

Обговорено і рекомендовано на
засіданні кафедри бухгалтерського
обліку, оподаткування та аудиту
Протокол № 19
від 07 червня 2016 року

ЧЕРНІГІВ ЧНТУ 2016

Методичні вказівки до виконання циклу практичних завдань з дисципліни “Облік у страхових організаціях” для студентів галузі знань 07 “Управління та адміністрування” спеціальності 071 “Облік і оподаткування” / Укладачі: Лень В.С., Сидоренко О.О. — Чернігів: ЧНТУ, 2016. — 152 с.

Укладачі: Лень Василь Степанович, кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Сидоренко Олександр Олександрович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Відповідальний за випуск: Маргасова Вікторія Геннадіївна, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту, доктор економічних наук, професор

Рецензент: Гоголь Тетяна Анатоліївна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
Тема 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	6
1.1. Питання для самоконтролю	6
1.2. Теми рефератів	6
1.3. Задачі для розв'язання	7
1.4. Тести	8
Тема 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ У СТРАХОВИКА ПРИДБАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ, НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ, ЗАПАСІВ ТА РОБІТ І ПОСЛУГ	16
2.1. Питання для самоконтролю	16
2.2. Теми рефератів	16
2.3. Задачі для розв'язання	16
2.4. Тести	20
Тема 3. ФОРМУВАННЯ ТА ОБЛІК СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ ТА ТЕХНІЧНИХ РЕЗЕРВІВ.....	25
3.1. Питання для самоконтролю	25
3.2. Теми рефератів	25
3.3. Задачі для розв'язання	26
3.4. Тести	34
Тема 4. ФОРМУВАННЯ ТА ОБЛІК РЕЗЕРВІВ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ ТА ОБОВ'ЯЗКОВИХ ВИДІВ ОСОБИСТОГО СТРАХУВАННЯ.....	47
4.1. Питання для самоконтролю	47
4.2. Теми рефератів	47
4.3. Задачі для розв'язання	48
4.4. Тести	53
Тема 5. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК СТРАХОВИХ ПЛАТЕЖІВ ТА ОПЕРАЦІЙ З ПЕРЕСТРАХУВАННЯ	60
5.1. Питання для самоконтролю	60
5.2. Теми рефератів	60
5.3. Задачі для розв'язання	60
5.4. Тести	65
Тема 6. ОБЛІК РОЗМІЩЕННЯ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВІВ.....	71
6.1. Питання для самоконтролю	71
6.2. Теми рефератів	71
6.4. Задачі для розв'язання	72
6.4. Тести	78
Тема 7. ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА РОЗРАХУНКІВ	93
7.1. Питання для самоконтролю	93
7.2. Теми рефератів	93
7.3. Задачі для розв'язання	93
7.4. Тести	98

Тема 8. ОБЛІК ДОХОДІВ, ВИТРАТ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

СТРАХОВИКА 108

8.1. Питання для самоконтролю	108
8.2. Теми рефератів	108
8.3. Задачі для розв'язання	109
8.4. Тести	112
Тема 9. ОПОДАТКУВАННЯ СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	119
9.1. Питання для самоконтролю	119
9.2. Теми рефератів	119
9.3. Задачі для розв'язання	119
9.4. Тести	124
Тема 10. ФІНАНСОВА ТА СПЕЦІАЛЬНА ЗВІТНІСТЬ СТРАХОВИКІВ	130
10.1. Питання для самоконтролю	130
10.2. Теми рефератів	130
10.3. Задачі для розв'язання	130
10.4. Тести	133
Додаток А_Робочий план рахунків страховика для виконання практичних завдань	138
Додаток Б_Приклад оформлення вирішення задачі	141
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	144

ПЕРЕДМОВА

Дисципліна “Облік у страхових організаціях” відноситься до циклу професійно-орієнтованих дисциплін для студентів галузі знань 07 “Управління та адміністрування” спеціальності 071 “Облік і оподаткування”.

Вивчення дисципліни спрямоване на формування професійних знань та вмінь з обліку в страховій організації у відповідності з міжнародними стандартами обліку та діючим законодавством України.

Мета викладання дисципліни “Облік у страхових організаціях” — засвоєння студентами особливостей обліку в страхових організаціях та практики ведення в них бухгалтерського обліку.

Предметом дисципліни є господарські операції страхових організацій.

Вивчення курсу “Облік у страхових організаціях” включає вивчення нормативних актів, необхідних для відображення господарських операцій в обліку страховика та складання фінансової і спеціальної звітності. Значна роль при вивченні дисципліни відводиться виконанню практичних завдань, внаслідок чого студент набуває практичних навичок з обліку та складання звітності в страхових організаціях.

Для виконання практичних завдань студенту необхідно насамперед засвоїти теоретичний матеріал теми за лекціями та навчальною літературою. Проте вирішення ряду задач потребує безпосереднього вивчення окремих правочинів та Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, а тому наявність МСФЗ на практичних заняттях у студента є обов’язковою. Також необхідно мати на практичних заняттях План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкцію про його застосування.

Самостійна робота студентів включає в себе вирішення задач та підготовку рефератів. Перелік рекомендованих тем рефератів наведений до кожної теми, але не є виключним і студент, за узгодженням з викладачем практичних занять, може обрати й інші теми. Обсяг реферату не повинен перевищувати 10 сторінок машинописного тексту. Він має бути виконаний самостійно, без копіювання тексту підручника або посібника, інструкцій та інших нормативних документів. У тексті слід давати посилання на джерела, які подано у списку літератури.

При виконанні самостійної роботи студенти можуть використовувати як рекомендовану літературу, так і самостійно опрацювати інші джерела.

Тема 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Питання для самоконтролю

1. Розкрийте зміст понять: страховик, страхувальник, страхування та перестраховання.
2. Особливості провадження страхової діяльності страховиками-нерезидентами на території України.
3. Вимоги щодо організаційної форми страховика.
4. Об'єкти страхування: сутність, види.
5. Вимоги до мінімального розміру статутного капіталу страховика.
6. Наведіть назву та функції органу, що здійснює державний нагляд за страховою діяльністю в Україні.
7. Методичне забезпечення бухгалтерського обліку страховика.
8. Нормативне забезпечення бухгалтерського обліку страховика.
9. Порядок ліцензування страхової діяльності.
10. Призначення та мета діяльності добровільних об'єднань юридичних осіб, які мають статус страховиків.
11. Страхові посередники: сутність, види, спільні та відмінні риси.
12. Охарактеризуйте основні нормативні документи, які регламентують страхову діяльність.
13. Розкрийте зміст договору страхування.
14. Перелічіть обставини за яких дія договору страхування припиняється.
15. Валюта розрахунків у страхових організаціях.
16. Розкрийте вимоги до головного бухгалтера страхової організації.
17. Розкрийте вимоги до керівника страхової організації.
18. Форми бухгалтерського обліку, що можуть використовуватись страховиками.
19. Роль МСБО в обліку страховиків.
20. Особливості ведення бухгалтерського обліку у страховиків.

1.2. Теми рефератів

1. Етапи становлення та розвитку страхового ринку України.
2. Проблеми та перспективи розвитку страхового ринку в Україні.
3. Проблеми розвитку страхування життя в Україні у порівнянні з іншими провідними країнами світу.
4. Групування страхових компаній за обсягами надання послуг із страхування та вивчення залежності обсягів надання послуг з обсягом виплат.
5. Динаміка кількості страхових компаній за організаційними формами та основних показників їх діяльності в Україні.

6. Рівень страхових виплат в Україні та інших провідних країнах світу.
7. Розвиток перестраховування в Україні.
8. Особливості ведення бухгалтерського обліку та складання звітності у страховиків.
9. Проблеми та перспективи розвитку інституту страхового посередництва в Україні.
10. Функції органу по нагляду за страховою діяльністю в Україні.
11. Роль добровільних об'єднань страховиків у розвитку страхового ринку України.
12. Страхові договори: сутність, порядок укладання та дострокового припинення їх діяльності.
13. Зміни законодавчих вимог стосовно розміру статутного капіталу страховика, їх причини та наслідки.
14. Інвестиційна політика страхових організацій в Україні.
15. Інвестиційна політика страхових організацій за кордоном.
16. Організація страхової справи в зарубіжних країнах.
17. Порівняльна характеристика класифікації страхування для цілей ліцензування згідно з вимогами внутрішнього законодавства України та Директивами Європейського Співтовариства.
18. Регламентація страхової діяльності у зарубіжних країнах.
19. Рейтингова оцінка страхових компаній України за розміром статутного капіталу.
20. Розвиток системи бухгалтерського обліку страхових компаній України.

1.3. Задачі для розв'язання

Задача 1.1. У грудні 201х року страхова компанія, яка не є платником ПДВ, придбала ліцензію на обов'язкове страхування життя і здоров'я спеціалістів ветеринарної медицини за 12,0 тис. грн. За підготовку ліцензійної справи сплачено юридичній компанії 3,0 тис. грн.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки та податкові розрахунки у місяці придбання та у наступному місяці.

Задача 1.2. У грудні 201х року страхова компанія, яка є платником ПДВ, придбала ліцензію на добровільне страхування життя за 30,0 тис. грн. За підготовку ліцензійної справи сплачено юридичній компанії 4,2 тис. грн з ПДВ.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки та податкові розрахунки у місяці придбання та у наступному місяці.

Задача 1.3. Страхова компанія, виграла конкурс на отримання ліцензії на обов'язкове страхування життя і здоров'я спортсменів вищої категорії строком на 3 роки. Витрати, пов'язані з проведенням конкурсу становили 1,0 тис. грн,

які здійснені залученою юридичною особою. За підготовку ліцензійної справи сплачено юридичній компанії 3,6 тис. грн з ПДВ.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки та обґрунтувати їх нормативними документами.

Задача 1.4. За укладеним 20.07.201x р договором майнового страхування страховий платіж становить 600 грн. Договором передбачено, що перший платіж страхувальник зобов'язаний внести до 25.07.201x р. у розмірі 300 грн, а другий — до 26.10.201x р. Договір набирає чинності з наступного дня після надходження страхового платежу на поточний рахунок страховика. Відповідальність страховика становить 100 % з дати надходження першого страхового платежу. Кошти на рахунок страховика надійшли 24.07.201x р. та 25.10.201x р.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки.

Задача 1.5. За умовами договору страхування майна страховий платіж становить 1000 грн і страховик несе відповідальність за застраховане майно у повному обсязі з дати, наступної за датою сплати 60 % страхового платежу, і діє до першої з таких подій:

— першого страхового випадку, визнаного страховиком на підставі заяви страхувальника;

— закінчення зазначеного у договорі терміну страхування.

У разі настання страхової події страхувальник вносить решту страхового платежу, а за відсутності такої — не вносить. За страховою подією передбачене страхове відшкодування у розмірі 10,0 тис. грн.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки для обох випадків.

1.4. Тести

1. Страхова компанія не може займатись такими видами діяльності:
 - а) надавати короткотермінові кредити страхувальникам — фізичним особам, які застрахували своє життя;
 - б) здійснювати певні види страхування;
 - в) купувати та продавати акції, емітовані комерційними банками;
 - г) здійснювати перестраховання ризиків;
 - д) здійснювати діяльність, пов'язану з виробництвом продукції харчової промисловості;
 - е) здійснювати фінансову діяльність, пов'язану з формуванням, розміщенням та управлінням страховими резервами.
2. Страхова компанія має право займатися тими видами страхування, які

дозволені:

- а) правилами страхування;
- б) Міністерством фінансів України;
- в) Нацкомфінпослуг;
- г) ліцензією;
- д) Указами президента України.

3. Страховикам-нерезидентами, дозволено здійснювати на території України:

- а) страхування ризиків, пов'язаних з морськими перевезеннями;
- б) страхування ризиків, пов'язаних з комерційною авіацією;
- в) перестраховування;
- г) всі відповіді вірні.

4. Товариство, всі учасники якого займаються сумісною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність по зобов'язанням товариства всім своїм майном, називається:

- а) товариство з обмеженою відповідальністю;
- б) повне товариство;
- в) командитне товариство;
- г) вірна відповідь відсутня.

5. Страховик-нерезидент не має право здійснювати страхову діяльність в Україні, якщо:

а) між уповноваженим органом із здійснення нагляду за страховими компаніями країни, в якій зареєстрований страховик-нерезидент, та Уповноваженим органом підписано меморандум (укладено угоду) про обмін інформацією;

б) за страховою діяльністю відповідно до законодавства країни реєстрації страховика-нерезидента здійснюється державний нагляд;

в) між Україною та країною, в якій зареєстрований страховик-нерезидент, укладено міжнародний договір про запобігання податковим ухиленням та уникнення подвійного оподаткування

г) рейтинг фінансової надійності (стійкості) страховика-нерезидента не відповідає вимогам, установленим Уповноваженим органом

6. Загальні засади та порядок здійснення добровільного страхування визначаються:

- а) Нацкомфінпослуг;
- б) Міністерством фінансів України;
- в) Постановами Верховної Ради України;
- г) Указами президента України;

д) правилами страхування, розробленими страховиком і затвердженими Нацкомфінпослуг.

7. Реєстрацію філій страховиків-нерезидентів здійснює:

- а) Нацкомфінпослуг;
- б) Міністерством фінансів України;
- в) Верховною Радою України;
- д) Кабінетом Міністрів України.

8. Ліцензійні умови провадження страхової діяльності встановлюються:

- а) Нацкомфінпослуг;**
- б) Міністерством фінансів України;
- в) Верховною Радою України;
- д) Кабінетом Міністрів України.

9. Для страхової компанії, яка займається страхуванням життя, мінімальний розмір статутного капіталу повинен становити:

- а) 10 млн євро;
- б) 7 млн євро;
- в) 1 млн євро;
- г) 1, 5 млн євро.

10. Для страхової компанії, яка займається видами страхування іншими, ніж страхування життя, мінімальний розмір статутного капіталу повинен становити:

- а) 10 млн євро;
- б) 750 тис євро;
- в) 1 млн. євро;
- г) 1, 5 млн євро;
- д) 2,0 млн євро.

11. Кептивні страхові компанії – це компанії створені підприємством (концерном, конгломератом, фінансовою групою тощо) з метою прикриття своїх власних ризиків:

- а) так;
- б) ні.

12. Чи дозволяє Закону України “Про страхування” страховикам утворювати спілки, асоціації та інші об’єднання для координації своєї діяльності, захисту інтересів своїх членів та здійснення спільних програм:

- а) так;
- б) ні.

13. Ліга страхових організацій України, це:

- а) комерційне об'єднання страховиків з метою отримання прибутку;
- б) неприбуткове об'єднання учасників ринку страхових послуг України;
- в) вірна відповідь відсутня.

14. Державний нагляд за страховою діяльністю на території України здійснює:

- а) Міністерство фінансів України;
- б) Генеральний прокурор;
- в) Кабінет Міністрів України;
- г) Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг;
- д) Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку;
- е) органи фінансового контролю.

15. Страховий агент провадить свою діяльність від імені:

- а) страховика;
- б) страхувальника.

16. Чи існує в Україні Реєстр страхових (перестрахових) брокерів:

- а) ні;
- б) так.

17. Чи має право страховий брокер отримувати страхові платежі від страхувальника:

- а) так;
- б) ні;
- в) так, якщо він забезпечує набрання чинності договору страхування не пізніше одного дня після отримання ним страхових платежів.

18. Розмір платежів, отримуваних страховим брокером — фізичною особою протягом кожного кварталу, не повинен перевищувати:

- а) 100 мінімальних заробітних плат;
- б) 325 мінімальних заробітних плат;
- в) 625 мінімальних заробітних плат;
- г) розмір платежів не лімітується.

19. Страховий брокер може укласти договори страхування з одним страховиком на суму страхових платежів, що не перевищує:

- а) 35 % загальної суми страхових платежів за всіма договорами страхування, укладеними цим брокером протягом року;

б) 45 загальної суми страхових платежів за всіма договорами страхування, укладеними цим брокером протягом року;

в) 50 загальної суми страхових платежів за всіма договорами страхування, укладеними цим брокером протягом року;

в) ліміт не встановлено.

20. З метою забезпечення ліквідності операцій страхового брокера — юридичної особи розмір отримуваних ним страхових платежів протягом кожного кварталу не повинен перевищувати:

а) розміру сформованого ним страхового резерву;

б) розміру сформованого ним резерфного фонду;

в) розміру сплаченого статутного капіталу страхового брокера;

21. Посередницька страхова діяльність:

а) є об'єктом обкладання ПДВ;

б) не є об'єктом обкладання ПДВ;

22. Рівень страхових виплат – це:

а) відношення суми страхових виплат до суми страхових платежів;

б) відношення суми страхових платежів до суми страхових виплат;

в) розмір страхових відшкодувань сплачених за звітний рік.

23. Факт укладання договору страхування засвідчується:

а) наказом страховика;

б) актом про укладання договору страхування та внесення страхувальником необхідного платежу;

в) розпорядженням страховика;

г) довідкою страховика про факт укладання договору страхування.

д) страховим свідоцтвом (полісом, сертифікатом).

24. Договір страхування не містить;

а) об'єкта страхування;

б) розмір страхової суми за договором страхування;

в) перелік страхових випадків;

г) розміри страхових внесків (платежів, премій) і строки їх сплати;

д) вірна відповідь відсутня.

25. Страхова компанія не може бути створена у формі:

а) акціонерного товариства;

б) повного товариства;

в) командитного товариства;

г) товариств з додатковою відповідальністю;

д) товариства з обмеженою відповідальністю.

26. Страхова компанія — це:

- а) фінансова компанія;
- б) інвестиційна компанія;
- в) інноваційна компанія.

27. Діяльність страхових посередників регламентується:

- а) наказами Міністерства фінансів України;
- б) постановами Кабінету Міністрів України;
- в) розпорядженнями Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг;
- г) наказами Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку;

28. Страховики на території України готівкову іноземну валюту приймати в свої каси:

- а) не мають права;
- б) мають право.

29. До страховика, що виплатив страхове відшкодування за договором майнового страхування в межах фактичних витрат, переходить право вимоги, яке страхувальник має до особи, відповідальної за нанесений збиток:

- а) Так;
- б) ні.

30. Страховик зобов'язаний оформити необхідні документи для своєчасної виплати страхового відшкодування і виплатити його в установлений договором строк:

- а) на протязі двох робочих днів після одержання повідомлення про настання страхового випадку;
- б) на протязі трьох робочих днів після одержання повідомлення про настання страхового випадку;
- в) на протязі десяти робочих днів після одержання повідомлення про настання страхового випадку.

31. Страховий договір вважається достроково припиненим у разі, якщо перший (або черговий) страховий платіж не був сплачений за письмовою вимогою страховика протягом:

- а) 5 робочих днів з дня пред'явлення такої вимоги страхувальнику;
- б) 10 робочих днів з дня пред'явлення такої вимоги страхувальнику, якщо інше не передбачено умовами договору;
- в) 15 робочих днів з дня пред'явлення такої вимоги страхувальнику, якщо

інше не передбачено умовами договору.

32. Обов'язкові положення договору страхування встановлені:

- а) розпорядженням **Нацкомфінпослуг**;
- б) постановами Кабінету Міністрів України;
- в) Законом України “Про Страхування”.

33. У разі несвоєчасної виплати відшкодування страховик виплачує страхувальнику:

- а) пеню, розмір якої встановлюється договором;
- б) пеню, розмір якої встановлюється законом;
- в) штраф, розмір якого встановлюється договором;
- г) штраф, розмір якого встановлюється законом.

34. Вимоги до облікової та реєструючої системи фінансових компаній затверджені:

- а) Законом України “Про страхування”;
- б) розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України;
- в) наказом Міністерства фінансів України.

35. Договори на здійснення діяльності з надання фінансових послуг зберігаються окремо за кожним видом діяльності протягом:

- а) трьох років після виконання взаємних зобов'язань;
- б) п'яти років після виконання взаємних зобов'язань;
- в) десяти років після виконання взаємних зобов'язань.

36. Голова виконавчого органу страховика повинен мати:

- а) мати повну вищу освіту;
- б) вищу економічну освіту;
- в) вищу юридичну освіту;
- г) вищу економічну або юридичну освіту.

37. Головний бухгалтер страховика повинен мати:

- а) мати повну або базову вищу освіту.;
- б) вищу економічну освіту;
- в) вищу освіту за фахом “Облік і аудит”.

38. Для отримання ліцензії на здійснення страхової діяльності страховик:

- а) повинен попередньо набути статус фінансової установи;
- б) не повинен попередньо отримувати статус фінансової установи, тому що операції зі страхування відносяться до фінансових, що передбачається в статуті

страховика та визначено законом.

39. Договір страхування набуває сили з моменту:

- а) укладання угоди між страховиком та страхувальником;
- б) сплати страхувальником першого страхового внеску згідно з договором страхування, якщо інше в ньому не зазначено;
- в) передачі страховим агентом копії договору страхування до бухгалтерії страховика.

40. Організація внутрішнього контролю за наданням фінансових послуг своїм клієнтам для страховика є:

- а) обов'язковою;
- б) не обов'язковою;
- в) обов'язковою лише з надання послуг зі страхування життя.

41. При укладенні договору юридична або фізична особа не мають право вимагати у суб'єкта підприємницької діяльності — страховика надання:

- а) балансу;
- б) довідки про фінансове становище, підтвердженої аудитором (аудиторською фірмою);
- в) бізнес-план;
- г) всі відповіді вірні;
- д) немає вірної відповіді.

42. Форма обліку страхової компанії визначається:

- а) Дерфінпослуг;
- б) Лігою страхових організацій України;
- в) страховиком самостійно.

43. Обов'язкові перевірки страхових компаній працівниками Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг здійснюються не частіше:

- а) одного разу в місяць;
- б) одного разу в квартал;
- в) одного разу в півріччя;
- г) одного разу за рік;
- д) одного разу за два роки.

44. Ліцензії на проведення страхування видаються на строк:

- а) 3 роки;
- б) 5 років;
- в) 10 років;
- г) без зазначення в них строку дії.

Тема 2. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ У СТРАХОВИКА ПРИБАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ, НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ, ЗАПАСІВ ТА РОБІТ І ПОСЛУГ

2.1. Питання для самоконтролю

1. Особливості відображення в обліку придбання страховиком основних засобів.
2. Особливості відображення в обліку придбання страховиком нематеріальних активів.
3. Особливості відображення в обліку придбання страховиком запасів.
4. Особливості відображення в обліку придбання страховиком робіт та послуг.
5. Порядок реєстрації страховика платником податку на додану вартість.
6. Порядок визначення частки використання товарів (послуг) в оподатковуваних операціях, для страховиків які проводили оподатковувану діяльність в минулому році.
7. Порядок визначення частки використання товарів (послуг) в оподатковуваних операціях, для новостворених страховиків.
8. Порядок визначення частки використання товарів (послуг) в оподатковуваних операціях, для страховиків, у яких в минулому році були відсутні оподатковувані операції.
9. Нормативно-правове забезпечення обліку у страховиків України основних засобів, нематеріальних активів, запасів, робіт та послуг.
10. Які види діяльності страховика не обкладаються ПДВ.

2.2. Теми рефератів

1. Особливості обліку основних засобів у страховиків.
2. Особливості обліку запасів у страховиків.
3. Порядок розподілу амортизаційних відрахувань між видами діяльності страховика.
4. Особливості обліку нематеріальних активів у страховиків.
5. Особливості обліку робіт та послуг у страховиків.

2.3. Задачі для розв'язання

Задача 2.1. Страхова компанія платник ПДВ придбала будівлю, яка складається з двох частин (кожну з яких можна продати окремо), за 15 млн. грн з ПДВ. За оцінкою експертів, на момент придбання, ринкова вартість першої частини будівлі складає 5 млн. грн, другої частини – 9 млн. грн. Страхова

компанія планує першу частину будівлі використовувати у якості офісу страховика, а другу частину повністю здавати в операційну оренду.

Також, відомо, що в минулому році страхова компанія отримала 9,5 млн. грн доходу від страхової діяльності та 1,5 млн. грн з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ. На кінець звітного року дохід від страхової діяльності складає – 15,5 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 2,0 млн. грн з ПДВ. Необхідно зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 2.2. Страхова компанія платник ПДВ у вересні звітного року придбала програму «1С: бухгалтерія 8.2» за 15 тис. грн з ПДВ. Також відомо: у минулому році страхова компанія отримала 3,5 млн. грн доходу від страхової діяльності, та 0,5 млн. грн з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ; в цілому за звітний рік дохід від страхової діяльності складає – 5,5 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 1,0 млн. грн з ПДВ. Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 2.3. Страхова компанія платник ПДВ замовила ремонтні послуги на суму 18 тис. грн з ПДВ для будівлі, яка частково використовується як страховий офіс, а частково здається в оренду. Також відомо, що у минулому році страхова компанія отримала 2,5 млн. грн доходу від страхової діяльності та 0,3 млн. грн з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ. За звітний рік дохід від страхової діяльності складає – 3,0 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 1,0 млн. грн з ПДВ. Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 2.4. Страхова компанія платник ПДВ отримала у фінансову оренду устаткування (яке буде обслуговувати будівлю, що частково використовується для забезпечення страхової діяльності, а частково для забезпечення діяльності, яка обкладається ПДВ) на таких умовах: строк оренди 5 років, починаючи з 1 січня 2016 року, орендна ставка відсотка 20 % річних, мінімальні орендні платежі 300 000 грн ($30\,000 \cdot 10$) сплачуються раз на півроку пренумерандо. По завершенні строку оренди право власності на устаткування переходить орендарю. У минулому році страхова компанія отримала 2,5 млн. грн доходу від страхової діяльності та 0,3 млн. грн з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ. За звітний рік дохід від страхової діяльності складає – 3,0 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 1,0 млн. грн з ПДВ.

Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 2.5. Страхова компанія не платник ПДВ купила послуги сторонньої організації на суму 60 тис грн. При цьому відомо, що за минулий рік дохід страховика склав 10 млн. грн, з яких 1,01 млн. грн від операцій із здачі будівель

в операційну оренду. Необхідно зробити можливі бухгалтерські проведення та пояснити дії страховика, виходячи з вимог податкового законодавства.

Задача 2.6. Страхова компанія платник ПДВ придбала у звітному році паливо на суму 560 грн з ПДВ, яке буде використано на відрядження страхового агента на службовому автомобілі до іншого міста. Також відомо, що у минулому році страхова компанія отримала 5,5 млн. грн доходу від страхової діяльності та 0,6 млн. грн з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ. За звітний рік дохід від страхової діяльності складає – 6,0 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 1,0 млн. грн. Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 2.7. Страхова компанія придбала легковий автомобіль за 300 тис. грн з ПДВ, який буде використовуватись у робочий час страховими агентами для забезпечення власної діяльності, а в нічний час, у вихідні та святкові дні автомобіль буде здаватись в операційну оренду, для виконання послуг таксі. Також відомо, що у минулому році страхова компанія отримала 16 млн. грн доходу від страхової діяльності та 2 млн. грн з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ. За звітний рік дохід від страхової діяльності складає – 26,0 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 3,0 млн. грн з ПДВ. Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 2.8. Виявлено нестачу малоцінних необоротних матеріальних активів, на суму 560 грн. Нестача віднесена на рахунок винного. Зробити всі необхідні проводки для страхової організації — неплатника ПДВ та для недержавного виробничого підприємства — платника ПДВ за умови нарахування зносу за малоцінними необоротними активами 50 та 100 % при введенні їх в експлуатацію.

Задача 2.9. Придбано копіювальну техніку вартістю 12600 грн з ПДВ, яка використовується в страховій та іншій господарській діяльності страховика, який є платником ПДВ. Частка використання товарів, послуг, необоротних активів у оподатковуваних операціях за минулий рік невідомі. Питома вага страхових послуг на час придбання 85 %, інших — 15 %. Питома вага страхових послуг у цілому за рік 90 %, інших — 10 %. Зробити проводки на час придбання та коригувальні проводки в кінці року.

Задача 2.10. За кредитні кошти, які позичено 1 числа поточного місяця на 10 місяців зі сплатою відсотків 1 % за місяць, придбано основні засоби групи 3, ціна придбання 180 360 грн, з ПДВ. Витрати з придбання: оплата послуг посередника з організації придбання — 1 % ціни придбання, сплачено мито за посвідчення договору придбання — 5 % від ціни придбання з ПДВ. 60 %

придбаного приміщення буде використовуватись для забезпечення страхової діяльності і 40 % для здачі в операційну оренду.

Також, відомо, що у минулому році страхова компанія отримала 16 млн. грн. доходу від страхової діяльності, та 2 млн. грн. з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ. За звітний рік дохід від страхової діяльності складає – 26,0 млн. грн., а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 3,0 млн. грн. Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Зробити та обґрунтувати проводки для страхової організації та для підприємства — платника ПДВ.

Задача 2.11. Страховій організації 1 квітня поточного року пред'явлено рахунок аудиторської фірми на здійснення обов'язкового аудиту на 90,6 тис. грн з ПДВ. За перший квартал обсяг оподатковуваних ПДВ операцій у страховика склав 9,5 % від доходу страховика, у минулому році — 20 %.

Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 2.12. Страхова організація, яка не зареєстрована платником ПДВ, 2 січня поточного року прийняла рішення про продаж інвестиційної нерухомості у березні поточного року за 1260 тис. грн. Інвестиційна нерухомість обліковується за справедливою вартістю у сумі 1,2 млн грн. Первісна вартість цієї нерухомості 1,0 млн грн, а податкова амортизація нараховувалась 40 кварталів за прямолінійним методом виходячи з 20 років корисного використання. У березні цього ж року нерухомість була продана за 1080 тис. грн з ПДВ.

Зробити всі можливі бухгалтерські проводки, у тому числі і з придбання інвестиційної нерухомості та здійснити податкові розрахунки і пояснити їх із посиланням на нормативні документи.

Задача 2.13. Страхова організація, яка є платником ПДВ, має 60 т вугілля. Облікова вартість 1 т вугілля 800 грн. При придбанні вугілля півроку тому було відображено податковий кредит у сумі 40 грн з розрахунку за 1 т, а решта ПДВ, яка відображена у документах на поставку, включена до його облікової вартості. У зв'язку з переходом котельної страховика на газове опалення вугілля продане за справедливою ціною — 804,00 грн за тону.

Зробити бухгалтерські проводки з придбання і реалізації вугілля та податкові розрахунки і пояснити їх.

Задача 2.14. У січні поточного року страхова компанія — платник ПДВ придбала будівлю за 4,8 млн грн з ПДВ, частина площі якої буде здаватись в операційну оренду. Частка оподатковуваних ПДВ операцій за минулий рік становила 25 %. За січень загальний обсяг доходів страховика від використання такої будівлі склав 1 млн грн, у тому числі від страхової діяльності 50 тис. грн,

від реалізації послуг з операційної оренди — 950,0 тис. грн. У цілому за рік загальний обсяг доходів страховика склав 3,0 млн грн, у тому числі від операційної оренди 2,6 млн грн. Справедлива вартість будівлі на кінець року дорівнює 5 млн грн. У січні наступного року будівля реалізована за 5,5 млн грн без урахування ПДВ.

Зробити бухгалтерські проводки з посиланням на нормативні документи.

Задача 2.15. Страховик здійснює діяльність, яка є об'єктом обкладання ПДВ. За перший квартал поточного року загальний обсяг діяльності страховика склав 2,0 млн грн, у тому числі діяльність, яка обкладається ПДВ — 300 тис. грн. За цей квартал придбано послуг сторонніх організацій на 60 тис. грн з ПДВ. За минулий рік обсяг діяльності склав 10 млн грн, з нього 0,4 млн грн є об'єктом оподаткування ПДВ.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки та пояснення до них з посиланням на нормативні документи.

2.4. Тести

- Виберіть види діяльності, які обкладаються ПДВ:
 - страхування;
 - перестраховування;
 - діяльність страхових агентів та страхових брокерів, пов'язана зі страхуванням та перестраховуванням
 - вірна відповідь відсутня
 - вірно а, б, в.
- Чи зобов'язаний страховик враховувати вимоги МСБО 16 «Основні засоби» в процесі виконання облікових процедур:
 - так;
 - ні.
- Якщо платник податку придбаває товари, які призначаються для їх використання в операціях, які не є об'єктом оподаткування або звільняються від оподаткування, то суми податку, сплачені у зв'язку з таким придбанням:
 - не включаються до складу первісної вартості товарів такого платника;
 - не включаються до складу податкового кредиту такого платника;
 - включаються до складу податкового кредиту такого платника;
 - включаються до складу первісної вартості товарів такого платника;
 - вірна б та г.

4. Страховик зобов'язаний зареєструватись платником податку на додану вартість, якщо загальна сума від здійснення операцій з поставки товарів (послуг), що підлягають оподаткуванню ПДВ, нарахована (сплачена, надана) такій особі або в рахунок зобов'язань третім особам, протягом останніх дванадцяти календарних місяців сукупно перевищує::

- а) 300 тис. грн;
- б) 500 тис. грн;
- в) 1,0 млн. грн.

5. Граничний обсяг оподатковуваних податком на додану вартість операцій для реєстрації платником ПДВ встановлюється:

- а) з урахуванням податку на додану вартість;
- б) без урахування податку на додану вартість.

6. При недосягненні граничного обсягу оподатковуваних податком на додану вартість операцій для реєстрації платником ПДВ страховик добровільно зареєструватись платником ПДВ:

- а) може;
- б) не може.

7. При придбанні основних засобів, призначених частково для забезпечення страхової діяльності та частково для здачі в оренду, сума ПДВ, сплачена постачальнику до податкового кредиту зараховується:

- а) повністю;
- б) лише в частині, яка припадає на неоподатковувані ПДВ операції;
- в) лише в частині, яка припадає на оподатковувані ПДВ операції визначена за даними минулого року;
- г) лише в частині, яка припадає на оподатковувані ПДВ операції визначена за даними минулого року, або за фактичними даними першого податкового звітного періоду.

8. Розрахунок частки використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях відбувається;

а) у відсотках як відношення обсягів з постачання оподатковуваних операцій за попередній календарний рік до сукупних обсягів постачання оподатковуваних та неоподатковуваних операцій за цей же попередній календарний рік.

б) у відсотках як відношення обсягів з постачання оподатковуваних операцій (без урахування сум податку) за попередній календарний рік до сукупних обсягів постачання оподатковуваних та неоподатковуваних операцій (без урахування сум податку) за цей же попередній календарний рік.

в) вірна відповідь відсутня.

9. Визначена за даними минулого року у процентах частка використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях:

- а) застосовується протягом першого кварталу звітного року;
- б) застосовується страховиком протягом поточного календарного року;
- в) застосовується страховиком протягом поточного і наступних років;

10. Перерахунок частки використання необоротних активів в оподатковуваних операціях здійснюється за результатами:

- а) 12;
- б) 12, 24;
- в) 12, 24 і 36 місяців їх використання;
- г) календарного року.

11. При придбанні запасів, призначених для подвійного використання (в оподатковуваних та неоподатковуваних ПДВ операціях) сума ПДВ, сплачена постачальникам до податкового кредиту зараховується:

- а) повністю;
- в) лише в частині, яка припадає на неоподатковувані ПДВ операції;
- в) лише в частині, яка припадає на оподатковувані ПДВ операції.

12. При придбанні запасів, призначених виключно для забезпечення страхової діяльності, сума ПДВ сплачена постачальникам до податкового кредиту:

- а) зараховується;
- б) не зараховується;
- в) зараховується частково.

13. При придбанні запасів, призначених виключно для забезпечення діяльності, яка оподатковується ПДВ, сума ПДВ сплачена постачальникам до податкового кредиту:

- а) зараховується повністю;
- б) не зараховується;
- в) зараховується частково.

14. За 11 попередніх місяців обсяг оподатковуваних ПДВ операцій склав 700 тис. грн, а у 12-му місяці поспіль обсяг оподатковуваних ПДВ операцій страховика склав 0,4 млн грн. У цьому останньому місяці страховик відобразити податковий кредит та податкове зобов'язання:

- а) зобов'язаний;
- б) не зобов'язаний.

15. Податковий кредит та податкове зобов'язання страховик починає відображати з дати:

- а) перевищення граничного розміру оподатковуваних ПДВ операцій поставки;
- б) з 1 числа наступного місяця після перевищення граничного розміру оподатковуваних ПДВ операцій поставки;
- в) з дати реєстрації платником ПДВ та отримання свідоцтва платника ПДВ.

16. У разі досягнення у 12-му місяці поспіль обсягу оподатковуваних операцій 1000 тис. грн страховик зобов'язаний подати податковому органу заяву про реєстрацію платником ПДВ протягом:

- а) протягом десяти календарних днів, наступних за таким звітним податковим періодом;
- б) протягом двадцяти календарних днів, наступних за таким звітним податковим періодом.

17. Страховик, який не має статусу платника ПДВ уклав угоду на продаж майна на суму 3,5 млн грн у 2-му кварталі поточного року. Страховик зобов'язаний зареєструватись як платник ПДВ:

- а) протягом двадцяти календарних днів, наступних за другим звітним кварталом;
- б) протягом десяти календарних днів, наступних за другим звітним податковим періодом;
- в) зареєструватися як платник цього податку до кінця першого звітного податкового періоду.

18. Страховик, який у минулому місяці перевищив обсяг оподатковуваних ПДВ операцій і не подав заяви про реєстрацію платником ПДВ у встановлені строки:

- а) зобов'язаний нараховувати податкове зобов'язання і податковий кредит;
- б) не зобов'язаний нараховувати податкове зобов'язання і податковий кредит;
- в) зобов'язаний нараховувати податкове зобов'язання і не має права на податковий кредит.

19. Страхова компанія неплатник ПДВ 2 грудня придбала будівлю за 1 млн грн, а 25 грудня цього ж року цей будинок був реалізований за 1,5 млн грн. Згідно із Податковим кодексом України податок на додану вартість:

- а) обов'язково нараховується податкове зобов'язання;
- б) виникає право на податковий кредит;
- в) страховик зобов'язаний зареєструватись платником ПДВ після завершення звітного періоду;

- г) податкове зобов'язання і податковий кредит не виникають;
- д) вірно в та г.

20. Враховуються при визначенні граничного обсягу оподатковуваних податком на додану вартість операцій для реєстрації платником ПДВ такі види доходів:

- а) доходи від реалізації основних фондів;
- б) доходи від надання перестрахових послуг;
- в) доходи від здачі майна у оренду;
- г) доходи від реалізації запасів;
- д) вірно а, в, г.

21. Сума податку на додану вартість, що була сплачена страховиком — неплатником ПДВ при придбанні будівлі, яку планується використовувати для забезпечення страхової діяльності відображається у складі:

- а) податкового кредиту;
- б) податкових зобов'язань;
- в) первісної вартості придбаного активу.

22. При придбанні страховиком — платником ПДВ активів, які планується використовувати в оподатковуваних операціях, виникає:

- а) податкове зобов'язання;
- б) податковий кредит.

23. За минулий рік загальний обсяг діяльності страховика склав 2,0 млн грн, у тому числі діяльність, яка обкладається ПДВ — 300 тис. грн. з ПДВ. Тоді, частка оподатковуваних операцій буде дорівнювати:

- а) 0,15;
- б) 0,2;
- в) 0,1282.

24. За минулий рік загальний обсяг доходів страховика без податку на додану вартість склав 2,0 млн грн, у тому числі діяльність, яка обкладається ПДВ — 300 тис. грн. Тоді, частка оподатковуваних операцій буде дорівнювати:

- а) 0,15;
- б) 0,2;
- в) 0,1282;

25. При придбанні землі, як окремого об'єкта власності, 1 % збору на обов'язкове державне пенсійне страхування:

- а) сплачується;
- б) не сплачується.

Тема 3. ФОРМУВАННЯ ТА ОБЛІК СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ ТА ТЕХНІЧНИХ РЕЗЕРВІВ

3.1. Питання для самоконтролю

1. Вимоги та порядок формування статутного капіталу страховика.
2. Види страхових резервів.
3. Обов'язкові та добровільні страхові резерви.
4. Порядок формування резерву незароблених премій.
5. Порядок формування резерву заявлених, але не виплачених збитків.
6. Порядок формування резерву збитків, які виникли, але не заявлені.
7. Порядок формування резерву коливань збитковості.
8. Порядок формування резерву катастроф.
9. Бухгалтерський облік руху статутного капіталу.
10. Бухгалтерський облік резерву незароблених премій.
11. Бухгалтерський облік резерву заявлених, але не виплачених збитків.
12. Бухгалтерський облік резерву збитків, які виникли, але не заявлені.
13. Бухгалтерський облік резерву коливань збитковості.
14. Бухгалтерський облік резерву катастроф.
15. Бухгалтерський облік централізованих страхових резервних фондів
16. Відмінність страхових платежів від зароблених страхових платежів.
17. Порядок розрахунку зароблених страхових платежів.
18. Сутність та види централізованих страхових резервних фондів в Україні.
19. Документальне забезпечення обліку страхових резервів.
20. Призначення резерву незароблених премій.

3.2. Теми рефератів

1. Особливості розрахунку технічних резервів в Україні та країнах СНД.
2. Особливості розрахунку резерву незароблених премій в Україні та інших країнах світу.
3. Класифікація страхових резервів у страховиків України та їх загальна характеристика.
4. Аудит технічних резервів та його завдання.
5. Порівняння вимог до статутного капіталу страховиків України та страховиків інших країн світу.
6. Призначення резерву незароблених премій та підходи до його розрахунку.
7. Вплив змін страхових резервів на прибуток до оподаткування.
8. Методи формування технічних резервів та їх вплив на показники фінансової звітності.
9. Структура страхових резервів та вимоги до їх формування згідно з

Законом України “Про страхування”.

10.Зміна методів розрахунку страхових резервів: причини, наслідки та порядок відображення в обліку.

3.3. Задачі для розв’язання

Задача 3.1. Визначити та відобразити на рахунках бухгалтерського обліку результат зміни резерву незароблених премій за такими даними: величина резерву незароблених премій станом на 01.01. 201_ р. – 125,0 тис. грн, станом на 01.04. 201_ р. – 127,0 тис. грн.

Задача 3.2. Визначити резерв незароблених премій станом на 1.10.201_ р. та відобразити результат його зміни в обліку за такими даними: сума надходжень страхових платежів за I квартал поточного року – 221,0 тис. грн, за II квартал – 222,0 тис. грн, за III квартал – 226,0 тис. грн; величина резерву незароблених премій на початок року – 200,00 тис. грн (який був розрахований у наступному порядку: $0,25 \cdot 100 + 0,5 \cdot 50 + 200 \cdot 0,75$).

Задача 3.3. Визначити резерв незароблених премій на 1.10. 201_ р. й інші можливі технічні резерви та відобразити результат їх зміни в обліку за такими даними: сума надходжень страхових платежів за I квартал поточного року – 226,0 тис. грн, за II квартал – 228,0 тис. грн, за III квартал – 300,0 тис. грн; сальдо резерву незароблених премій станом на 1 січня поточного року – 325,00 тис. грн (який був розрахований у наступному порядку: $0,25 \cdot 200 + 0,5 \cdot 250 + 0,75 \cdot 100$). У звітному періоді вперше з початку діяльності страхової компанії з’явилися заявлені, але не оплачені на кінець звітного періоду збитки в розмірі 150 тис. грн.

Задача 3.4. На початок звітного року резерв збитків, які виникли, але не заявлені становив 100 тис. грн. Резерв збитків, які виникли, але не заявлені на кінець минулого року був розрахований виходячи з даних, що зароблені страхові платежі становили відповідно: I квартал – 300 тис. грн; II квартал – 200 тис. грн; III – 400 тис. грн; IV квартал – 100 тис. грн. У звітному році наявні наступні дані: кварталі $n-4$ зароблені страхові платежі становили 300 тис. грн, у кварталі $n-3$ – 500 тис. грн, у кварталі $n-2$ – 600 тис. грн, у кварталі $n-1$ отримано страхових платежів 900 тис. грн, з яких 80 % передано у перестраховання. Протягом кварталу з раніше незаявлених відшкодувань заявлено 130 тис. грн, з них сплачено 95 тис. грн.

Розрахувати та відобразити в обліку рух резерву збитків, які виникли, але не заявлені за методом фіксованого відсотка у розрахунку за всі чотири квартали звітного року.

Задача 3.5. На початок звітнього року резерв збитків, які виникли, але не заявлені становив 150 тис. грн. Резерв збитків, які виникли, але не заявлені на кінець минулого року був розрахований виходячи з таких даних: зароблені страхові платежі відповідно у I квартал – 300 тис. грн; II квартал – 200 тис. грн; III – 400 тис. грн; IV квартал – 600 тис. грн. У звітньому році наявні наступні дані: У кварталі $n-4$ зароблені страхові платежі становили 600 тис. грн, у кварталі $n-3$ – 700 тис. грн, у кварталі $n-2$ – 800 тис. грн, у кварталі $n-1$ отримано страхових платежів 900 тис. грн, з яких 80 % передано у перестраховання. Протягом звітнього періоду заявлено і оплачено з незаявлених у попередньому періоді – 55,0 тис. грн, а заявлено і неоплачено – 92,0 тис. грн.

Розрахувати резерв збитків, які виникли, але не заявлені та зробити необхідні проводки у розрахунку за всі чотири квартали звітнього року.

Задача 3.6. Резерв коливань збитковості на початок звітнього періоду — 25 тис. грн. Фактичні виплати за страховими випадками у звітньому періоді (за вирахуванням частки перестраховиків) — 120 тис. грн; величина резерву заявлених, але не виплачених збитків на початок та кінець звітнього періоду (за вирахуванням частки перестраховиків) становила 50 та 55 тис. грн відповідно; величина резерву збитків, які виникли, але не заявлені на початок та кінець звітнього періоду (за вирахуванням частки перестраховиків) становила 35 та 30 тис. грн відповідно. Зароблена страхова премія у звітньому періоді 500 тис. грн. Очікуваний рівень збитковості, який взято за основу при розрахунку тарифної ставки за видом страхування — 0,3.

Розрахувати резерв коливань збитковості та зробити можливі бухгалтерські проведення.

Задача 3.7. Розрахувати резерв коливань збитковості та зробити можливі бухгалтерські проводки, якщо відомі наступні дані: резерв коливань збитковості на початок звітнього періоду ($PKЗП$) дорівнює 100 тис. грн; $ЗФ$ — показник фактичного рівня збитковості за видом страхування у звітньому періоді дорівнює 0,44; $ЗР$ — показник середнього очікуваного рівня збитковості, який взято за основу при розрахунку тарифної ставки за видом страхування дорівнює 0,5; $ЗСП$ — зароблена страхова премія у звітньому періоді становить 800 тис. грн.

Задача 3.8. Величина резерву катастроф на початок звітнього періоду становила 520 тис. грн. Протягом звітнього періоду укладено договорів та надійшло платежів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду 1,9 млн грн. Резерв незароблених премій на початок періоду дорівнює 250,00 тис. грн (який був розрахований у наступному порядку: $0,25 \cdot 200 + 0,5 \cdot 250 + 0,75 \cdot 100$). Коефіцієнт відрахувань до цього резерву,

встановлений страховиком, – 0,80. Загальний обсяг відповідальності страховика, визначений загальними зборами Пулу – 1,0 млн грн.

Розрахувати резерв катастроф та зробити можливі бухгалтерські проведення.

Задача 3.9. Величина резерву катастроф на початок звітнього періоду становила 550 тис. грн. Протягом звітнього періоду укладено договорів та надійшло платежів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду 1,9 млн грн. Резерв незароблених премій на початок періоду дорівнює 325,0 тис. грн (який був розрахований у наступному порядку: $0,25 \cdot 200 + 0,5 \cdot 250 + 0,75 \cdot 200$). Коефіцієнт відрахувань до цього резерву, встановлений страховиком – 0,80. Загальний обсяг відповідальності страховика, визначений загальними зборами Пулу – 2,0 млн грн.

Розрахувати резерв катастроф та зробити можливі бухгалтерські проведення.

Задача 3.10. На 1 січня поточного року резерви незароблених премій становлять 25,0 млн. грн, а частка перестраховиків у резервах незароблених премій — 3,0 млн. грн. На 1 квітня резерви незароблених премій становлять 26,8 млн. грн., а частка перестраховиків у резервах незароблених премій — 2,4 млн. грн.

Відобразити зміну резерву незароблених премій у обліку.

Задача 3.11. Страхові платежі за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів страховику до березня поточного року не надходили. У березні за цим видом страхування отримано страхових платежів 100,0 тис. грн, з них 80 % передано у перестраховування (всі договори почали діяти 2 березня терміном на 365 днів, у перестраховування страхові платежі передано 3 березня терміном на 364 дні). У квітні за цим же видом страхування отримано 200,0 тис. грн страхових платежів, які не перестраховувалися (100 тис. грн за договорами, що почали діяти 5 квітня, та 100 тис. грн за договорами, що почали діяти 15 квітня). Всі договори мають термін дії один рік). У травні та червні страхові платежі не надходили.

Нарахувати за наведеними даними необхідні резерви та зробити необхідні бухгалтерські проводки.

Задача 3.12. Страхова компанія 12 січня звітнього року одержала 20 і 140 тис. грн страхових платежів за двома договорами страхування, які укладені відповідно на 240 і 365 днів. Резерв незароблених премії на 1 січня склав 4,5 тис. грн, який був розрахований наступним чином: $45000 \cdot 20/200 = 4,5$ тис. грн. Необхідно розрахувати резерв незароблених премії на кінець перших трьох

кварталів за умови, що для його розрахунку використовують метод $1/365$ «pro rata temporis» та зробити необхідні бухгалтерські проведення за 9 місяців.

Задача 3.13. У звітному періоді заявлено несплачених збитків на суму 180 тис. грн, сплачено у звітному періоді за заявленими у попередніх періодах і не сплачених збитках – 90 тис. грн. На початок періоду резерв заявлених, але не сплачених збитків становив 197 тис. грн. Необхідно розрахувати розмір резерву заявлених, але не сплачених збитків та зробити всі можливі бухгалтерські проведення.

Задача 3.14. На початок періоду резерв заявлених, але не сплачених збитків становив 250 тис. грн. У звітному періоді заявлено несплачених збитків на суму 50 тис. грн, сплачено у звітному періоді за заявленими у попередніх періодах і не сплачених збитках – 180 тис. грн. Частка перестраховиків у заявлених, але не сплачених збитках попереднього періоду склала 20 %, у звітному періоді частка перестраховика не виділялась, оскільки такі ризики не були передані у перестраховання. Розрахувати розмір резерву заявлених, але не сплачених збитків на кінець звітного періоду та зробити всі можливі бухгалтерські проведення.

Задача 3.15. У звітному періоді заявлено несплачених збитків на суму 500 тис. грн, сплачено у звітному періоді за заявленими у попередніх періодах і не сплачених збитках – 155 тис. грн. На початок періоду резерв заявлених, але не сплачених збитків становив 250 тис. грн. При цьому при розрахунку резерву заявлених, але не сплачених збитків на минулу звітну дату, у зв'язку із неможливістю достовірного визначення суми відшкодування було включено її максимально можливе значення у розмірі 195 тис. грн, водночас у звітному періоді за цим договором було сплачено 145 тис. грн. Необхідно розрахувати розмір резерву заявлених, але не сплачених збитків на кінець звітного періоду та зробити всі можливі бухгалтерські проведення.

Задача 3.16. На початок звітного кварталу резерв збитків, які виникли, але не заявлені становив 210 тис. грн. У кварталі $n-4$ зароблені страхові платежі становили 600 тис. грн, у кварталі $n-3$ – 700 тис. грн, у кварталі $n-2$ – 800 тис. грн, у кварталі $n-1$ отримано страхових платежів 100 тис. грн, з яких 45 % передано у перестраховання, резерв незароблених премій на початок кварталу $n-1$ склав 1100 тис. грн, а на кінець – 375 тис. грн.

Розрахувати та відобразити в обліку нарахування резерву збитків, які виникли, але не заявлені.

Задача 3.17. Зароблені страхові платежі у минулому році становили відповідно: I квартал – 300 тис. грн; II квартал – 200 тис. грн; III – 400 тис. грн;

Облік у страхових організаціях

IV квартал – 600 тис. грн. У звітному році наявні наступні дані про зароблені страхові платежі: I кварталі – 600 тис. грн; II кварталі – 300 тис. грн; III кварталі – 800 тис. грн; IV кварталі – 800 тис. грн.

Розрахувати резерв збитків, які виникли, але не заявлені та зробити необхідні проводки у розрахунку за всі чотири квартали звітного року.

Задача 3.18. Проставити зміст наступних господарських операцій:

Господарська операція	Дебет	Кредит
	4952	4912
	4912	4952
	949	4952

Задача 3.19. Проставити бухгалтерські проведення до наступних господарських операцій:

Господарська операція	Дебет	Кредит
Відображається розрахункова сума резерву катастроф на кінець звітного періоду		
Списується сума резерву катастроф на початок звітного періоду		
Результат зміни резерву катастроф списують на доходи, оскільки сума резерву на початок періоду більша резерву на кінець періоду		

Задача 3.20. Розрахувати резерв коливань збитковості та зробити можливі бухгалтерські проводки за такими даними: резерв коливань збитковості на початок звітного періоду ($PKЗп$) – 120 тис. грн; $ЗФ$ – показник фактичного рівня збитковості за видом страхування у звітному періоді дорівнює 0,94; $ЗР$ – показник середнього очікуваного рівня збитковості, який взято за основу при розрахунку тарифної ставки за видом страхування дорівнює 0,5; $ЗСП$ – зароблена страхова премія у звітному періоді становить 800 тис. грн.

Задача 3.21. Розрахувати резерв коливань збитковості для видів страхування А, Б і В (заповнити пусті колонки в таблиці) та зробити можливі бухгалтерські проведення за усі п'ять періодів.

№ періоду	Вид страхування А				Вид страхування Б				Вид страхування В						
	PKЗп, тис. грн	ЗФ	ЗР	ЗСП, тис. грн	PKЗк, тис. грн	PKЗп, тис. грн	ЗФ	ЗР	ЗСП, тис. грн	PKЗк, тис. грн	PKЗп, тис. грн	ЗФ	ЗР	ЗСП, тис. грн	PKЗк, тис. грн
1	0	0,25	0,3	100		0	0,28	0,3	130		0	0,32	0,3	200	
2		0,28	0,3	120			0,32	0,3	145			0,33	0,3	205	
3		0,29	0,3	125			0,27	0,3	150			0,35	0,3	123	
4		0,27	0,3	130			0,33	0,3	142			0,31	0,3	129	
5		0,28	0,3	135			0,29	0,3	138			0,34	0,3	156	

Примітка: де $PKЗк$ – резерв коливань збитковості на кінець звітного періоду; $PKЗп$ – резерв коливань збитковості на початок звітного періоду; $ЗФ$ – показник фактичного рівня збитковості за видом страхування у звітному періоді; $ЗР$ – показник середнього очікуваного

Облік у страхових організаціях

рівня збитковості, який взято за основу при розрахунку тарифної ставки за видом страхування; ЗСП – зароблена страхова премія у звітному періоді.

Задача 3.22. Проставити зміст наступних господарських операцій:

Господарська операція	Дебет	Кредит
	4955	4915
	4915	4955
	949	4955

Задача 3.23. Величина резерву незароблених премій на 01.01.20_ р. – 175 тис. грн, станом на 01.04.20_ р. – 179 тис. грн. Часка перестраховиків у резерві незароблених премій на 01.01.20_ р. склала 30 %, станом на 01.04.20_ р. – 25%. Необхідно зробити можливі бухгалтерські проведення.

Задача 3.24. На підставі наведених в таблиці даних розрахувати всі можливі види технічних резервів за три квартали та зробити бухгалтерські проведення. Розрахунок резерву незароблених премій здійснити методом 1/24 «Паушальний метод». Резерв незароблених премій на початок року – 0 (надходження страхових платежів у минулому році було лише у січні у розмірі 50 тис. грн, які були визнані заробленими страховими платежами на 31.03 та які не перестраховувалися). Резерв заявлених, але не виплачених збитків на початок року дорівнює – 5150 грн. Резерв катастроф на початок року – 0. Резерв збитків, які виникли, але не заявлені на початок року – 5000 грн.

Показники	Дані у розрізі кварталів		
	I квартал	II квартал	III квартал
Отримані страхові платежі, грн	200 000	150 000	130 000
Дата початку дії договору	08.01.201x	20.05.201x	19.09.201x
Термін дії договорів, у місяцях	7	8	11
З отриманих страхових платежів передано у перестраховування, грн	35 000	30 000	25 000
Дата початку дії договору перестраховування	09.01.201x	20.05.201x	29.09.201x
У звітному періоді заявлено невиклачених збитків	10 000	10 000	15 000
Виплачено у звітному періоді за заявленими у попередніх періодах і не виплачених збитках	5 000	7000	3000
Заявлені у звітному періоді і виплачені збитки	10 000	15 000	12 000
Показник середнього очікуваного рівня збитковості, який взято за основу при розрахунку тарифної ставки за видом страхування	0,55	0,55	0,55

Примітка: для спрощення умов задачі умовно приймаємо, що у кожному з кварталів страховик уклав по одному страховому та перестраховому договору за одним видом страхування.

Задача 3.25. Величина резерву катастроф на початок звітної періоду становила 100 тис. грн. Протягом звітної періоду укладено договорів та надійшло платежів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду 1,0 млн грн. До кінця звітної періоду частина страхових договорів була достроково розірвана, за якими страховик повернув страхувальникам сплачені ними страхові платежі у повному обсязі у сумі 20 тис. грн. Резерв незароблених премій на початок періоду – 325,00 тис. грн (був розрахований у наступному порядку: $0,25 \cdot 200 + 0,5 \cdot 250 + 0,75 \cdot 200$). Коефіцієнт відрахувань до цього резерву, встановлений страховиком – 0,80. Загальний обсяг відповідальності страховика, визначений загальними зборами Пулу – 2,0 млн грн. Розрахувати резерв катастроф та зробити можливі бухгалтерські проведення.

Задача 3.26. Визначити резерв незароблених премій станом на кінець перших трьох кварталів та відобразити результат його зміни в обліку за такими даними: сума надходжень страхових платежів за I квартал поточного року – 200,0 тис. грн, за II квартал – 150,0 тис. грн, за III квартал – 100,0 тис. грн; величина резерву незароблених премій на початок року – 225,0 тис. грн, при цьому резерв незароблених премій на початок року розраховувався методом плаваючих кварталів виходячи з таких даних минулого року: страхові платежі за I квартал – 250 тис. грн; II квартал – 100 тис. грн; III квартал – 100 тис. грн; IV квартал – 200 тис. грн. У розрахунок резерву незароблених премій бралась уся сума страхових платежів.

Задача 3.27. Новостворена страхова компанія 15 січня звітної року одержала 5 і 10 тис. грн страхових платежів за двома договорами страхування іншими ніж страхування життя, які укладені відповідно на 9 і 12 місяців (274 і 365 днів). У другому та третьому кварталі надходжень страхових платежів не було. Договори вступають в силу в день одержання страхових платежів. Коефіцієнт відрахування до резерву страхових платежів дорівнює 1.

Необхідно розрахувати резерв незароблених премій на кінець перших трьох кварталів за умови, що для його розрахунку використовують: А) метод плаваючих кварталів; Б) метод 1/24 «Паушальний метод»; В) метод 1/365 «pro rata temporis».

Після проведених розрахунків зробити висновок щодо точності та трудомісткості вказаних методів.

Розрахунки можна навести в таблиці.

Назва методу	Резерв незароблених премій за кварталами, грн		
	I квартал	II квартал	III квартал
Метод плаваючих кварталів			
Метод 1/24 «Паушальний метод»			
Метод 1/365 «pro rata temporis»			

Задача 3.28. Визначити резерв незароблених премій за методом «1/24» станом на кінець перших двох кварталів та відобразити результат його зміни в обліку за такими даними: сума надходжень страхових платежів за двома договорами, кожний з яких укладено на 195 днів, становить за договором від 2 січня 7000 тис. грн, а договором від 29 січня – 8000 тис. грн. Резерв незароблених премій на початок року був нульовим. У розрахунок резерву незароблених премій бралась уся сума страхових платежів.

Задача 3.29. Визначити резерв незароблених премій та відобразити в обліку результат його зміни за перші три квартали з урахуванням розрахованих часток перестраховиків у резерві незароблених премій за такими даними: сума надходжень страхових платежів за I квартал поточного року – 200,0 тис. грн., з них 50 тис. грн передано у перестраховання у цьому ж кварталі; за II квартал – 150,0 тис. грн, з яких 25 передано у перестраховання у II кварталі, за III квартал – 100,0 тис. грн, з яких 10 тис. грн одразу передано у перестраховання; величина резерву незароблених премій на початок року – 225,0 тис. грн, при цьому резерв незароблених премій на початок року розраховувався методом плаваючих кварталів виходячи з таких даних минулого року: страхові платежі I квартал – 250 тис. грн; II кварталу – 100 тис. грн; III кварталу – 100 тис. грн; IV квартал – 200 тис. грн. У розрахунок резерву незароблених премій бралась уся сума страхових платежів. В минулому році страхова компанія не передавала свій ризик у перестраховання.

Задача 3.30. На початок звітнього кварталу резерв збитків, які виникли, але не заявлені становив 215 тис. грн. У кварталі $n-4$ зароблені страхові платежі становили 600 тис. грн, у кварталі $n-3$ – 750 тис. грн, у кварталі $n-2$ – 800 тис. грн, у кварталі $n-1$ отримано страхових платежів 100 тис. грн, з яких 45 % передано у перестраховання. Умовно прийнято, що всі страхові платежі надходять у першому місяці кожного з відповідних кварталів, а термін дії договорів дорівнює один рік.

Необхідно розрахувати та відобразити в обліку нарахування резерву збитків, які виникли, але не заявлені.

Задача 3.31. На підставі даних наведених в таблиці необхідно розрахувати технічні резерви згідно із п. 2.2 Методики формування страхових резервів видами страхування, іншими, ніж страхування життя, затверджених розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.12.04 № 3104. Розрахунок резерву незароблених премій здійснюється методом 1/24 «Паушальний метод». Резерв незароблених премій на початок року – 0 (надходження страхових платежів у минулому році було лише у січні у розмірі 50 тис. грн., які були визнані заробленими страховими платежами на 31.03. та які не перестраховувалися). Резерв заявлених, але не

Облік у страхових організаціях

виплачених збитків на початок року дорівнює – 5150 грн. Резерв катастроф на початок року – 0. Резерв збитків, які виникли, але не заявлені – 5000 грн.

Показники	Дані у розрізі кварталів		
	I квартал	II квартал	III квартал
Отримані страхові платежі, грн	100 000	50 000	30 000
Дата початку дії договору	08.01.201x	26.05.201x	27.09.201x
Термін дії договорів, у місяцях	7	8	11
З отриманих страхових платежів передано у перестраховання, грн	25 000	20 000	5 000
Дата початку дії договору перестраховання	09.01.201x	01.06.201x	29.09.201x
Термін дії договорів перестраховання, у місяцях	7	8	11
У звітному періоді заявлено невикланих збитків	30 000	10 000	5 000
Виплачено у звітному періоді за заявленими у попередніх періодах і не виплачених збитках	5 000	-	-
Заявлені у звітному періоді і виплачені збитки (всі збитки заявлені у тому звітному періоді в якому були заключні відповідні страхові договори)	1 000	5 000	2 000
Показник середнього очікуваного рівня збитковості, який взято за основу при розрахунку тарифної ставки за видом страхування	0,46	0,46	0,46

Примітка: для спрощення умов задачі умовно приймаємо, що у кожному з кварталів страховик заключив по одному страховому та перестраховому договору за одним видом страхування.

Приклад 3.32. Величина резерву катастроф на початок звітної періоду становила 400 тис. грн. Протягом звітної періоду надійшло платежів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду 1,2 млн грн. При цьому, до кінця звітної періоду частина страхових договорів була достроково розірвана, за якими страховик повернув страхувальникам сплачені ними страхові платежі у повному обсязі у сумі 100 тис. грн. Резерв незароблених премій на початок періоду дорівнює 250,00 тис. грн. (який був розрахований у наступному порядку: $0,25 \cdot 200 + 0,5 \cdot 250 + 0,75 \cdot 100$). Коефіцієнт відрахувань до цього резерву, встановлений страховиком, — 0,80. Загальний обсяг відповідальності страховика, визначений загальними зборами Пулу — 2,0 млн грн. Розрахувати резерв катастроф та зробити бухгалтерські проведення.

3.4. Тести

1. Мінімальний розмір статутного капіталу страховика встановлено:
 - а) Наказом Міністерство фінансів України;

- б) Законом Верховної Ради України;
- в) Постановою Кабінету Міністрів України;
- г) Розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг;

2. Статутний капітал страховика повинен бути сплачений:

- а) основними засобами, нематеріальними активами, грошовими коштами; цінними паперами і іншими активами;
- б) нематеріальними активами, грошовими коштами та цінними паперами держави;
- в) виключно грошовими коштами;
- г) виключно в грошовій формі, при цьому дозволяється також використовувати цінні папери держави у розмірі не більше 25 % від загального розміру статутного капіталу.

3. Яка мінімальна кількість учасників повинна бути у статутному капіталі страховика згідно із Законом України «Про страхування»:

- а) 1;
- б) 2;
- в) 3;
- г) 4.

4. Забороняється використовувати для формування статутного капіталу:

- а) векселі;
- б) кошти страхових резервів;
- в) кошти, одержані в кредит, позику та під заставу;
- г) нематеріальні активи;
- д) всі відповіді вірні.

5. Величина статутного капіталу страховика, що займається страхуванням життя, має становити не менше:

- а) 500 тис. євро;
- б) 1,0 млн євро;
- в) 1,5 млн євро;
- г) 10,0 млн грн.

6. Розмір внесків до статутного капіталу страховика цінними паперами, що випускаються державою має становити у відсотках до загального розміру статутного капіталу не більше:

- а) 20 %;
- б) 25 %;
- в) 30 %.

7. Загальний розмір внесків страховика, що займається видами страхування іншими, ніж страхування життя, до статутних капіталів інших страховиків України, що не займаються страхуванням життя, не може перевищувати у відсотках до його власного статутного капіталу:

- а) 20 %;
- б) 25 %;
- в) 30 %.

8. Розмір внеску страховика, що займається видами страхування, іншими ніж страхування життя, до статутного капіталу окремого страховика України, що не займається страхуванням життя, не може перевищувати у відсотках до його власного статутного капіталу:

- а) 10 %;
- б) 15 %;
- в) 20 %.

9. Загальний розмір внесків страховика, що займається видами страхування іншими, ніж страхування життя, до статутних капіталів інших страховиків України, що займаються страхуванням життя, не може перевищувати у відсотках до його власного статутного капіталу:

- а) 20 %;
- б) 25 %;
- в) 30 %.
- г) обмеження відсутнє.

10. Страхові організації подають Нацкомфінпослуг відомості про величину, структуру та зміни статутного капіталу:

- а) щомісяця;
- б) щокварталу;
- в) двічі на рік;
- г) щорічно.

11. Цінні папери емітовані державою обліковуються на рахунках;

- а) 31, 33, 35, 14;
- б) 35, 18;
- в) 35, 14.

12. Страхові резерви поділяються на:

- а) технічні резерви і резерви збитків;
- б) математичні резерви і резерви катастроф;
- в) резерви із страхування життя і відповідальності;

- г) резерви збитків;
- д) технічні резерви та резерви зі страхування життя.

13. Порядок розрахунку резерву заявлених, але не виплачених збитків наведено у:

- а) Закон України “Про страхування”;
- б) Положенні про обов’язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів, якими представлені страхові резерви з видів страхування, інших, ніж страхування життя;
- в) Правилах формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя;
- г) Порядку і правилах формування, розміщення та обліку страхових резервів з обов’язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду.

14. Уповноважений орган може встановити порядок та форму ведення обліку договорів страхування:

- а) так;
- б) ні.

15. Страховики не зобов’язані формувати та вести облік таких технічних резервів (крім страхування життя):

- а) резерв незароблених премій;
- б) резерв збитків;
- в) резерв коливань збитковості.

16. Страховики зобов’язані письмово повідомити Нацкомфінпослуг про запровадження формування і ведення обліку необов’язкових технічних резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, не пізніше ніж за:

- а) 15 днів до початку календарного року;
- б) 30 днів до початку календарного року;
- в) 45 днів до початку календарного року;
- г) 60 днів до початку календарного року.

17. Резерви із страхування життя формуються за рахунок:

- а) прибутку страховика;
- б) надходжень страхових платежів;
- в) доходів від інвестування коштів сформованих резервів;
- г) вірно а, б та в.
- д) вірно б та в.

18. Кошти резервів із страхування життя:

- а) є власністю страховика;

б) не є власністю страховика

19. Страхові резерви утворюються:

- а) виключно у національній валюті;
- б) у тих валютах, в яких страховики несуть відповідальність за своїми страховими зобов'язаннями і обліковуються сукупно за всіма валютами.
- в) у тих валютах, в яких страховики несуть відповідальність за своїми страховими зобов'язаннями і обліковуються окремо за кожною валютою.

20. Формування резервів із страхування життя, медичного страхування і обов'язкових видів страхування здійснюється:

- а) окремо від інших видів страхування;
- б) разом з іншими видами страхування.

21. Вільні резерви страховика створюються за рахунок:

- а) нерозподіленого прибутку;
- б) страхових виплат;
- в) страховий премій.

22. Обчислена на звітну дату сума страхових резервів відображається:

- а) за кредитом субрахунків обліку страхових резервів і дебетом субрахунків обліку результатів змін цих страхових резервів;
- б) за дебетом субрахунків обліку страхових резервів і кредитом субрахунків обліку результатів змін цих страхових резервів.

23. Результат зміни резерву незароблених премій закривається на рахунок:

- а) 791;
- б) 792;
- в) 703;
- г) 705.

24. Результат зміни технічних резервів, крім результату зміни резерву незароблених премій закривається на рахунок:

- а) 791;
- б) 792;
- в) 705;
- г) 949 або 719.

25. Резерв незароблених премій, це:

- а) технічний резерв;
- б) математичний резерв.

26. Для розрахунку резерву незароблених премій застосовують метод:

- а) касовий;
- б) розрахунковий;
- в) нарахувань;
- г) прямого рахунку;
- д) “плаваючих кварталів”.

27. Резерв незароблених премій включає в себе частки від сум надходжень страхових платежів, які відповідають ризикам, які:

- а) минули на звітну дату;
- б) не минули на звітну дату.

28. Згідно із Законом України “Про страхування” величина резервів незароблених премій на будь-яку звітну дату встановлюється залежно від часток надходжень сум страхових платежів, які не можуть бути меншими:

- а) 40 % загальної суми надходжень страхових платежів;
- б) 60 % загальної суми надходжень страхових платежів;
- в) 80 % загальної суми надходжень страхових платежів;
- г) 100 % загальної суми надходжень страхових платежів.

29. При розрахунку резерву незароблених премій методом плаваючих кварталів частки надходжень сум страхових платежів за перші три місяці розрахункового періоду множаться на:

- а) 0,25;
- б) 0,5;
- в) 0,75.

30. Збільшення (зменшення) величини резервів незароблених премій у звітному періоді відповідно:

- а) зменшує (збільшує) зароблені страхові платежі;
- б) збільшує (зменшує) зароблені страхові платежі.

31. Резерв збитків включає в себе:

- а) зарезервовані несплачені суми страхового відшкодування;
- б) зарезервовані сплачені суми страхового відшкодування.

32. Порядок розрахунку резерву коливань збитковості наведено у:

- а) Законі України “Про страхування”;
- б) Положенні про обов’язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів, якими представлені страхові резерви з видів страхування, інших, ніж страхування життя;
- в) Правилах формування, обліку та розміщення страхових резервів за

видами страхування, іншими, ніж страхування життя;

г) Порядку і правилах формування, розміщення та обліку страхових резервів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду.

33. Сума страхових резервів на минулу звітну дату відображається:

а) за кредитом субрахунків обліку страхових резервів і дебетом субрахунків обліку результатів змін цих страхових резервів;

б) за дебетом субрахунків обліку страхових резервів і кредитом субрахунків обліку результатів змін цих страхових резервів.

34. При передачі частини ризиків у перестраховання, у перестраховальника розмір страхових резервів:

а) зменшується;

б) не зменшуються.

35. Збільшення (зменшення) сум часток перестраховиків у резервах незароблених премій у звітному періоді відповідно:

а) збільшує (зменшує) зароблені страхові платежі (страхові внески, страхові премії);

б) зменшує (збільшує) зароблені страхові платежі (страхові внески, страхові премії).

36. Нарахування частки перестраховиків у технічних резервах відображається проводкою:

а) Д-т 491—К-т 493;

б) Д-т 493—К-т 495;

в) Д-т 705—К-т 361.

37. За методами 1/24 та 1/365 величина резервів незароблених премій на будь-яку звітну дату встановлюється залежно від часток надходжень сум страхових платежів, які не можуть бути меншими:

а) 40 % загальної суми надходжень страхових платежів;

б) 60 % загальної суми надходжень страхових платежів;

в) 80 % загальної суми надходжень страхових платежів;

г) для цих методів відсоткові обмеження відсутні.

38. Розрахунок резерву незароблених премій, що проводиться за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів здійснюється:

а) лише за методом плаваючих кварталів;

б) лише за методом 1/24 «Паушальний метод»;

в) лише за методом 1/365 «pro rata temporis».

39. Страховики, які мають право укласти договори обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів у обов'язковому порядку формують та ведуть облік:

- а) резерву збитків, які виникли, але не заявлені;
- б) резерву катастроф;
- в) резерву коливань збитковості;
- г) вірно а, б та в.
- д) вірно а та в.

40. Визначення частки перестраховика у резерві незароблених премій здійснюється із застосування тих же методів, що і для розрахунку резерву незароблених премій:

- а) так;
- б) ні, оскільки частка перестраховика визначається діленням суми страхових платежів переданих у перестраховання до загальної суми страхових платежів.

41. При застосуванні методу «1/24» строк дії договорів не може встановлюватися менше:

- а) одного місяця;
- б) одного кварталу;
- в) одного року.

42. Якщо страховий договір набрав чинності 5 січня, то для цілей застосування методу «1/24», дата набрання чинності договором буде:

- а) 5 січня;
- б) 6 січня;
- в) 15 січня;
- г) 1 лютого.

43. Якщо строк дії договору складає 100 днів, то для цілей застосування методу «1/24» він буде вважатись рівним:

- а) 3 місяцям;
- б) 4 місяцям;
- в) двом кварталам;
- г) одному року.

44. В основі розрахунку резерву незароблених премій за методом «1/24» лежить відношення:

- а) строку дії договорів цієї групи, який не минув на дату розрахунку резерву незароблених премій, до всього строку дії договорів групи;

б) строку дії договорів цієї групи, який минув на дату розрахунку резерву незароблених премій (у половиних місяців), до всього строку дії договорів групи (у половиних місяців);

в) строку дії договорів цієї групи, який не минув на дату розрахунку резерву незароблених премій (у половиних місяців), до всього строку дії договорів групи (у половиних місяців).

45. Чи включають до резерву заявлених, але не виплачених збитків суми витрат на врегулювання збитків:

а) ні;

б) так, у розмірі 3% від понесених витрат;

в) так, у розмірі 3 % від суми невиплачених збитків на кінець звітнього періоду;

г) так, у розмірі 3% від суми отриманих страхових платежів за звітний рік.

46. Для розрахунку резерву заявлених, але не виплачених збитків необхідно мати інформацію щодо:

а) розміру резерву заявлених, але не виплачених збитків на початок періоду;

б) розміру заявлених і невиплачених збитків у звітному періоді;

в) розміру виплачених збитків у звітному періоді за заявленими у попередніх періодах і не виплачених збитках;

г) всі відповіді вірні.

47. Математичні резерви — це:

а) технічні резерви;

б) резерви із страхування життя.

48. Технічні резерви обліковують на рахунку:

а) 43;

б) 44;

в) 45;

г) 46;

д) 47;

е) 48;

і) 49.

49. Математичні резерви обліковують на рахунку:

а) 43;

б) 47;

в) 48;

г) 49.

50. Нарахування технічних резервів відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Д-т 443—К-т 43;
- б) Д-т 23—К-т 47;
- в) Д-т 495—К-т 491.

51. Результат зміни резерву незароблених премій закривається на рахунок:

- а) 791;
- б) 792;
- в) 703;
- г) 705.

52. Результат зміни технічних резервів, крім результату зміни резерву незароблених премій закривається на рахунок:

- а) 791;
- б) 792;
- в) 705;
- г) 949 або 719.

53. Бухгалтерське проведення Д-т 904 К-т 685 означає:

- а) нарахована сума, що підлягає перестрахованню;
- б) нараховано страхове відшкодування;
- в) нараховано резерв збитків;
- г) вірна відповідь відсутня.

54. Розрахунок резерву збитків, які виникли, але не заявлені, здійснюється із застосуванням методів:

- а) модифікація ланцюгового методу (Chain Ladder);
- б) метод фіксованого відсотка;
- в) метод Борнхуеттера-Фергюсона (Bornhuetter-Ferguson).
- г) за одним з методів наведених в а, б чи в.

55. Метод Борнхуеттера-Фергюсона передбачає:

- а) наявність даних не менше ніж за 12 періодів (кварталів) сплати (розвитку) збитків;
- б) наявність даних не менше ніж за 15 періодів (кварталів) сплати (розвитку) збитків;
- в) наявність даних не менше ніж за 20 періодів (кварталів) сплати (розвитку) збитків;

56. Метод фіксованого відсотка застосовують при розрахунку такого резерву:

- а) резерву незароблених премій;
- б) резерву заявлених, але не виплачених збитків;
- в) резерву збитків, які виникли, але не заявлені;
- г) резерву коливань збитковості;
- д) резерву катастроф.

57. За методом фіксованого відсотка, зароблені страхові платежі за попередні чотири квартали, множаться на:

- а) 10 %;
- б) 20 %;
- в) 80 %.

58. Гарантійний фонд страховика це:

- а) сплачений статутний капітал;
- б) зареєстрований статутний капітал мінус частка резидентів у статутному фонді страховика;
- в) сплачений статутний капітал мінус частка нерезидентів у статутному фонді страховика.

59. До гарантійного фонду страховика належить:

- а) додатковий та резервний капітал;
- б) сума нерозподіленого прибутку;
- в) сплачений статутний капітал;
- г) вірно а, б та в;
- д) вірно а та б.

60. При розрахунку резерву коливань збитковості застосовується:

- а) брутто-метод;
- б) нетто-метод;
- в) метод Борнхуеттера-Фергюсона.

61. Зароблена страхова премія — це:

а) страхова премія протягом звітного періоду – частка перестраховика + незароблена премія на початок звітного періоду – незароблена премія на кінець звітного періоду;

б) страхова премія протягом звітного періоду – частка перестраховика – незароблена премія на початок звітного періоду + незароблена премія на кінець звітного періоду;

в) страхова премія протягом звітного періоду – частка перестраховика у страховій премії звітного періоду.

62. Якщо показник фактичного рівня збитковості за видами страхування у звітному періоді перевищує очікуваний середній рівень збитковості, то резерв коливань збитковості буде:

- а) збільшуватись;
- б) зменшуватись;
- в) залишиться без змін.

63. Частка перестраховиків у резерві коливань збитковості:

- а) розраховується;
- б) не розраховується.

64. Результат зміни резерву коливань збитковості списується у порядку закриття в кореспонденції з:

- а) кредитом субрахунка 719;
- б) дебетом субрахунка 949;
- в) кредитом субрахунка 719 або дебетом субрахунка 949.

65. Порядок розрахунку резерву катастроф наведено у:

- а) Законі України “Про страхування”;
- б) Положенні про обов’язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів, якими представлені страхові резерви з видів страхування, інших, ніж страхування життя;
- в) Правилах формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя;
- г) Порядку і правилах формування, розміщення та обліку страхових резервів з обов’язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду.

66. Страховики, які отримали ліцензію на проведення обов’язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду, формують за цим видом страхування такі технічні резерви:

- а) резерв незароблених премій;
- б) резерв збитків;
- в) резерв коливань збитковості;
- г) резерв катастроф;
- д) вірно а, б та в;
- е) вірно а, б та г.

67. Сума повернень з резерву катастроф:

- а) збільшує резерв катастроф;
- б) зменшує резерв катастроф.

68. Basis for the calculation of the catastrophe reserve is:

- а) income of the insurer;
- б) received insurance payments in the reporting period;
- в) earned insurance payments in the reporting period;
- г) income of the insurer and received insurance payments in the reporting period.

69. The contribution to centralized insurance reserve funds is reflected in the accounting entry:

- а) Д-т 23—К-т 685;
- б) Д-т 977—К-т 682;
- в) Д-т 949—К-т 682.

70. Sources of the formation of centralized insurance reserve funds can be:

- а) deduction from insurance payments;
- б) own funds of the insurer;
- в) income from the placement of funds in centralized insurance reserve funds;
- г) all answers are correct.

71. The insurance guarantee fund is:

- а) legal entity;
- б) merger of insurers without the creation of a legal entity.

72. The return of sums from centralized insurance reserve funds:

- а) is recognized as income;
- б) is not recognized as income, since at the time of payment it was not recognized as an expense.

73. The amount of insurance reserves formed by the insurer is reflected in the balance sheet:

- а) in the I section of the Active;
- б) in the I section of the Passive;
- в) in the II section of the Passive.

74. The share of reinsurers in the catastrophe reserve:

- а) is not calculated;
- б) is calculated.

75. The result of the change in mathematical reserves is recorded in the sub-account:

- а) 719;
- б) 949;
- в) 719 or 949;

Тема 4. ФОРМУВАННЯ ТА ОБЛІК РЕЗЕРВІВ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ ТА ОBOB'ЯЗKOBИХ ВИДІВ ОСOБИСТОГО СТРАХУВАННЯ

4.1. Питання для самоконтролю

1. Перелічіть нормативні документи, які регламентують діяльність зі страхування життя.
2. Нормативні документи і їх зміст з формування резервів зі страхування життя.
3. Поясніть суть терміну «ануїтет».
4. Класифікація видів особистого страхування.
5. Вплив бюджетних коштів на облік у страховиків, що надають послуги з обов'язкового особистого страхування.
6. Перелічіть випадки за яких страхова сума може бути збільшена.
7. Резерв бонусів: сутність, призначення та засади обліку.
8. Бухгалтерський облік резервів зі страхування життя.
9. Бухгалтерський облік операцій з обов'язкового державного особистого страхування.
10. Основні бухгалтерські проводки з відображення руху резервів зі страхування життя.

4.2. Теми рефератів

1. Аудит страхових резервів із страхування життя.
2. Облік часток перестраховиків у резервах зі страхування життя.
3. Характеристика рахунків бухгалтерського обліку, що використовуються для відображення руху резервів зі страхування життя.
4. Приклад розрахунку резервів зі страхування життя.
5. Особливості нарахування та обліку резерву бонусів.
6. Актуарні розрахунки: їх суть та призначення.
7. Порядок розрахунку та обліку резервів з обов'язкових видів особистого страхування.
8. Резерви зі страхування життя, їх призначення та загальні засади формування.
9. Особливості формування та обліку резервів належних виплат страхових сум.
10. Особливості формування та обліку резервів довгострокових зобов'язань.

4.3. Задачі для розв'язання

Задача 4.1. Протягом року “Українською пожежно-страховою компанією” отримано 300 тис. грн страхових платежів за обов'язковим страхуванням працівників відомчої пожежної охорони. Страховий платіж складає 2 % страхової суми. Ліміт витрат на здійснення цього виду страхування — 15 % від отриманих страхових платежів. Протягом року сталось 2 страхових випадки. Один працівник отримав 3 групи інвалідності, а інший хворів 120 днів. Страхова сума на одного застрахованого згідно з договором страхування — 10 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проводки з розкриттям їх змісту та посиланням на необхідні нормативні документи.

Задача 4.2. Сума отриманих страхових платежів за страхуванням життя — 350 тис. грн. Витрати на проведення страхування — 440 тис. грн. Інвестиційний дохід від розміщення депозитів, який спрямовується на поповнення резервів із страхування життя — 220 тис. грн.

Зробити можливі бухгалтерські проводки з розкриттям їх змісту та посиланням на необхідні нормативні документи..

Задача 4.3. Страховою компанією укладено договори обов'язкового державного страхування життя спортсменів вищих категорій, за якими надійшло 500,0 тис. грн страхових платежів бюджетних коштів. Протягом строку страхування виплачено страхових відшкодувань 360,0 тис. грн. Норматив витрат на ведення справ — 5 % від суми страхових платежів.

Зробити бухгалтерські проводки з розкриттям їх змісту та посиланням на необхідні нормативні документи.

Задача 4.4. Страховою компанією укладено договори обов'язкового державного страхування життя спортсменів вищих категорій, за якими надійшло 500,0 тис. грн страхових платежів не бюджетних коштів. Протягом строку страхування виплачено страхових відшкодувань 360,0 тис. грн. Ліміт витрат на здійснення цього виду страхування — 15 % від отриманих страхових сум.

Зробити бухгалтерські проводки з розкриттям їх змісту та посиланням на необхідні нормативні документи.

Задача 4.5. Залишок резерву заявлених, але не врегульованих збитків на початок періоду — 120 тис. грн. Залишок частки перестраховиків у резерві

заявлених, але не врегульованих збитків на початок періоду — 30,0 тис. грн. У звітному періоді сформовано резерв заявлених, але не врегульованих збитків у сумі 177,0 тис. грн, з яких 26,0 % складає частка перестраховиків.

Зробити проводки, пов'язані з формуванням резерву заявлених, але не врегульованих збитків на кінець звітного періоду.

Задача 4.6. Страхова компанія, яка займається особистим страхуванням медичних і фармацевтичних працівників на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини при виконанні ними службових обов'язків, отримала страховий платіж за 1000 застрахованих осіб від однієї бюджетної установи. За минулий рік невикористаними залишилось 30000 грн страхових платежів, які також були отримані від цієї ж бюджетної установи. Норматив витрат на ведення справи встановлено у розмірі 6 %. Протягом року сталися такі страхові випадки:

1) тимчасова втрата працездатності працівником внаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ним службових обов'язків терміном на 200 днів, після якої йому було встановлено III групу інвалідності. Середньомісячна заробітна плата такої особи за останньою займаною ним посадою складала 3200 грн;

2) працівник отримав тимчасову втрату працездатності внаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ним службових обов'язків на 50 днів, після чого йому була надана III група інвалідності.

Необхідно зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 4.7. Страхова компанія, яка займається особистим страхуванням медичних і фармацевтичних працівників на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини при виконанні ними службових обов'язків, отримала у звітному році страховий платіж за 1100 застрахованих осіб від однієї бюджетної установи, фактична чисельність працюючих в якій станом на 31 грудня минулого року складала 1085 осіб. Норматив витрат на ведення справи встановлено у розмірі 6 %. Протягом року сталися такі страхові випадки:

1) тимчасова втрата працездатності працівником внаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ним службових обов'язків терміном на 30 днів, після якої йому було встановлено III групу інвалідності. Середньомісячна заробітна плата такої особи за останньою займаною ним посадою складала 3500 грн;

2) працівник отримав II групу інвалідності.

Необхідно зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 4.8. Страхова компанія, яка займається особистим страхуванням медичних і фармацевтичних працівників на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини при виконанні ними службових обов'язків, отримала страховий платіж за 1000 застрахованих осіб від підприємства. За минулий рік невикористаними залишилось 30000 грн страхових платежів, які також були отримані від цього підприємства. Норматив витрат на ведення справи встановлено у розмірі 6 %. Протягом року сталися такі страхові випадки:

1) тимчасова втрата працездатності працівником внаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ним службових обов'язків терміном на 50 днів;

2) інфікування працівника вірусом імунодефіциту.

Необхідно зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 4.9. Підприємство, яке утримує на своєму балансі добровільну пожежну дружину (команду) звернулось до страхової компанії, що має ліцензію на обов'язкове особисте страхування працівників відомчої та місцевої пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд) з метою застрахувати 100 пожежників, у яких заробітна плата за місяць згідно штатного розкладу на одного пожежника складає 2400 грн.

Необхідно визначити: страхову суму, розмір страхових платежів і відшкодувань та відобразити всі можливі бухгалтерські проведення з урахуванням, що для розрахунку необхідно брати максимально дозволені законодавством суми. Після укладання договору страхування один працівник був тимчасово непрацездатний терміном 280 днів протягом року, з яких 5 днів у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків у стані алкогольного сп'яніння, а інший працівник отримав III групу інвалідності. Оплата відшкодування здійснена шляхом видачі чека.

Задача 4.10. Виконавчий комітет місцевої Ради, за рахунок бюджету якої утримується підрозділ місцевої пожежної охорони звернувся до страхової компанії, що має ліцензію на обов'язкове особисте страхування працівників відомчої та місцевої пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд) з метою застрахувати 50 пожежників, у яких заробітна плата за місяць згідно штатного розкладу на одного пожежника складає 3500 грн.

Необхідно визначити: страхову суму, розмір страхових платежів і відшкодувань та відобразити всі можливі бухгалтерські проведення з урахуванням, що для розрахунку необхідно брати максимально дозволені законодавством суми. Після укладання договору страхування один працівник отримав III групу інвалідності з правом працювати, після чого в майбутньому протягом року потрапив на лікарняний терміном на 10 днів (страховий випадок

стався внаслідок дій, не пов'язаних із гасінням пожеж чи ліквідацією наслідків аварії).

Оплата відшкодування здійснена шляхом перерахування коштів на рахунок застрахованої особи.

Задача 4.11. Перевізник, що здійснює автобусний маршрут в межах однієї області, у звітному році перерахував страховій компанії, яка має ліцензію на обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті, страхових платежів на суму 100 тис. грн. Протягом звітного року у перевізника сталась одна аварія, в якій постраждали дві особи: після оголошення про посадку вони підсковзнулись біля автобусу, в результаті одна особа зламала ногу, а інша отримала струс головного мозку. Обидві особи після цього випадку перебували на тимчасовій непрацездатності відповідно 40 і 15 діб, при цьому друга особа мала право на безкоштовний проїзд. Винагорода за передачу ризиків у страхування складає 1 % від розміру перерахованих страхових платежів.

Зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 4.12. У період з 1 січня по 28 лютого поточного року, страхова компанія, яка має ліцензію на обов'язкове (додаткове) страхування життя і здоров'я спеціалістів ветеринарної медицини, отримала страхових платежів на суму 165 360 грн ($1500 \cdot 1378 \cdot 0,08$.) Протягом звітного року мінімальна заробітна плата змінювалась у квітні зросла з 1378 до 1500 грн, та у вересні зменшилась до 1450 грн. У звітному році, одна застрахована особа отримала II групу інвалідності. Місячна заробітна плата застрахованого за останньою посадою складала 3500 грн.

Зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 4.13. Страхова компанія, яка займається особистим страхування медичних і фармацевтичних працівників на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини при виконанні ними службових обов'язків, отримала страховий платіж за 10000 застрахованих осіб. Норматив витрат на ведення справи встановлено у розмірі 6 %. Протягом року сталися такі страхові випадки:

1) смерть працівника від захворювань, зумовлених розвитком ВІЛ-інфекції внаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ним професійних обов'язків. При цьому відомо, що після інфікування працівник був на лікарняному 150 днів, після якого йому було встановлено I групу інвалідності. Середньомісячна заробітна плата такої особи за останньою займаною ним посадою складала 2500 грн;

2) працівник отримав тимчасову втрату працездатності внаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ним службових обов'язків на 180 днів, після чого йому була надана II групу інвалідності.

Необхідно зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 4.14. Підприємство, яке утримує на своєму балансі добровільну пожежну дружину (команду) звернулось до страхової компанії, що має ліцензію на обов'язкове особисте страхування працівників відомчої та місцевої пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд) з метою застрахувати 10 пожежників, у яких заробітна плата за місяць згідно штатного розкладу на одного пожежника складає 2000 грн.

Необхідно визначити: страхову суму, розмір страхових платежів та відшкодувань та відобразити всі можливі бухгалтерські проведення з урахуванням, що для розрахунку необхідно брати максимально дозволені законодавством суми. Після укладання договору страхування один працівник двічі був тимчасово непрацездатний у зв'язку з виконанням ним своїх службових обов'язків терміном відповідно 30 і 50 діб.

Задача 4.15. Перевізник, що здійснює автобусний маршрут з м. Чернігова до м. Ніжина протягом звітного року перерахував страховій компанії, яка має ліцензію на обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті, страхових платежів на суму 100 тис. грн. Протягом звітного року у перевізника сталась одна аварія, в якій постраждала одна особа, яка отримала тимчасову непрацездатність на 30 діб та 3 групу інвалідності. Винагорода за передачу ризиків у страхування складає 1 % від розміру перерахованих страхових платежів.

Зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 4.16. В період з 1 січня по 29 лютого поточного року, страхова компанія, яка має ліцензію на обов'язкове (додаткове) страхування життя і здоров'я спеціалістів ветеринарної медицини, отримала страхових платежів на суму 200 тис. грн. Протягом звітного року мінімальна заробітна плата не змінювалась. У звітному році, одна застрахована особа отримала III групу інвалідності. Місячна заробітна плата застрахованого за останньою посадою складала 2500 грн.

Зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 4.17. За рік страхова компанія, що надає послуги з обов'язкового державного страхування спортсменів вищих категорій, отримала страхових

платежів у розмірі 150 000 грн. У звітному році один спортсмен у результаті отриманих травм під час змагань отримав III групу інвалідності. Місячна сума грошового утримання застрахованого за останньою посадою складала 3500 грн.

Необхідно зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

4.4. Тести

1. Методичні засади розрахунку математичних резервів наведено у:
 - а) Законі України “Про страхування”;
 - б) Положенні про обов’язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів, якими представлені страхові резерви з видів страхування, інших, ніж страхування життя;
 - в) Правилах розміщення страхових резервів із страхування життя;
 - г) Методиці формування резервів із страхування життя.

2. Чи зобов’язані страховики, які здійснюють страхування життя, вести персоналізований (індивідуальний) облік договорів страхування життя:
 - а) так;
 - б) ні.

3. Договір страхування життя набирає чинності з:
 - а) моменту внесення першого страхового платежу;
 - б) з дати вказаної у договорі страхування життя;
 - в) моменту внесення першого страхового платежу, якщо інше не передбачено договором страхування.

4. Для страхового випадку, у разі настання якого здійснюються регулярні, послідовні страхові виплати у вигляді анuitету:
 - а) обов’язково встановлюється страхова сума;
 - б) страхова сума не встановлюється.

5. Кошти резервів зі страхування життя:
 - а) є власністю страховика;
 - б) не є власністю страховика.

6. Кошти резервів із страхування життя:
 - а) не можуть використовуватися страховиком для погашення будь-яких зобов’язань, крім тих, що відповідають прийнятим зобов’язанням за договорами страхування життя;
 - б) можуть використовуватись для погашення будь-яких зобов’язань.

7. Кошти резервів із страхування життя:

а) можуть бути включені до ліквідаційної маси у разі банкрутства страховика або його ліквідації з інших причин;

б) не можуть бути включені до ліквідаційної маси у разі банкрутства страховика або його ліквідації з інших причин.

8. Страховики не зобов'язані створювати та вести облік таких резервів із страхування життя:

а) незароблених премій;

б) належних виплат страхових сум;

в) резерв довгострокових зобов'язань.

9. До складу резервів довгострокових зобов'язань не входять резерви:

а) нетто-премій;

б) витрат на ведення справи;

в) бонусів;

г) заявлених, але не врегульованих збитків.

10. До складу резервів належних виплат страхових сум не належать резерви:

а) заявлених, але не врегульованих збитків;

б) збитків, що виникли, але не заявлені;

в) бонусів.

11. **Страхова річниця – це:**

а) кінцева дата кварталу або року;

б) 31 грудня звітного року;

в) календарна дата, місяць та день якої збігаються з визначеною (передбаченою) договором датою початку його дії.

12. Який резерв розраховується проспективно — як різниця між актуарною вартістю потоку майбутніх страхових виплат (без урахування бонусів) та актуарною вартістю потоку майбутніх страхових нетто-премій:

а) нетто-премій;

б) витрат на ведення справи;

в) бонусів;

г) заявлених, але не врегульованих збитків.

13. Чи може розрахунок резерву нетто-премій здійснюватись ретроспективно:

а) так;

б) ні;

в) так, якщо особливості окремих видів договорів (окремих страхових ризиків, передбачених у договорі) не можуть бути повною мірою враховані проспективно.

14. Резерв вирівнювання розраховується в разі, якщо при розрахунку математичних резервів за договором актуарна вартість потоку майбутніх страхових нетто-премій перевищує:

а) 80 % від актуарної вартості потоку майбутніх страхових бруто-премій, яка обчислюється на базисі розрахунку резервів, та дорівнює величині такого перевищення;

б) 95 % від актуарної вартості потоку майбутніх страхових бруто-премій, яка обчислюється на базисі розрахунку резервів, та дорівнює величині такого перевищення;

в) 97 % від актуарної вартості потоку майбутніх страхових бруто-премій, яка обчислюється на базисі розрахунку резервів, та дорівнює величині такого перевищення.

15. У випадку, якщо величина страхової премії (внесків) за договором страхування є недостатньою для забезпечення майбутніх страхових виплат розраховують резерв:

а) витрат на ведення справи;

б) вирівнювання

в) бонусів;

г) заявлених, але не врегульованих збитків.

16. Оцінюється як актуарна вартість додаткових зобов'язань страховика резерв:

а) витрат на ведення справи;

б) вирівнювання

в) бонусів;

17. До дати направлення письмового повідомлення страхувальника про розмір прийнятих додаткових зобов'язань персоніфікація резерву бонусів за договором:

а) може бути скоригована;

б) може бути скоригована на будь-яку дату;

в) не може бути скоригована.

18. Якщо умовами договору передбачено право страхувальника в майбутньому вибрати спосіб виконання страховиком зобов'язань за договором (наприклад змінити періодичність виплати ануїтету тощо), то для розрахунку

резервів використовується варіант, за яким актуарна вартість майбутніх страхових виплат:

- а) є меншою;
- б) є більшою.

19. На дати, наступні за днем закінчення строку дії договору, математичні резерви:

- а) продовжують рараховуватись ще 3 роки;
- б) вважаються рівними нулю.

20. Чи може бути викупна сума на будь-яку дату більшою ніж математичний резерв на цю дату:

- а) так;
- б) ні.

21. Для ретроспективного розрахунку резерву нетто-премій необхідно інформація щодо:

- а) страхового тарифу та страхової суми;
- б) страхових платежів і страхової суми;
- в) страхових платежів та страхових виплат.

22. Частка перестраховиків у резервах зі страхування життя обліковується на субрахунку:

- а) 492;
- б) 493;
- в) 494;
- г) 496.

23. Результат зміни резервів із страхування життя закривається на рахунок:

- а) лише 703;
- б) лише 719;
- в) 719 або 949;
- г) лише 903;
- д) лише 949.

24. Страховики, які здійснюють страхування життя:

- а) зобов'язані вести персоніфікований облік за кожним договором;
- б) не зобов'язані вести персоніфікований облік за кожним договором;
- в) зобов'язані вести персоніфікований облік лише за кожним договором державного особистого страхування.

25. Створення резервів зі страхування життя здійснюється:

- а) у цілому за окремими видами страхування життя;
- б) за кожним договором страхування життя;
- в) лише за кожним договором державного особистого страхування.

26. Страховик, який здійснює страхування життя, іншими видами страхування займатися:

- а) може, у разі отримання відповідної ліцензії;
- б) ліцензійними умовами передбачено, що не може.

27. При здійсненні діяльності з обов'язкових видів страхування життя страховик застосовувати форми типового договору:

- а) зобов'язаний;
- б) не зобов'язаний;
- в) зобов'язаний лише при обов'язковому державному особистому страхуванні.

28. Розміри страхових сум та максимальні розміри страхових тарифів за добровільним страхуванням життя встановлюються:

- а) Законами України;
- б) постановами Кабінету Міністрів України;
- в) Нацкомфінпослуг;
- г) самостійно страховою компанією.

29. Обов'язкове особисте страхування поділяється на:

- а) 2 види;
- б) 3 види;
- в) кількість видів визначена Законом України “Про страхування”.

30. Зарахування невикористаних резервів зі страхування з обов'язкового державного страхування життя до платежів наступного року відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Д-т 492—К-т 76;
- б) Д-т 492—К-т 703;
- в) Д-т 76—К-т 703.

31. Договором довгострокового страхування життя збільшення розміру страхової суми та (або) розміру страхових виплат за результатами отриманого інвестиційного доходу від розміщення коштів резервів із страхування життя передбачається:

- а) обов'язково;
- б) не обов'язково.

32. Максимальний розмір витрат страховика, пов'язаних з інвестиційним доходом від розміщення резервів зі страхування життя обмежується:

- а) 6 % отриманого інвестиційного доходу;
- б) 10 % отриманого інвестиційного доходу;
- в) 15 % отриманого інвестиційного доходу;
- г) не обмежується.

33. Невикористані протягом строку страхування резерви з обов'язкового особистого страхування життя, яке здійснюється не за рахунок бюджетних коштів списуються проводкою:

- а) Д-т 492—К-т 719;
- б) Д-т 492—К-т 441;
- в) Д-т 492—К-т 791.

34. Субрахунок 496 “Результат зміни резервів із страхування життя” на кінець року може мати сальдо:

- а) дебетове;
- в) кредитове;
- г) як дебетове, так і кредитове;
- д) нульове.

35. Спрямування частини інвестиційного доходу на поповнення резервів із страхування життя відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Д-т 492—К-т 719;
- б) Д-т 492—К-т 441;
- в) Д-т 492—К-т 791;
- г) Д-т 441—К-т 492.

36. Резерв вирівнювання належить до:

- а) технічних резервів;
- б) математичних резервів;
- в) не належить ні до технічних ні до математичних резервів;
- г) належить до технічних і математичних резервів;
- д) такого резерву страховики не створюють.

37. Резерв витрат на ведення справи страховиками, які займаються страхуванням життя, створюється за рахунок:

- а) лише страхових премій;
- б) інвестиційного доходу ;
- в) як за рахунок страхових премій, так і за рахунок інвестиційного доходу;
- г) такий резерв страховики не створюють.

38. Для розрахунку резерву нетто-премій застосовують такі методи:

- а). нарахувань;
- б) актуарні;
- в) прямого рахунку;
- г) плаваючих кварталів.

39. Створення резерву вирівнювання в обліку відображають проводкою:

- а) Д-т 496—К-т 492;
- б) Д-т 443—К-т 492;
- в) Д-т 443—К-т 43.

40. Величина резерву заявлених, але не врегульованих збитків визначається у сумарному розмірі не сплачених на звітну дату грошових сум, що мають бути виплачені:

- а) у зв'язку із страховими випадками, про факт настання яких заявлено страховику;
- б) при настанні термінів здійснення виплат ануїтету, за якими (термінами) згідно з умовами договору не вимагається заява на виплату;
- в) у зв'язку з достроковим припиненням дії договору або із змінами умов договору;
- г) всі відповіді вірні.

Тема 5. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК СТРАХОВИХ ПЛАТЕЖІВ ТА ОПЕРАЦІЙ З ПЕРЕСТРАХУВАННЯ

5.1. Питання для самоконтролю

1. Бухгалтерський облік страхових премій.
2. Бухгалтерський облік операцій з перестраховання у страховика.
3. Бухгалтерський облік операцій з перестраховання у перестраховика.
4. Вимоги, щодо укладання договорів перестраховання з страховиками нерезидентами.
5. Документообіг при бухгалтерському обліку страхових платежів.
6. Облік дострокового припинення страхових договорів.
7. Облік дострокового припинення договорів перестраховання.
8. Облік надміру отриманих страхових платежів чи переданих перестрахових платежів.
9. Облік страхових платежів за договорами співстрахування.
10. Порядок реєстрації договорів перестраховання укладених з резидентами та нерезидентами.

5.2. Теми рефератів

1. Сутність перестраховання: його види та загальна характеристика.
2. Вплив достроково припинених договорів на показники поточного обліку, звітності та розміру сформованих страхових резервів.
3. Документальне оформлення надходження страхових платежів та передачі їх у перестраховання.
4. Особливості облік пасивного перестраховання, якщо перестраховальником є нерезидент.
5. Облік передачі ризиків перестраховикам нерезидентам: бухгалтерські та податкові особливості.
6. Значення достовірного обліку страхових платежів та переданих страхових платежів у перестраховання з точки зору формування достовірної фінансової звітності.
7. Облік витрат на ведення справи, що залишаються у страховика при достроковому припиненні дії договорів страхування.

5.3. Задачі для розв'язання

Задача 5.1. Страхова компанія 1 лютого поточного року уклала договір страхування майна на 1 рік з АТ “Інгрес”. Початок дії договору страхування — 1 березня. Страхова сума — 500 тис. грн, страховий тариф — 2,0 %. На

поточний рахунок страховика страховий платіж (страхова премія) надійшов 25 лютого поточного року.

Відобразити страхові операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 5.2. Страхова компанія 5 лютого поточного року уклала договір страхування комерційного ризику за відпущеними без попередньої оплати товарами АТ “Інгрес” строком на 1 рік. Страхова сума — 150 тис. грн, страховий платіж — 5 %. На 50 % страхової суми укладено договір перестраховування з перестраховиком. Кошти від страхувальника надійшли 7 лютого, перестраховику належна сума перерахована 10 лютого.

Відобразити страхові операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 5.3. Через страхового посередника укладено договір перестраховування на страхову суму 200 тис. грн, страховий тариф — 1,3 %. За укладання договору перестраховування страховому посереднику нараховано та сплачено за послуги 10 % від страхового тарифу.

Відобразити страхові операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 5.4. Страховий агент уклав 500 договорів майнового страхування на загальну суму 2,5 млн грн за страховим тарифом 0,9 %. Отримана готівка страховим агентом здана до каси страховика. За укладення договорів страхування страховому агенту нарахована заробітна плата у розмірі 8 % від отриманих страхових премій.

Перелічити документи, які повинен страховий агент передати до бухгалтерії та зробити можливі бухгалтерські проводки.

Задача 5.5. Проставити зміст наступних господарських операцій:

Господарська операція	Дебет	Кредит
	705	6852
	311	76
	703	705
	23	84
	84	687
	661	76

Задача 5.6. Нерезиденту нараховано та сплачено за перестраховування 1000 дол. США за винятком податків. Курс на дату нарахування 27,95 грн/долар, на дату перерахування – 27,84 грн/долар.

Зробити необхідні проводки, у тому числі з придбання доларів на міжбанківській валютній біржі за курсом придбання 28,02 грн/долар та курсом НБУ на дату придбання 27,93 грн/долар., комісія банку становить 1 %.

Задача 5.7. Страховиком укладено договір майнового страхування з нерезидентом у лютому поточного року, який набирає чинності з 1 квітня. Належні за цим договором страхові платежі – 2000 дол. США. Страхові платежі перераховані нерезидентом у березні. Курс долара на дату укладання договору 27,8 грн за 1 дол, на дату перерахування – 27,9 грн за 1 дол.

Зробити бухгалтерські проводки. Розкрити вплив здійснених операцій на податкові розрахунки.

Задача 5.8. Протягом I кварталу страхова організація уклала договори страхування майна на загальну суму страхових платежів 30,0 млн. грн. Згідно з умовами укладених договорів страхові платежі вносяться щоквартально рівними частками — 7,5 млн. грн щокварталу. Договори набирають чинності зі сплатою першого внеску. Протягом I кварталу частина страхувальників страхові платежі не сплатила на суму 0,5 млн. грн.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки та пояснити вплив здійснених операцій на податкові розрахунки.

Задача 5.9. Страховий агент за дорученням страховика отримав у касу за укладеними договорами майнового страхування 35,0 тис. грн страхових платежів, які належать страховику. Відповідно до агентської угоди агенту належить комісійна винагорода в розмірі 15 % зібраних страхових платежів, які він залишає в себе.

Зробити бухгалтерські проводки з поясненнями у страховика та у страхового агента.

Задача 5.10. За укладеним договором майнового страхування отримано страхові платежі в сумі 10,0 тис. грн.. Відповідно до договору перестраховування перестраховику належить 60 % ризику за цим договором страхування. За передачу ризику в перестраховування перестраховальнику належить комісійна винагорода у розмірі 8 % переданих платежів. Протягом строку дії договору страхування стався страховий випадок за яким сума збитку становить 50,0 тис. грн. Зробити бухгалтерські проводки з поясненнями.

Задача 5.11. Страхова компанія 5 жовтня звітного року отримала за договором прямого страхування від страхувальника 5 тис. грн страхових платежів (договір вступає в дію з моменту одержання першого платежу), та 7 жовтня 2 тис. грн за договором вхідного перестраховування, який вступив у дію 1 жовтня звітного року.

Зробити бухгалтерські проводки з поясненнями.

Задача 5.12. Страхова компанія 15 листопада звітного року отримала на поточний рахунок за договором співстрахування від страхувальника 15 тис. грн страхових платежів (договір вступає в дію 30 листопада звітного року), за яким іншому співстраховику належить 40 % страхових платежів, які йому перераховані 30 листопада.

Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 5.13. Проставити зміст наступних господарських операцій:

Господарська операція	Дебет	Кредит
	365	763
	311	365
	763	703

Задача 5.14. Страхова компанія 1 лютого поточного року уклала договір страхування майна на 1 рік. Початок дії договору страхування – 1 лютого. Страхова сума – 800 тис. грн, страховий тариф – 2,0 %. На поточний рахунок страховика страховий платіж надійшов 1 лютого поточного року.

Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 5.15. Страхова компанія 1 лютого поточного року уклала договір страхування на 1 рік за яким одночасно при укладанні договору у касу страхувальник вніс страховий платіж у сумі 8 тис. грн. У той же день 30 % отриманої суми передано у вихідне перестраховання вітчизняному перестраховику. Комісійна винагорода за передачу ризиків у перестраховання склала 240 грн.

Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 5.16. Страхова компанія 1 лютого поточного року уклала договір перестраховання, що вступає в силу з моменту його укладання, із вітчизняним перестраховиком та 25 березня звітного року перерахувала йому 50 тис. грн страхових платежів. Комісійна винагорода за передачу ризиків у перестраховання склала 500 грн.

Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 5.17. Страхова компанія уклала договір перестраховання з іноземним перестраховиком, рейтинг фінансової надійності якого не відповідає вимогам встановлених Держфінпослуг, який вступає в силу з моменту отримання страхових платежів. У березні звітного року страховик перерахував 5 тис. доларів перестраховику. Курс НБУ на дату перерахування склав 28,00 грн за 1 долар.

Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 5.18. Страхова компанія уклала договір перестраховання з іноземним перестраховиком, рейтинг фінансової надійності якого відповідає вимогам встановленим Держфінпослуг, що вступає в силу 25 березня. 30 березня звітного року страховик перерахував 10 тис. доларів перестраховику. Курс НБУ 25 березня склав 28,00 грн/долар, 30 березня – 28.1 грн/долар. Необхідно зробити бухгалтерські проведення.

Задача 5.19. Страхова компанія 1 лютого поточного року уклала договір перестраховання, що вступає в силу 28 лютого, із вітчизняним перестраховиком та 25 березня звітного року внесла у касу перестраховика належні йому 9 тис. грн страхових платежів. Зробити бухгалтерські проведення та відповіді на питання, що змінилось би у разі внесення до каси перестраховика 15 тис. грн. Відповідь обґрунтувати посиланням на нормативні документи.

Задача 5.20. Страхова компанія уклала договір перестраховання з іноземним перестраховиком, рейтинг фінансової надійності якого не відповідає вимогам встановлених Нацкомфінпослуг, який вступає в силу 25 березня. 30 квітня звітного року страховик перерахував 7 тис. доларів перестраховику. Курс НБУ 25 березня склав 28,00 грн/долар, 31 березня – 28,10 грн/долар, 30 квітня – 28,20 грн/долар.

Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 5.21. На підставі нижче наведеної інформації про господарські операції страховика (укладено три договори), необхідно зробити бухгалтерські проведення пов'язані з обліком страхових платежів:

1) 25 січня звітного року укладено договір страхування, в цей же день надійшли страхові платежі у касу страховика на суму – 5000 грн і одночасно з ними починається строк дії договору;

2) 29 січня укладено договір страхування майна, який набуває чинності 1 лютого, з страховою сумою – 100 тис. грн та страховим тарифом – 2 %. Страхові платежі сплачуються двічі у рівній сумі, 29 січня та 10 лютого звітного року.

3) 5 лютого страховик отримав страхових платежів за договором зі страховою сумою 500 тис. грн та страховим тарифом – 2 % (договір вступає в силу з 4 лютого). 25 лютого були з'ясовані додаткові обставини та укладено додаткову угоду, згідно з якою розмір страхової суми був зменшений на 50 тис. грн.

Задача 5.22. Страхова компанія 15 січня звітного року отримала на поточний рахунок за договором співстрахування від страхувальника 10 тис. грн страхових платежів (договір вступає в дію 18 січня звітного року і діє один рік), за яким іншому співстраховику належить 40 % страхових платежів, які йому

перераховані 18 січня. 25 березня стався страховий випадок за яким страхувальнику нараховано страхове відшкодування в сумі 30 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

5.4. Тести

1. Страхові компанії ведуть облік страхових премій за методом:
 - а) нарахування;
 - б) касовим;
 - в) вірно “а” і “б”.
2. За кредитом рахунка 76 “Страхові платежі” відображається:
 - а) збільшення страхових платежів;
 - б) зменшення страхових платежів.
3. Рахунок бухгалтерського обліку 76 “Страхові платежі” до складу балансових рахунків:
 - а) належить;
 - б) не належить.
4. Сальдо рахунка 76 “Страхові платежі” на кінець місяця може бути:
 - а) тільки дебетовим;
 - б) тільки кредитовим;
 - в) як дебетовим, так і кредитовим;
 - г) лише нульовим.
5. Зменшення розміру страхових платежів відображається:
 - а) за дебетом рахунку 705;
 - б) за кредитом рахунку 704;
 - в) за кредитом рахунку 76;
 - г) за дебетом рахунку 76.
6. Нараховані страхові платежи відображають проводкою:
 - а) Д-т 301—К-т 76;
 - б) Д-т 76—К-т 311;
 - в) Д-т 363—К-т 76;
 - г) Д-т 76—К-т 703.
 - д) вірно а та б;
 - е) вірно а та в.

7. Операція з активного перестраховання — це:

- а) передача ризику.
- б) приймання ризику.

8. Договір вступає в силу з моменту сплати страхувальником першого внеску, тоді страхові платежі будуть відображені бухгалтерським проведенням:

- а) Д-т 301—К-т 76;
- б) Д-т 685—К-т 76;
- в) Д-т 311—К-т 76;
- г) всі відповіді вірні.

9. Облік страхових платежів відображають бухгалтерським проведенням Д-т 311—К-т 681, якщо:

- а) договір страхування вступає в силу з моменту сплати страхувальником першого внеску;
- б) договір страхування вступає в силу з моменту вказаної у ньому дати;
- в) отримання страхових платежів відбувається до вступу в силу договору страхування;
- г) в одну дату укладено договір страхування, в цей же день надійшли страхові платежі і одночасно з ними починається строк дії договору.

10. Надміру сплачені страхові платежі повертаються страхувальнику, а страховик робить проведення:

- а) Д-т 301—К-т 76;
- б) Д-т 76—К-т 685;
- в) Д-т 685—К-т 76;
- г) для повернення використовують субрахунок 705.

11. Страховики, які здійснюють страхування життя:

- а) зобов'язані вести персоніфікований (індивідуальний) облік договорів страхування життя;
- б) не зобов'язані вести персоніфікований (індивідуальний) облік договорів страхування життя

12. В межах договору страхування життя персоніфікований (індивідуальний) облік за кожною застрахованою особою:

- а) не здійснюється страховиком;
- б) здійснюється страховиком лише за наявності його власного бажання;
- в) здійснюється обов'язково згідно вимог законодавства.

13. Аналітичний облік страхових платежів ведеться щодо:

- а) кожного страхувальника та страхового посередника за видами страхування у окремому журналі;
- б) ведеться лише за видами страхування;
- в) ведеться лише за групами страхувальників.

14. Здані страховим агентом у касу страховика страхові платежі відображаються у:

- а) журналі-ордері № 1;
- б) журналі-ордері № 2;
- в) журналі-ордері № 3;

15. Перестраховальник зобов'язаний повідомити перестраховика про всі зміни свого договору з страхувальником:

- а) ні;
- б) так.

16. Укладання договорів перестрахування страховиками є:

- а) добровільним;
- б) добровільним, окрім випадків перевищення страхової суми встановленого у законодавстві порогу;
- в) завжди є обов'язковим.

17. Страховик уклав договір перестрахування з перестраховиком. При настанні страхового випадку відповідальним перед страхувальником є:

- а) страховик;
- б) перестраховик;
- в) відповідальність солідарна.

18. Договір перестрахування з 40 % квотою означає, що:

- а) цедент залишає 60 % кожного ризику, а перестраховик приймає 40 % кожного ризику;
- б) цедент залишає 40 % кожного ризику, а перестраховик приймає 60 % кожного ризику.

19. Укладання договору перестрахування є обов'язковим:

- а) завжди;
- б) не є обов'язковим;
- в) якщо страхова сума за окремим об'єктом страхування перевищує 10 % суми сплаченого статутного капіталу, сформованих вільних резервів та страхових резервів.

20. Субрахунок 705 на кінець місяця може мати сальдо лише:

- а) дебетове;
- б) кредитове;
- в) як дебетове, так і кредитове;
- г) нульове.

21. Чи має право страховик займатись одночасно активним та пасивним перестраховуванням:

- а) так;
- б) ні.

22. За дебетом субрахунка 705 відображаються суми часток страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), що належать:

- а) перестраховикам;
- б) перестраховальникам.

23. Страховики (цеденти, перестраховальники) після укладення договорів перестраховування із страховиками (перестраховиками) нерезидентами інформувати Нацкомфінпослуг про їх укладення:

- а) повинні;
- б) не повинні.

24. Страховики (цеденти, перестраховальники) після укладення договорів перестраховування із страховиками (перестраховиками) резидентами інформувати Нацкомфінпослуг про їх укладення:

- а) повинні;
- б) не повинні.

25. Операція з пасивного перестраховування — це:

- а) передача ризику.
- б) приймання ризику.

26. Рахунок бухгалтерського обліку 705 “Перестраховування” до складу балансових рахунків:

- а) належить;
- б) не належить.

27. Рахунок 705 “Перестраховування” закривається на рахунок:

- а) 703;
- б) 23;
- в) 92;
- г) 903;
- д) 791.

28. Сплата страхових премій з перестраховання:

- а) належить до витрат операційної діяльності;
- б) належить до витрат звичайної діяльності;
- в) не належить до витрат.

29. Сплата страхових премій з перестраховання:

- а) збільшує розмір зароблених страхових платежів;
- б) зменшує розмір зароблених страхових платежів;
- в) не змінює розмір зароблених страхових платежів.

30. За кредитом субрахунка 705 відображаються суми часток страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), що належать:

- а) перестраховикам;
- б) перестраховувальникам.

31. Ретроцесія — це:

- а) передача частини ризику перестраховиком третьому страховику (перестраховику);
- б) перелік надісланих перестраховику протягом кожного кварталу бордеро;
- в) повернення прийнятого перестраховиком ризику цеденту.

32. Аналітичний облік за рахунком 705 ведуть за:

- а) кожним страхувальником та страховим посередником за видами страхування у окремому журналі;
- б) ведеться за видами страхування;
- в) ведеться за групами страхувальників.

33. Укладення страховиками (цедентами, перестраховувальниками) договорів перестраховання за межами України із страховиками (перестраховиками) нерезидентами дозволяється тільки у разі, якщо страховик (перестраховик) нерезидент провадить безперервну страхову (перестрахову) діяльність не менше ніж:

- а) два роки до дати укладення договору перестраховання;
- б) три роки до дати укладення договору перестраховання;
- в) чотири роки до дати укладення договору перестраховання.
- г) п'ять років до дати укладення договору перестраховання.

34. Рекапітуляція — це:

- а) відмова від попередньої капітуляції;
- б) перелік надісланих перестраховику протягом кожного кварталу бордеро;

в) відновлення роботи страховика після поновлення дії ліцензії на надання певних страхових послуг.

35. Договір ексцедента збитковості — це:

- а) вид договору страхування;
- б) вид договору перестраховання.

36. Нарховані страхові платежи відображають проводкою:

- а) Д-т 311—К-т 361;
- б) Д-т 76—К-т 311;
- в) Д-т 363—К-т 76;
- г) Д-т 76—К-т 703.

37. Рахунок 76 “Страхові платежі” кореспондує із рахунками:

- а) 10, 20, 40;
- б) 30, 31, 36, 70;
- в) 79;
- г) вірно б, в.

38. Активне перестраховання — це:

- а) передача ризику;
- б) приймання ризику.

39. Договори перестраховання з перестраховиками-нерезидентами з Нацкомфінпослуг:

- а) погоджуються;
- б) не погоджуються.

40. Підлягають реєстрації в **Нацкомфінпослуг** договори перестраховання, укладені з одним і тим самим страховиком (перестраховиком) — резидентом, у разі якщо сума перестрахового платежу за ним дорівнює або перевищує протягом календарного року сумарно:

- а) 100,0 тис. грн;
- б) 150,0 тис. грн;
- в) 300,0 тис. грн.
- г) 1 млн. грн.

Тема 6. ОБЛІК РОЗМІЩЕННЯ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВІВ

6.1. Питання для самоконтролю

1. Перелічіть нормативні документи, якими встановлюються напрямки, принципи та нормативи розміщення страхових резервів.
2. Регламентація розміщення коштів технічних резервів.
3. Регламентація розміщення резервів зі страхування життя.
4. Суть принципів розміщення страхових резервів.
5. Бухгалтерський облік ощадних та іпотечних сертифікатів.
6. Бухгалтерський облік депозитних вкладів.
7. Бухгалтерський облік інвестицій у акції.
8. Бухгалтерський облік інвестицій у облигації.
9. Бухгалтерський облік інвестиційної нерухомості.
10. Методи оцінки, які застосовуються в обліку інвестиційної нерухомості.
11. Оцінка фінансових інвестицій за методом участі в капіталі.
12. Оцінка фінансових інвестицій за справедливою вартістю, собівартістю або амортизованою собівартістю: правила та умови застосування.
13. Бухгалтерський облік розміщення страхових резервів у банківські метали.
14. Формування та облік прав вимоги до перестраховиків.
15. Облік довгострокового кредитування страхувальників життя.

6.2. Теми рефератів

1. Аудит розміщення коштів технічних резервів.
2. Аудит розміщення коштів резервів зі страхування життя.
3. Оподаткування доходів від розміщення страхових резервів.
4. Облік у страховика операцій з операційної оренди.
5. Облік у страховика операцій з фінансової оренди.
6. Облік інвестиційної нерухомості.
7. Облік прав вимоги до перестраховиків.
8. Облік кредитування за рахунок резервів зі страхування життя.
9. Облік банківських металів.
10. Облік інвестицій в іпотечні сертифікати.
11. Перелік та нормативи диверсифікованості та якості активів, якими можуть бути представлені страхові резерви з видів страхування, інших, ніж страхування життя.
12. Напрямки та нормативи розміщення резервів зі страхування життя.
13. Фінансові інвестиції: поняття, класифікація та загальні засади обліку.

14. Порівняння національних та міжнародних стандартів обліку щодо обліку інвестиційної нерухомості.

15. Класифікація активів дозволених для розміщення страхових резервів для цілей обліку.

6.4. Задачі для розв'язання

Задача 6.1. Визначити обсяг розміщення страхових резервів, який буде прийнятий до заліку Нацкомфінпослуг:

- а) для технічних резервів,
- б) для математичних резервів:

Фактичне розміщення страхових резервів	Розміщено, тис. грн	Максимальний норматив, %	Сума за нормативом, тис. грн	Відхилення від нормативу, ±	Прийнято до заліку, тис. грн
Всього страхових резервів					
у т.ч. розміщено:					
Депозитні рахунки	1120,0				
з них:					
— Райфайзенбанк	770,0				
— Демарк	190,0				
Вклади в акції емітентів,	320,0				
з них: емітент А	225,0				
емітент Б	95,0				
Інвестиційна нерухомість	395,0				
Права вимоги до перестраховиків	1365,0				

Задача 6.2. Страхова компанія для забезпечення технічних резервів придбала будівлю за 1,2 млн. грн з ПДВ, справедлива вартість якої 1,1 млн грн. Будівлю передбачається використовувати для надання в операційну оренду.

Зробити бухгалтерські проводки на дату придбання та дату балансу: а) для страховика — платника ПДВ; б) для страховика — не платника ПДВ.

Задача 6.3. Страхова компанія 500 тис. грн коштів страхових резервів вклала у банківський депозит строком на 13 місяців. Річний відсоток на вкладення 13,2 %. Прості відсотки за депозитним вкладом нараховуються і перераховуються страховику щомісяця.

Зробити проводки з розкриттям змісту господарських операцій.

Задача 6.4. Страхова компанія 700 тис. грн коштів страхових резервів вклала у банківський депозит строком на 13 місяців. Річний відсоток на

вкладення 14,4 %. Складні відсотки за депозитним вкладом нараховуються щомісяця і приєднуються до депозитного вкладу.

Зробити проводки з розкриттям змісту господарських операцій.

Задача 6.5. Страхова компанія 1 жовтня 201х року вклала 700 тис. грн коштів страхових резервів у банківський депозит строком на 14 місяців. Річний відсоток на вкладення 18 %. Складні відсотки за депозитним вкладом нараховуються щомісяця і приєднуються до депозитного вкладу. Але 1 лютого наступного року, в зв'язку з необхідністю виплати страхового відшкодування, страховиком достроково розірвано депозитний договір, у результаті чого банком була повернута вся сума вкладу зі сплатою 1 % річних, як і за поточним рахунком.

Зробити можливі проводки з розкриттям змісту господарських операцій.

Задача 6.6. Страхова компанія придбала 30 тройських унцій золота по 30,5 тис. грн за унцію і поклала на депозитний рахунок у банку строком на 1 рік під 5 % річних. Відсотки нараховуються і перераховуються страховику одноразово разом з поверненням вкладу. Згідно з договором з банком після завершення строку депозитного вкладу золото банком продається. Комісійна винагорода за продаж – 1 % від суми виручки. Золото продано за ціною 30,6 грн за 1 унцію. Ціна золота за курсом НБУ від дати придбання до дати продажу не змінювалась.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 6.7. Страхова компанія купила 10 % акцій підприємства *Б* за 500,0 тис. грн. Комісійні брокеру склали 1 % від ціни купівлі. За підсумками року за акціями нараховано 48,0 тис. грн дивідендів, а справедлива вартість належних страховику акцій на біржі на кінець року становила 510,0 тис. грн.

Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 6.8. Страхова компанія купила державні облігації номінальною вартістю 100,0 тис. грн за 97,0 тис. грн зі строком погашення через 1,5 роки. Річний відсоток за облігаціями 10 %, нараховується і сплачується один раз за 3 місяці.

Зробити і обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 6.9. Страховик, для забезпечення страхових резервів зі страхування життя, придбав у банку 30 унцій платини 01.01.201х р. Ціна придбання – 25 211 грн за 1 унцію, курс НБУ на дату придбання – 24 915 грн/унція. Комісійні банку – 1 % від ціни придбання. Платина зберігалась у банку до кінця року на поточному рахунку. Обліковий курс НБУ платини на кінець року складав 26 500 грн/унція. 12 січня наступного року платина реалізована на

Облік у страхових організаціях

міжбанківському ринку банківських металів за ціною 27100 грн/ унція. Комісійні банку – 0,8 % від ціни продажу. Обліковий курс НБУ платини на дату продажу – 26 900 грн/унція. Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 6.10. Страхова компанія у річній фінансовій звітності надала таку інформацію стосовно розміщення технічних страхових резервів:

Фактичне розміщення технічних резервів	Розміщено, тис. грн	Максимальний норматив, %	Сума за нормативом, тис. грн	Відхилення від нормативу, ±	Прийнято до заліку, тис. грн
Всього технічних резервів	1 000,0				
у т.ч. розміщено:					
Депозитні рахунки	600,0				
з них:					
— Райфайзенбанк	340,0				
— Демарк	260,0				
Інвестиційна нерухомість	300,0				
Права вимоги до перестраховиків*	100,0				

*Частка перестраховиків у технічних резервах на кінець року становить 200 тис. грн.

Зробити висновки стосовно дотримання страховою компанією встановлених законодавством нормативів щодо розміщення коштів страхових резервів.

Задача 6.11. Страхова компанія, надала кредити страхувальникам-громадянам за рахунок коштів резервів зі страхування життя, а саме:

Страховальник	Страхова сума, тис. грн	Сума сплачених страхових внесків, тис. грн	Сума наданого кредиту, тис. грн	Строк кредиту, міс.	Залишилось до закінчення строку дії договору, міс.
Нехай В.А.	20,0	15,0	15,0	36	36
Рядська В.В.	45,0	30,0	25,5	36	36
Іванова Л.Б.	30,0	10,0	15,0	60	55

Частка витрат на ведення справи в структурі ставки страхової премії становить 15 %.

Зробити висновки стосовно дотримання страховою компанією вимог законодавства щодо видачі кредитів.

Задача 6.12. На підставі нижченаведених даних необхідно прийняти рішення про можливість видачі кредиту страхувальникам за договорами страхування та зробити можливі бухгалтерські проведення. Розмір

сформованих резервів зі страхування життя складає 1 млн. грн. Раніше протягом звітного року було видано кредитів на суму 185 тис. грн. Для кредитних договорів страховик встановлює 20 % ставку відсотків на рік.

До страховика звернувся страхувальник з проханням про видачу кредиту на суму 20 тис. грн терміном на один рік, за страховим договором зі страхування життя укладеним на 10 років, який набув чинності 8 років тому, зі страховою сумою 50 тис. грн, розміром отриманих страхових платежів 40 тис. грн, нормативом витрат на ведення справи – 15 %. Через півроку після видачі кредиту стався страховий випадок за яким страховик повинен виплатити всю страхову суму.

Задача 6.13. Страхова компанія видала кредит страхувальнику-громадянину за договором страхування життя на суму 100 тис. грн під 15 % річних на три роки. Проценти сплачується один раз в момент погашення кредиту. На дату погашення кредиту страхувальник повернув страховій компанії 100 тис. грн кредиту та 15 тис. грн відсотків. Договором кредитування передбачена пеня за невчасне повернення кредиту та відсотків у розмірі 0,01% від суми неповернення за один день. Залишок відсотків страхувальник сплатив через 168 днів. Зробити можливі бухгалтерські проведення.

Задача 6.14. Страхова компанія-платник ПДВ 2 січня 2016 року придбала будівлю за 1,8 млн. грн з ПДВ та планує її використовувати для здачі в операційну оренду протягом 2 років після чого будівлю планують реалізувати. За 2 роки утримання будівлі одержано 240 000 грн орендних платежів за договорами про операційну оренду (по 120 000 грн щорічно) та здійснено витрат: нарахована амортизація – 100 000 грн, здійснено поточний ремонт сторонньою організацією неплатником ПДВ – 20 000 грн (по 10 000 грн щорічно), оплачено комунальних послуг – 18 000 грн (по 9000 грн щорічно). У січні 2018 року будівля реалізована за 1,7 млн. грн з ПДВ. Необхідно з'ясувати чи є таке розміщення прибутковим для страховика та зробити можливі бухгалтерські проведення.

Задача 6.15. Страхова компанія придбала прості акції іншого підприємства на суму 100 тис. грн, що відповідає частці у статутного капіталу такого підприємства у розмірі 16% (статутний капітал емітента на 75% представлений простими акціями та 25 % привілейованими). На кінець звітного року справедлива вартість акцій становить 120 тис. грн. На кінець наступного року справедлива вартість становить 115 тис. грн. У звітному році підприємство емітент отримала прибутку 50 тис. грн, а у наступному році збиток у розмірі 150 тис. грн. Дивіденди за обидва роки емітентом не виплачувались. Зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланнями на нормативні документи.

Задача 6.16. Страхова компанія придбала прості акції іншого підприємства на суму 150 тис. грн, що відповідає частці у статутного капіталу такого підприємства у розмірі 12% (статутний капітал емітента на 80% представлений простими акціями та 20 % привілейованими). При цьому, страховик має представництво в раді директорів підприємства-емітента, приймає участь у прийнятті рішень, забезпечує емітента необхідною техніко-економічною інформацією та здійснює взаємообмін управлінським персоналом. На кінець звітнього року справедлива вартість акцій становить 120 тис. грн. На кінець наступного року справедлива вартість становить 135 тис. грн. У звітньому році підприємство емітент отримала прибутку 50 тис. грн, а у наступному році збиток у розмірі 150 тис. грн. У першому році на користь страховика виплачені дивіденди в сумі 10 тис. грн. Зробити можливі бухгалтерські проводки з поясненнями та посиланнями на нормативні документи.

Задача 6.17. Страхова компанія придбала привілейовані акції іншого підприємства на суму 150 тис. грн, що відповідає частці у статутного капіталу такого підприємства у розмірі 25 % (статутний капітал емітента на 75% представлений простими акціями та 25 % привілейованими). На кінець звітнього року справедлива вартість акцій становить 120 тис. грн. На кінець наступного року справедлива вартість становить 135 тис. грн. У звітньому році підприємство емітент отримало прибутку 50 тис. грн, а у наступному році збиток у розмірі – 50 тис. грн. У першому році на користь страховика виплачені дивіденди в сумі 10 тис. грн, у другому – 10 тис. грн. Зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланнями на нормативні документи.

Задача 6.18. Страхова компанія платник ПДВ придбала будівлю за 5 млн. грн з ПДВ, яка утримується ним з метою збільшення власного капіталу та протягом періоду утримання більш ніяк не використовується, через п'ять років така будівля продана за 7 млн. грн з ПДВ. Зробити всі можливі бухгалтерські проведення.

Задача 6.19. Страховик-платник ПДВ придбав будівлю за 6 млн. грн з ПДВ. Половина будівлі буде використовуватись для здачі в операційну оренду, за якою щорічно буде отримуватись 240 тис. грн орендних платежів, а інша половина будівлі буде офісом страхової компанії. Обидві частини будівлі можуть бути продані окремо одна від одної. Зробити всі можливі бухгалтерські проведення.

Задача 6.20. Страхова компанія 1 грудня 201x року вклала 200 тис. грн коштів страхових резервів у банківський депозит строком на 14 місяців. Річний

відсоток на вкладення 25 %. Прості відсотки за депозитним вкладом нараховуються щомісяця. Але, 1 лютого наступного року, в зв'язку з необхідністю виплати страхового відшкодування, страховиком достроково розірвано депозитний договір, у результаті чого банком була повернута вся сума вкладу зі сплатою 1 % річних, як і за поточним рахунком. Договором було передбачено, що у разі дострокового припинення дії договору, відсотки, сплачені банком на користь страховика повертаються ним до банку.

Зробити можливі проводки з розкриттям змісту господарських операцій.

Задача 6.21. Страховик 1 січня 2007 року придбав облігації номінальною вартістю 60,0 тис. грн за 55,0 тис. грн, тобто дисконт становив 5,0 тис. грн (60 – 55). Фіксована ставка відсотка за облігаціями встановлена 20 % річних. Дата погашення облігацій відбудеться через 4 роки. Виплата відсотка здійснюється щорічно в кінці року, його номінальна сума становить 12,0 тис. грн ($60 \cdot 0,2$).

Задача 6.22. Страхова компанія 09.03.2016 придбала 10 тройських унцій платини за 250 000 грн, курс НБУ 10 тройських унцій на дату купівлі – 249073,02 грн. Комісія банку складає 0,5 % від вартості платини. В той же день страховик поклав платину на короткостроковий депозит терміном на 2 місяці, за яким нараховується відсотки у розмірі 5 % річних, які сплачуються страховику щомісяця. Після завершення депозитного договору, на наступний день, платина продана за 260 000 грн, курс НБУ на дату продажу склав – 259 075,00 грн за 10 тройських унцій.

Зробити можливі проводки з розкриттям змісту господарських операцій.

Задача 6.23. На підставі нижченаведених даних необхідно прийняти рішення про можливість видачі кредиту страхувальникам за договорами страхування та зробити можливі бухгалтерські проведення.

Розмір сформованих резервів зі страхування життя складає 1 млн. грн. Раніше протягом звітного року було видано кредитів на суму 180 тис. грн. Для кредитних договорів страховик встановлює ставку в розмірі 15 % річних. Норматив витрат на ведення справи – 15 %.

До страховика звернулося три страхувальника з проханням про видачу кредиту:

1) на суму 15 тис. грн терміном на один рік за страховим договором зі страхування життя укладеним на 10 років, який набув чинності 2 роки тому зі страховою сумою 50 тис. грн і розміром отриманих страхових платежів 30 тис. грн.

2) на суму 5 тис. грн терміном на один рік за страховим договором зі страхування життя укладеним на 5 років, який набув чинності 3 роки тому зі страховою сумою 20 тис. грн і розміром страхових платежів – 10 тис. грн.

Договір страхування передбачає регулярні, послідовні виплати (ануїтет), перша з яких повинна статися через півроку.

3) на суму 8 тис. грн терміном на рік за страховим договором зі страхування життя укладеним на 10 років, який набув чинності 2 роки тому зі страховою сумою 40 тис. грн і розміром отриманих страхових платежів 25 тис. грн.

6.4. Тести

1. При розміщенні страхових резервів страховики повинні дотримуватись законодавчо регламентованих:

- а) напрямків розміщення;
- б) нормативів розміщення;
- в) принципів розміщення;
- г) всі відповіді вірні.

2. Напрямки розміщення страхових резервів визначені:

- а) внутрішнім нормативним документом страховика щодо політики розміщення страхових резервів;
- б) наказом про облікову політику;
- в) Законом України «Про страхування»;
- г) правилами розміщення страхових резервів зі страхування життя.

3. Технічні резерви не можна розміщувати в:

- а) інвестиції в економіку України за напрямами, визначеними Кабінетом Міністрів України;
- б) кредити-страхувальникам;
- в) банківські метали;
- г) готівку в касі в обсягах лімітів залишків каси, установлених Національним банком України.

4. Для представлення технічних резервів не можуть використовуватись:

- а) позики (кредити, поворотна фінансова допомога, інші позикові кошти);
- б) цінні папери із зобов'язаннями зворотного викупу;
- в) цінні папери, за якими не здійснено повної оплати їх вартості;
- г) всі відповіді вірні.

5. Помилково перераховані кошти на рахунок страховика:

- а) можуть бути використані для представлення страхових резервів;
- б) не можуть бути використані для представлення страхових резервів.

6. Суми страхових платежів, які підлягають поверненню страхувальнику в період, наступний за звітним, відповідно до законодавства:

а) у звітному періоді можуть бути використані для представлення технічних резервів;

б) у наступному періоді можуть бути використані для представлення технічних резервів;

в) не можуть бути використані для представлення страхових резервів.

7. Величина активів, що приймаються на покриття технічних резервів, зменшена на суми довгострокових та поточних зобов'язань, повинна бути:

а) не меншою, ніж сумарна величина технічних резервів, що розраховується відповідно до чинного законодавства на будь-яку дату;

б) меншою, ніж сумарна величина технічних резервів, що розраховується відповідно до чинного законодавства на будь-яку дату;

в) вірна відповідь відсутня.

8. Нормативи розміщення страхових резервів визначені:

а) Положенням про обов'язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів страховика;

б) Порядком і правилами формування, розміщення та обліку страхових резервів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду;

в) Правилами розміщення страхових резервів із страхування життя;

г) всі відповіді вірні.

9. При розміщенні страхових резервів дотримуються принципів:

а) безпечності та прибутковості;

б) прибутковості, безпечності та ліквідності;

в) безпечності, прибутковості, ліквідності, диверсифікованості, фінансової надійності;

г) безпечності, ліквідності, прибутковості, диверсифікованості.

10. За рахунок коштів технічних страхових резервів надання кредитів страхувальникам-громадянам:

а) дозволяється;

б) не дозволяється;

в) дозволяється за умови, якщо це обумовлене договором страхування.

11. Згідно з Законом України “Про страхування” страхові резерви не можуть бути представлені активами такої категорії:

а) готівка в касі;

б) кошти на поточному рахунку;

- в) акції відкритих акціонерних товариств;
- г) інвестиційні кредити страхувальникам-юридичним особам;
- д) інвестиційні кредити страхувальникам при страхуванні життя.

12. Норматив розміщення технічних резервів у грошові кошти на поточному рахунку складає:

- а) не більше 20 % страхових резервів;
- б) не більше 30 % страхових резервів;
- в) не більше 20 % страхових резервів крім розміщених на поточних рахунках грошових коштів резерву заявлених, але не виплачених збитків, які можуть включатися до суми прийнятних активів грошовими коштами на поточних рахунках у повному обсязі.
- г) не більше 30 % страхових резервів крім розміщених на поточних рахунках грошових коштів резерву заявлених, але не виплачених збитків, які можуть включатися до суми прийнятних активів грошовими коштами на поточних рахунках у повному обсязі.

13. За рахунок коштів резервів зі страхування життя надання кредитів страхувальникам-громадянам:

- а) дозволяється;
- б) не дозволяється;
- в) дозволяється за умови, якщо це обумовлене договором страхування.

14. Страховик розмістив технічні резерви у депозит в одному банку на суму 500 тис. грн., загальний розмір технічних резервів – 1 млн. грн. Величина активів, що приймається на покриття технічних резервів буде становити:

- а) 100 тис. грн.;
- б) 200 тис. грн.;
- в) 300 тис. грн.;
- г) 400 тис. грн.;
- д) 500 тис. грн.

15. Нормативи розміщення коштів технічних резервів в окремі категорії активів встановлені:

- а) Законом України “Про страхування”;
- б) Положенням про обов’язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів, якими представлені страхові резерви з видів страхування, інших, ніж страхування життя;
- в) вірно “а” і “б”.

16. Нерухомим майном взятим в операційну оренду представляти технічні резерви:

- а) дозволяється у обсязі не більше 30 % страхових резервів;
- б) дозволяється у обсязі не більше 30 % страхових резервів, при цьому в один об'єкт не більше 10 % страхових резервів;
- в) не дозволяється.

17. Технічні резерви розміщені в акції українських емітентів повинні складати:

- а) не більше 30 % страхових резервів, при цьому акції одного емітента разом не більше 10 % страхових резервів;
- б) не більше 50 % страхових резервів, при цьому акції одного емітента разом не більше 20 % страхових резервів;
- в) не більше 30 % страхових резервів, при цьому акції одного емітента разом не більше 20 % страхових резервів.

18. Розміщення технічних резервів дозволяється в акції іноземних емітентів, які відповідають встановленим законодавством критеріям, якщо емітент здійснює свою діяльність не менше:

- а) одного року;
- б) двох років;
- в) трьох років;
- г) п'яти років.

19. Розміщення технічних резервів в іпотечні сертифікати та іпотечні облігації:

- а) не дозволяється;
- б) дозволяється, якщо обсяг такого розміщення не перевищує 10 % страхових резервів;
- в) дозволяється, якщо обсяг такого розміщення не перевищує 20 % страхових резервів.

20. Розміщення технічних резервів в держані облігації України:

- а) не дозволяється;
- б) дозволяється, якщо обсяг такого розміщення не перевищує 50 % страхових резервів;
- в) дозволяється, якщо обсяг такого розміщення не перевищує 70 % страхових резервів;
- г) дозволяється, якщо обсяг такого розміщення не перевищує 80 % страхових резервів.

21. Розміщення технічних резервів коштами в касі:

- а) не дозволяється;

б) дозволяється, якщо обсяг такого розміщення не перевищує 10 % страхових резервів;

в) дозволяється, якщо обсяг такого розміщення не перевищує встановлений ліміт каси;

г) дозволяється, якщо обсяг такого розміщення не перевищує 20 % страхових резервів.

22. Права вимоги до перестраховиків як категорія дозволених активів страховика щодо розміщення коштів резерву незаробленої премії:

а) являють собою величину частки перестраховиків, обчислену за методикою формування технічних резервів;

б) являють собою визначений у договорі перестраховування відсоток страхової премії, сплачуваної перестраховику;

в) являють собою суму, яку повинен сплатити перестраховик цеденту при настанні страхової події.

23. Частка перестраховика у страхових резервах це:

а) кошти, які зберігаються у цедента;

б) кошти, які зберігаються у перестраховика.

24. Права вимоги до перестраховиків у резерві заявлених, але не виплачених збитків приймаються:

а) у повному обсязі;

б) у обсязі не більше 70 % відповідного резерву;

в) взагалі не приймаються.

25. У разі делістингу акцій, облігацій підприємств або облігацій місцевих позик зазначені цінні папери приймаються для представлення коштів страхових резервів у розмірі 75 % від:

а) біржового курсу цінних паперів на дату розрахунку;

в) біржового курсу на останній робочий день перебування цінних паперів у лістингу;

г) найменшого значення таких величин: біржового курсу цінних паперів на дату розрахунку або біржового курсу на останній робочий день перебування цінних паперів у лістингу.

26. Страхові резерви з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду не можуть бути розміщені в:

а) грошові кошти на поточному рахунку;

б) банківські вклади (депозити) — в кожному банку не більше 30 %;

в) права вимоги до перестраховиків — не більше 80 %;

г) цінні папери, що емітовані державою, — не більше 30 %.

д) вірна відповідь відсутня.

27. Більш жорсткі вимоги щодо ліквідності висуваються до страховиків, які;

а) займаються страхуванням життя;

б) займаються видами страхування, іншими ніж страхування життя.

28. Кошти резерву заявлених, але не виплачених збитків можуть включатися до суми прийнятних активів грошовими коштами на поточних рахунках:

а) у розмірі не більше 30 % страхових резервів;

б) у розмірі не більше 70 % страхових резервів;

в) у повному обсязі;

г) вірна відповідь відсутня.

29. Структура активів, які приймаються для представлення страхових резервів із страхування життя встановлена:

а) Законом України «Про страхування»;

б) Правилами розміщення страхових резервів із страхування життя;

в) вірно а та б.

30. Кошти резерву належних виплат страхових сум можуть прийматися для представлення коштів страхових резервів грошовими коштами на поточних рахунках:

а) у розмірі не більше 30 % страхових резервів;

б) у розмірі не більше 70 % страхових резервів;

в) у повному обсязі;

г) вірна відповідь відсутня.

31. Кошти резервів зі страхування життя розміщувати у права вимоги до перестраховиків-нерезидентів:

а) дозволяється;

б) не дозволяється.

32. Права вимоги до перестраховиків-нерезидентів за ризиками, пов'язаними з дожиттям застрахованої особи до певного віку, події чи закінчення дії договору, крім ризиків, які пов'язані зі смертю застрахованої особи:

а) не приймаються до структури активів;

б) приймаються до структури активів.

33. Розміщення страхових резервів зі страхування життя у кредити страхувальникам дозволяється у обсягах, що не перевищує:

- а) 15 % страхових резервів;
- б) 20 % страхових резервів;
- в) 25 % страхових резервів;
- г) взагалі не дозволяється.

34. Активи (які прийняті для представлення страхових резервів), обтяжені зобов'язаннями, які не відображені в складі балансових статей балансу, враховуються за:

- а) їх балансовою вартістю;
- б) справедливою вартістю;
- в) їх балансовою вартістю, зменшеною на вартість таких зобов'язань.

35. Акції, емітовані будь-яким страховиком:

- а) приймаються для представлення страхових резервів із страхування життя;
- б) не приймаються для представлення страхових резервів із страхування життя.

36. Депозити із строком погашення понад рік відображаються у складі:

- а) довгострокової дебіторської заборгованості;
- б) довгострокових фінансових інвестицій;
- в) поточних фінансових інвестицій;
- г) еквівалентів грошових коштів.

37. Бухгалтерське проведення Д-т 373 – К-т 733 означає:

- а) нараховані відсотки за депозитом;
- б) нараховані відсотки за облігаціями.

38. При закінченні строку дії депозитного договору повернені кошти з депозитного вкладу відображають проведенням:

- а) Д-т 311 – К-т 373;
- б) Д-т 311 – К-т 377;
- в) Д-т 352 – К-т 311;
- г) Д-т 311 – К-т 352.

39. Банківські метали, які знаходяться у страховика або на депозитному рахунку строком до 3-х місяців обліковують на субрахунку:

- а) 313;
- б) 351;
- в) 352;
- г) 143.

40. Проведення Д-т 351 – К-т 352 за договором депозиту банківських

металів:

- а) за один місяць до завершення строку депозитного договору;
- б) за три місяці до завершення строку депозитного договору;
- в) за дванадцять місяців до завершення строку депозитного договору.

41. За банківськими металами:

- а) можуть виникати курсові різниці;
- б) курсові різниці не виникають.

42. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про акції є:

- а) П(с)БО 1;
- б) П(с)БО 9;
- в) П(с)БО 12;
- г) вірна відповідь відсутня.

43. Інвестицій, що утримуються підприємством до їх погашення обліковується за :

- а) справедливою вартістю;
- б) методом участі в капіталі;
- в) амортизованою собівартістю;
- г) за собівартістю придбання.

44. Сума збільшення балансової вартості фінансових інвестицій на дату балансу (крім інвестицій, що обліковуються за методом участі в капіталі) відображається у складі:

- а) інших доходів;
- б) інших витрат;
- в) фінансових доходів;
- г) фінансових витрат.

45. Фінансові інвестиції за методом участі в капіталі відображають на субрахунку:

- а) 352;
- б) 141;
- в) 142;
- г) 143.

46. За методом участі в капіталі враховуються інвестиції у підприємство, володіння корпоративними правами якого знаходиться в межах:

- а) від 10 % до 49 %;
- б) від 10 % до 50 %;

- в) від 20 % до 49 %;
- г) від 20 % до 50 %.

47. Операцій між інвестором і об'єктом інвестування при визначенні вартості фінансових інвестицій за методом участі в капіталі:

- а) враховуються;
- б) не враховуються.

48. Балансова вартість фінансових інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі:

- а) зменшується на суму визнаних дивідендів від об'єкта інвестування;
- б) не змінюється;
- в) збільшується на суму визнаних дивідендів від об'єкта інвестування.

49. При зростанні балансової вартості фінансових інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі одночасно відображають:

- а) інші доходи;
- б) доходи від участі в капіталі;
- в) інші витрати;
- г) втрати від участі в капіталі.

50. Рахунок 72 закривається на субрахунок:

- а) 141;
- б) 791;
- в) 792;
- г) 703.

51. У минулому році частка в статутному капіталі іншого підприємства становила 25 %, а у звітному році – 15 %. В обліку, в звітному році, такі інвестиції будуть відображені за:

- а) методом участі в капіталі;
- б) справедливою вартістю;
- в) амортизованою собівартістю.

52. Номінальна вартість облігації вища за ринкову вартість, то при купівлі, для покупця – це:

- а) дисконт;
- б) премія.

53. Зобов'язання за короткостроковими облігаціями враховуються на субрахунок;

- а) 685;

- б) 621;
- в) 521;
- г) 523.

54. Згідно з чинним законодавством розміщення коштів страхових резервів за межами України страховикам-резидентам:

- а) дозволяється;
- б) забороняється.

55. Цінні папери, обіг яких зупинено, приймаються для представлення технічних резервів у розмірі від балансової вартості:

- а) 50 %;
- б) 75 %;
- в) 100 %.

56. Суми дисконту за випущеними власними облігаціями у страховика відображається за:

- а) дебетом субрахунка 521 “Зобов’язання за облігаціями”;
- б) за дебетом субрахунка 523 “Дисконт за випущеними облігаціями”;
- в) за кредитом субрахунка 523 “Дисконт за випущеними облігаціями”.

57. Придбаний інвестиційний сертифікат зі строком дії 2 роки страховиком враховується на субрахунку:

- а) 141;
- б) 142;
- в) 143;
- г) 183.

58. Придбані страховиком 40 % акцій підприємства для перепродажу в найближчі 12 місяців враховуються на субрахунку:

- а) 141;
- б) 142;
- в) 143;
- г) 352.

59. Амортизація дисконту за облігаціями відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Д-т 952—К-т 523;
- б) Д-т 23—К-т 133;
- в) Д-т 92—К-т 134.

60. Страхові резерви нематеріальними активами представлені:

- а) можуть;
- б) не можуть;
- в) можуть бути представлені авторськими та суміжними з ними правами.

61. Бланки облігацій відображаються на позабалансовому рахунку:

- а) 01;
- б) 022;
- в) 072;
- г) 08.

62. За наявності ознак, за яких об'єкт основних засобів може бути віднесеним і до операційної нерухомості, і до інвестиційної нерухомості, підприємство:

- а) відносить його до основних засобів;
- б) відносить його до інвестиційної нерухомості;
- в) розробляє критерії щодо їх розмежування.

63. Якщо підприємство контролює інвестиційну нерухомість, надану в оренду материнському підприємству для виробництва, такий об'єкт основних засобів при складанні консолідованої фінансової звітності цієї групи підприємств вважається:

- а) операційною нерухомістю;
- б) інвестиційною нерухомістю;
- в) запасом.

64. Споруда розташована на плавзасобі, це:

- а) інвестиційна нерухомість;
- б) операційна нерухомість.

65. Підприємство на дату балансу відображає у фінансовій звітності інвестиційну нерухомість за:

- а) справедливою вартістю;
- б) первісною вартістю, зменшеною на суму нарахованої амортизації;
- в) первісною вартістю, зменшеною на суму нарахованої амортизації з урахуванням втрат від зменшення корисності та вигод від її відновлення;
- г) справедливою вартістю, якщо її можна достовірно визначити, або за первісною вартістю, зменшеною на суму нарахованої амортизації з урахуванням втрат від зменшення корисності та вигод від її відновлення.

66. За відсутності активного ринку визначення справедливої вартості інвестиційної нерухомості здійснюється за:

- а) останньою ринковою ціною операції з такими активами;

б) поточними ринковими цінами на нерухомість, що може перебувати в різних стани, місцевості, орендних та інших контрактних умовах, скоригованими з урахуванням індивідуальних характеристик, особливостей тощо інвестиційної нерухомості, для якої визначається справедлива вартість;

в) додатковими показниками, які характеризують рівень цін на інвестиційну нерухомість;

г) всі відповіді вірні.

67. При купівлі інвестиційної нерухомості капітальні інвестиції відображають на субрахунку:

а) 151;

б) 152;

в) 154;

г) 155.

68. При завершенні будівництва інвестиційної нерухомості, яка обліковуватиметься за справедливою вартістю, перевищення справедливої вартості нерухомості на цю дату і витратами на будівництво визнається:

а) іншим операційним доходом;

б) іншим доходом від звичайної діяльності;

в) дооцінкою активів.

69. Сума збільшення або зменшення справедливої вартості інвестиційної нерухомості на дату балансу відображається у складі:

а) іншого операційного доходу або інших витрат операційної діяльності відповідно;

б) іншого доходу або інших витрат відповідно;

в) дооцінки або уцінки необоротних активів відповідно.

70. Будинок, який належить страховику, що звітує, та наданий в операційну оренду обліковується за П(с)БО:

а) 7 “Основні засоби”;

б) 14 “Оренда”;

в) 9 “Запаси”.

г) 32 “Інвестиційна нерухомість”.

71. Нерухомість, утримувана для продажу за умов звичайної діяльності відображається у складі:

а) інвестиційної нерухомості;

б) основних засобів;

в) запасів.

72. Нерухомість, що будується або поліпшується за дорученням третіх сторін відображається у складі:
- а) інвестиційної нерухомості;
 - б) основних засобів;
 - в) запасів.
73. Нерухомість, зайнята власником відображається у складі:
- а) інвестиційної нерухомості;
 - б) основних засобів;
 - в) запасів.
74. Бухгалтерське проведення Д-т 373 – К-т 732 означає:
- а) нараховані відсотки за депозитом;
 - б) винагороди за здані в фінансову оренду необоротні активи;
 - в) нараховані відсотки за облігаціями.
 - г) вірно а, б та в;
 - д) вірно б та в.
75. Ймовірніше за все справедливою вартістю інвестиційної нерухомості є:
- а) ціна продажу 170 тис. грн за обов'язковою угодою з дочірнім підприємством;
 - б) ціна 100 тис. грн за примусовим продажем, ініційованим Державною податковою адміністрацією;
 - в) надходження в сумі 120 тис. грн, отримане конкурентом підприємства від продажу подібного будинку на аукціоні минулого місяця;
 - г) оцінка за сумою 90 тис. грн бюро технічної інвентаризації.
76. Найбільш повно відповідає принципу ліквідності такий вид вкладень:
- а) грошові кошти на поточному рахунку;
 - б) нерухоме майно;
 - в) банківські вклади (депозити).
77. Найменш повно відповідає принципу прибутковості такий вид вкладень:
- а) грошові кошти на поточному рахунку;
 - б) банківські вклади (депозити);
 - в) готівка в касі.
78. Страхові резерви частками у статутному капіталі товариств з обмеженою відповідальністю представлені:
- а) можуть;
 - б) не можуть;

в) можуть лише за умови, якщо за частками сплачуються дивіденди на рівні не нижче ставки рефінансування НБУ.

79. При обліку інвестицій за справедливою вартістю дивіденди на їх вартість:

- а) впливають;
- б) не впливають.

80. Представлені страхові резерви банківськими металами — це:

- а) еквіваленти грошових коштів;
- б) готівка;
- в) інші грошові кошти;
- г) запаси.

81. Для податкових цілей при продажу банківських металів до податкових витрат включається:

- а) вартість банківських металів за курсом НБУ на дату продажу;
- б) балансова вартість банківських металів на дату продажу;
- в) вартість валюти на Лондонському ринку банківських металів на дату придбання;
- г) вартість валюти на Лондонському ринку банківських металів на дату продажу.

82. При операціях з банківськими металами курсові різниці виникати:

- а) можуть;
- б) не можуть.

83. Інвестиційну нерухомість враховують на субрахунку:

- а) 101;
- б) 103;
- в) 183;
- г) 100.

84. Бухгалтерська проводка Д-т 28—К-т 100 означає:

- а) будівлю зі складу запасів переведено до складу інвестиційної нерухомості;
- б) будівля переведена зі складу інвестиційної нерухомості до складу запасів з метою продажу.

85. Дохід від надання інвестиційної нерухомості в операційну оренду відображається за субрахунком:

- а) 703;
- б) 711;

- в) 713;
- г) 746.

86. Частки перестраховиків у страхових резервах обліковуються на субрахунках:

- а) 491;
- б) 493;
- в) 494;
- г) вірно а та б;
- д) вірно б та в.

87. Кредитодавець може надавати кредит позичальнику у межах викупної суми на момент видачі кредиту та на:

- а) будь-який строк;
- б) строк не більше п'яти років;
- в) строк, що не перевищує період, який залишився до закінчення дії договору страхування життя.

88. Кредит не може бути видано раніше ніж через:

- а) рік після набрання чинності договором страхування;
- б) два роки з набрання чинності договором страхування;
- в) три роки з набрання чинності договором страхування.

89. У разі настання страхового випадку до дати повернення кредиту:

- а) страхувальник повертає кредит та відсотки, після чого отримує страхову виплату;
- б) сума кредиту та відсотки за ним вираховуються із суми страхових виплат, якщо інше не передбачено правилами страхування життя.

90. За договорами страхування довічних пенсій:

- а) дозволяється видавати кредити страхувальникам-громадянам;
- б) не дозволяється видавати кредити страхувальникам-громадянам.

Тема 7. ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА РОЗРАХУНКІВ

7.1. Питання для самоконтролю

1. Облік готівки у касі страхової компанії.
2. Документування готівкових операцій у страховій компанії.
3. Облік безготівкових операцій у страховика.
4. Документообіг, пов'язаний з безготівковими операціями страховика.
5. Облік розрахунків з підзвітними особами.
6. Облік розрахунків з постачальниками товарів, робіт і послуг для забезпечення страхової діяльності.
7. Валюта страхування.
8. Обіг грошових коштів страховика.
9. Наслідки дострокового припинення дії договору страхування на вимогу страховика.
10. Наслідки дострокового припинення дії договору страхування на вимогу страхувальника.

7.2. Теми рефератів

1. Застосування реєстрів бухгалтерського обліку у страховика для накопичення інформації про рух готівки.
2. Застосування реєстрів бухгалтерського обліку у страховика для накопичення інформації про рух безготівкових коштів.
3. Аудит касових операцій у страховика.
4. Аудит операцій з руху грошових коштів у страховика.
5. Контроль роботи страхових агентів.
6. Облік дострокового припинення дії договору страхування.
7. Особливості відображення в обліку витрат на ведення справи у разі дострокового припинення дії договору страхування.
8. Облік розрахунків з постачальниками, різними дебіторами і кредиторами.
9. Облік та документування операції з підзвітними особами.
10. Порядок розрахунку суми повернення страхових платежів у разі дострокового припинення дії договору перестрахування.

7.3. Задачі для розв'язання

Задача 7.1. 1 квітня поточного року іноземному страхувальнику нараховано страхове відшкодування в сумі 1000 дол. США. Курс долара на дату нарахування – 25,05 грн/долар. 2 квітня на міжбанківській валютній біржі куплено 1000 дол. США за курсом купівлі 25,06 грн/дол. Курс НБУ на дату

купівлі – 25,055 грн/долар. Комісія банку становить 0,8 % біржової вартості купленої валюти. Страхувальнику сума перерахована 4 квітня. Курс долара на дату перерахування – 25,048 грн/долар.

Зробити бухгалтерські проводки з розкриттям змісту господарських операцій та з обґрунтуванням.

Задача 7.2. Відряджений у м. Одеса Єрмоленко Н.Н. строком на 6 днів. На відрядження видано аванс у сумі 700 грн. До авансового звіту прикладені такі документи:

- квиток на проїзд Чернігів-Одеса – 275 грн;
- квиток на проїзд Одеса-Чернігів – 268 грн;
- 2 квитанції на оплату постільної білизни – по 30,00 грн з ПДВ;
- квитанція готелю за 3 доби по 428 грн з ПДВ та за ці три доби одноразове харчування по 120 грн з ПДВ.

- квитанція організації з штампом “оплачено” за розмноження ділових паперів, що пов’язані з діяльністю страхової організації на суму 60,60 грн з ПДВ.

Скласти авансовий звіт та відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку для страхової організації та виробничого підприємства.

Задача 7.3. Відряджений у м. Москва Єрмоленко Н. Н. строком на 6 днів. На відрядження видано аванс у сумі 3800 рос. рублів. Курс рос. рубля на дату видачі авансу – 0,29 грн/руб., на день повернення з відрядження – 0,28 грн/руб. До авансового звіту прикладені такі документи:

- квиток на проїзд Чернігів-Москва – 190,00 грн;
- квиток на проїзд Москва-Чернігів – 950 рос. руб;
- 1 квитанція на оплату постільної білизни на 12,00 грн з ПДВ;
- 1 квитанція на оплату постільної білизни на 60 рублів з ПДВ 10 руб;
- квитанція готелю за 3 доби по 600 рос. руб. та за ці три доби дворазове харчування по 500 рос. руб. Ставка ПДВ – 20 %.

- квитанція організації з штампом “оплачено” за розмноження ділових паперів, що пов’язані з діяльністю страхової організації на суму 60,60 грн, з них ПДВ – 1,60 грн.

Скласти авансовий звіт та відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку для страхової організації та виробничого підприємства.

Задача 7.4. 25 березня поточного року іноземному страхувальнику нараховано страхове відшкодування в сумі 2000 дол. США. Курс долара на дату нарахування – 28,05 грн/долар. 28 березня на міжбанківській валютній біржі куплено 2000 дол. США за курсом 28,06 грн/дол. Курс НБУ на дату купівлі – 28,09 грн/долар. Комісія банку становить 1 % вартості купленої

Облік у страхових організаціях

валюти. Страхувальнику сума перерахована 4 квітня. Курс долара на дату перерахування – 28,15 грн/долар, на 31 березня – 28,12 грн/долар.

Зробити бухгалтерські проводки з розкриттям змісту господарських операцій та обґрунтуванням.

Задача 7.5. Скласти бухгалтерські проводки за наступними операціями страхової компанії:

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
Перераховано на карткові рахунки страхувальників страхові суми за договорами страхування життя			5000,00
З каси компанії повернуті страхувальнику страхові внески, що перераховані ним помилково після закінчення строку дії страхування життя			25,00
Нарахована страхова сума громадянину зі страхування від нещасних випадків			1000,00
Із суми страхового відшкодування утримано заборгованість страхувальника за страховими преміями			300,00
Решту суми виплачено страхувальнику готівкою з каси			?
Із заробітної плати працівника компанії вираховані за його заявою страхові платежі за договором медичного страхування			60,00

Задача 7.6. Скласти бухгалтерські проводки за наступними операціями страхової компанії:

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
Виплачено страхове відшкодування зі страхування домашнього майна з поточного рахунка			25 000,00
На рахунок компанії надійшли страхові премії зі страхування автомобіля			1000,00
До каси компанії сплачені готівкою страхові премії з медичного страхування громадян, що виїжджають за кордон			1500,00
З каси компанії готівкою виплачено страхову суму зі страхування життя			5500,00
На рахунок компанії надійшли не пояснені документами суми, які в наступному місяці зараховані як страхові платежі за договором страхування будівлі			530,00

Облік у страхових організаціях

Задача 7.7. 30 березня поточного року перестраховальнику нараховано страхове відшкодування в сумі 5 тис. грн, яке перераховане останньому 5 квітня звітного року. Зробити бухгалтерські проведення в обліку перестраховальника та перестраховика.

Задача 7.8. Скласти бухгалтерські проводки за наступними операціями:

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
Надійшла до каси готівка з поточного рахунку			245 000
Виплата з каси сум страхового відшкодування			120 000
Видана заробітна плата штатним працівникам страхової компанії			115 000
Надходження до каси заборгованості від підприємств та фізичних осіб за виконавчими листами			7 600
Виплачено з каси одноразову нецільову допомогу одному пенсіонеру, який раніше працював у страховій компанії			2 200
Видано з каси кошти підзвітним особам			26 000
Надходження до каси коштів від відокремлених підрозділів, що мають окремий баланс від надходжень страхових платежів за вирахуванням нормативу на ведення справ			7 500
Надішли страхові платежі від страхових агентів			30 000
Оплачена з поточного рахунка комісійна винагорода страховим брокерам			2 500

Задача 7.9. Договір страхування терміном на 1 рік набрав чинності з 01.02.2016 р. в момент одержання одноразового страхового платежу у розмірі 10 тис. грн. Норматив на ведення справи – 15 %. Страхувальник подав заяву про розірвання договору страхування з 01.08.2016 р. у зв'язку із невиконанням своїх обов'язків страховиком.

Визначити суму, яку треба повернути страхувальнику, та зробити бухгалтерські проведення.

Задача 7.10. Договір страхування терміном на 1 рік набрав чинності 02.01.2016 р. в момент одержання одноразового страхового платежу в розмірі 5 тис. грн. Норматив на ведення справи – 15 %. За страховим випадком, який стався 15.08.2016 р., виплачено страхове відшкодування в сумі 1500 грн. Страхувальник подав заяву про розірвання договору страхування з 01.12.2016 р.

Розрахувати суму, яку треба повернути страхувальнику та зробити бухгалтерські проведення.

Задача 7.11. Договір вихідного перестраховання терміном на 2 роки набрав чинності з 01.03.2015 р. в момент одержання одноразового страхового платежу перестраховиком у розмірі 10 тис. грн. Норматив на ведення справи – 10 %. Перестраховик подав заяву про розірвання договору перестраховання з 01.09.2016 р. у зв'язку із невиконанням своїх обов'язків перестраховальником.

Визначити суму, яку треба одержати перестраховальнику від перестраховика, та зробити бухгалтерські проведення.

Задача 7.12. Договір страхування терміном на 2 роки набрав чинності з 01.02.2015 р. в момент одержання одноразового страхового платежу в розмірі 20 тис. грн. Норматив на ведення справи – 15 %. 15.05.2015 року відбувся страховий випадок за яким сплачено 3000 грн страхового відшкодування. Страховальник подав заяву про розірвання договору страхування з 01.08.2016 р.

Визначити суму, яку треба повернути страхувальнику, та зробити бухгалтерські проведення.

Задача 7.13. Страхова компанія уклала договір страхування майна терміном на один рік, що вступив в дію з моменту надходження одноразового страхового платежу, який одержано 01.03.2016 р., у сумі 3000 грн. Норматив витрат на ведення справи складає 15 %. За договором стався страховий випадок 01.06.2016 р. за яким виплачено страхове відшкодування – 700 грн. Договір страхування за згодою сторін розірваний 01.09.2016 р. Необхідно розрахувати суму, яку треба повернути страхувальнику та зробити проведення.

Задача 7.14. Відокремлений підрозділ страхової компанії, який не здійснює страхову діяльність у повному обсязі, отримав від страховика 20 тис. грн на своє утримання, а також 50 тис. грн для виплати страхових відшкодувань страхувальникам. Зробити бухгалтерські проведення у страховика та його відокремленого підрозділу.

Задача 7.15. Страховий агент (штатний працівник страховика) уклав 100 договорів майнового страхування зі страховою сумою 1 млн. грн, та страховим тарифом 2 %. Кошти за страховими договорами страховий агент отримав готівкою та у встановлений термін здав її до каси страховика. За укладення договорів страхування страховому агенту нарахована заробітна плата у розмірі 10 % від отриманих страхових премій.

Зробити бухгалтерські проводки з поясненнями.

Задача 7.16. Директор страхової компанії перебував у відрядженні з 29.03.2016 по 31.03.2016 включно, для відрядження йому було видано аванс у розмірі 1000 грн., після відрядження він представив такі документи: квитки на

проїзд до місця відрядження і назад – 150 грн; рахунок готелю-платника ПДВ – 750 грн.

За фактично відпрацьовані дні у березні (без врахування днів відрядження) йому нараховано заробітної плати на суму 5700 грн. За попередні два місяці сума нарахованої заробітної плати директора за фактично відпрацьовані всі робочі дні сукупно становила 11,7 тис. грн. Необхідно зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 7.17. Договір вихідного (активного) перестраховування терміном на 1 рік набрав чинності з 01.03.2009 р., в момент одержання єдиноразового страхового платежу перестраховиком у розмірі 10 тис. грн.. Норматив на ведення справи — 10 %. Перестраховувальник подав заяву про розірвання договору перестраховування з 01.09.2010 р. у зв'язку із невиконанням своїх обов'язків перестраховиком.

Визначити суму, яку треба одержати перестраховувальнику від перестраховика, та зробити бухгалтерські проведення для перестраховувальника та перестраховика.

7.4. Тести

1. Страхувальники-резиденти, згідно з укладеними договорами страхування, мають право вносити страхові платежі:

- а) лише валютою України;
- б) у будь-якій вільно конвертованій іноземній валюті;
- в) валютою України чи іноземною валютою.

2. Страхувальники-нерезиденти, згідно з укладеними договорами страхування, мають право вносити страхові платежі:

- а) лише валютою України;
- б) у будь-якій вільно конвертованій іноземній валюті;
- в) іноземною вільноконвертованою валютою чи валютою України у випадках, передбачених чинним законодавством.

3. Якщо дія договору страхування поширюється на іноземну територію відповідно до укладених угод з іноземними партнерами, то порядок валютних розрахунків регулюється законодавством України:

- а) про страхування;
- б) про зовнішньоекономічну діяльність;
- в) про валютне регулювання.

4. Страховики-резиденти можуть купувати іноземну валюту на міжбанківському валютному ринку України з такою метою:

а) для забезпечення виплат нерезидентам страхового відшкодування за страхувальників-резидентів відповідно до договорів страхування, дія яких поширюється на іноземну територію;

б) для забезпечення виплат страхового відшкодування страхувальникам-нерезидентам;;

в) для здійснення розрахунків за договорами про перестраховання з перестраховиками-нерезидентами;

г) всі відповіді вірні.

5. Нараховано страхові платежі за договором страхування кошти по якому надійшли до вступу в дію договору страхування:

а) Д-т 371 – К-т 703;

б) Д-т 681 – К-т 703;

в) Д-т 681 – К-т 76;

г) Д-т 371 – К-т 76.

6. Належні до отримання страхові платежі, призначені для утримання відокремленого підрозділу, відображають проводкою:

а) Д-т 373 – К-т 703;

б) Д-т 681 – К-т 311;

в) Д-т 311 – К-т 682;

г) Д-т 682 – К-т 311.

7. Платежі, належні до перерахування страхувальникам, відображають у відокремленому підрозділі проводкою:

а) Д-т 683—К-т 311;

б) Д-т 311—К-т 683;

в) Д-т 373—К-т 703;

г) Д-т 311—К-т 76.

8. Перерахування страхувальнику страхових платежів через відокремлений підрозділ у такому підрозділі відображають проводкою:

а) Д-т 683—К-т 311;

б) Д-т 311—К-т 683;

в) Д-т 373—К-т 703;

г) Д-т 311—К-т 76.

9. Перерахування страхувальнику страхових платежів через відокремлений підрозділ у головному офісі страхової компанії відображають проводкою:

- а) Д-т 683—К-т 311;
- б) Д-т 311—К-т 683;
- в) Д-т 373—К-т 703;
- г) Д-т 311—К-т 76.

10. Головна організація, яка перераховує кошти відокремленому підрозділу на виплату страхових відшкодувань заборгованість перед відокремленим підрозділом відобразить:

- а) Д-т 683—К-т 904;
- б) Д-т 311—К-т 904;
- в) Д-т 904—К-т 683;
- г) Д-т 683—К-т 904.

11. При розрахунках зі страхувальниками за страховими платежами в іноземній валюті можуть виникати курсові різниці, які відносяться:

- а) до операційних доходів або витрат;
- б) до не операційних доходів або витрат.

12. Позитивні операційні курсові різниці відображають за:

- а) кредитом субрахунку 945;
- б) кредитом субрахунку 714;
- в) дебетом субрахунку 714;
- г) дебетом субрахунку 945.

13. Дію договору страхування може бути достроково припинено за вимогою:

- а) лише страховика;
- б) лише страхувальника;
- в) страховика та/або страхувальника.

14. Дія договору особистого страхування:

- а) може бути припинена страховиком достроково;
- б) не може бути припинена страховиком достроково;
- в) не може бути припинена страховиком достроково, якщо на це немає згоди страхувальника, який виконує всі умови договору страхування, та якщо інше не передбачено умовами договору та законодавством України.

15. Про намір достроково припинити дію договору страхування будь-яка сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше як за:

- а) 10 календарних днів до дати припинення дії договору страхування, якщо інше ним не передбачено;
- б) 20 календарних днів до дати припинення дії договору страхування, якщо інше ним не передбачено;

в) 30 календарних днів до дати припинення дії договору страхування, якщо інше ним не передбачено;

г) 40 календарних днів до дати припинення дії договору страхування, якщо інше ним не передбачено;

16. У разі дострокового припинення договору страхування, крім страхування життя, за вимогою страховика, якщо вимога страховика не обумовлена невиконанням страхувальником умов договору страхування, страхувальнику повертаються страхові платежі:

а) повністю ним сплачені;

б) за період, що залишився до закінчення дії договору, з відрахуванням фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування;

в) за період, що залишився до закінчення дії договору, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування;

г) повністю ним сплачені за вирахуванням фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування

17. За умови дострокового припинення договору страхування:

а) допускається повернення коштів готівкою, якщо платежі було здійснено в безготівковій формі;

б) не допускається повернення коштів готівкою, якщо платежі було здійснено в безготівковій формі;

в) платежі повертають виключно готівкою;

г) платежі повертають виключно в безготівковій формі;

18. Повернення коштів страхувальнику відображається за:

а) дебетом рахунку 704;

б) кредитом рахунку 704;

в) дебетом рахунку 76;

г) кредитом рахунку 76.

19. Викупна сума — це сума:

а) яка виплачується страховиком у разі дострокового припинення дії договору страхування життя;

б) яка виплачується страховиком у разі дострокового припинення дії договору страхування майна;

в) яка виплачується страховиком у разі дострокового припинення дії договору страхування відповідальності.

20. Підприємства (юридичні особи), які здійснюють страхову діяльність устанавлюють строки здавання готівкової виручки (готівки) для страхових агентів, з урахуванням специфіки їх функціонування (режиму роботи у вечірні години, вихідні та святкові дні) та обсягів виручки, що здається, але не рідше:

- а) одного разу на три робочі дні;
- б) одного разу на п'ять робочих днів;
- в) одного разу на січ робочих днів.

21. В журналі-ордері № 1, який використовують страховики, відображаються господарські операції за кредитом синтетичного рахунка:

- а) 311 “Поточний рахунок”;
- б) 301 “Каса”;
- в) 301 та 311;
- г) 372 “Розрахунки з підзвітними особами”.

22. Відомість зданих страхових платежів та квитанційного матеріалу складає:

- а) бухгалтер;
- б) страховий агент;
- в) економіст.

23. Записи в касову книгу здійснюються на основі:

- а) прибуткових касових ордерів;
- б) видаткових касових ордерів;
- в) чеків;
- г) прибуткових та видаткових касових ордерів;
- д) платіжних вимог та доручень.

24. Для розрахунків з постачальниками використовується журнал-ордер:

- а) № 1;
- б) № 2;
- в) № 3;
- г) № 4.

25. Оприбутковані МШП, які були оплачені до їх отримання, відображають проводкою:

- а) Д-т 21—К-т 631;
- б) Д-т 22—К-т 685;
- в) Д-т 21—К-т 371;
- г) Д-т 22—К-т 371.

26. Втрати на оплату добових при відрядженні належать до елемента витрат:

- а) матеріальні;
- б) витрати на оплату праці;
- в) інші витрати;
- г) інші операційні витрати.

27. За перевищення встановлених строків використання виданої під звіт готівки, а також за видачу готівки без повного звітування щодо раніше виданих сум на підприємство накладаються фінансові санкції у розмірі:

- а) 10 % виданих під звіт сум;
- б) 25 % виданих під звіт сум;
- в) 30 % виданих під звіт сум.

28. Невикористані на відрядження суми мають бути повернені до каси підприємства після відрядження протягом:

- а) одного дня;
- б) двох днів;
- в) трьох днів;
- г) чотирьох днів.

29. У разі дострокового припинення дії договору страхування, крім договору страхування життя, за вимогою страхувальника, якщо вимога страхувальника не обумовлена порушенням страховиком умов договору страхування, страховик повертає йому страхові платежі:

- а) повністю ним сплачені;
- б) за період, що залишився до закінчення дії договору, з відрахуванням фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування;
- в) за період, що залишився до закінчення дії договору, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування;
- г) повністю ним сплачені за вирахуванням фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування

30. Викупна сума, при розірванні договору страхування життя за ініціативою страховика, за суму внесених страхувальником платежів у більшості випадків звичайно:

- а) більша;
- б) менша;
- в) дорівнює сумі внесених платежів.

31. Облік розрахунків з підзвітними особами у страховика зводиться у

журналі:

- а) 1;
- б) 2;
- в) 3.

32. У разі невчасного повернення до каси невикористаних підзвітних сум на підзвітну особу:

- а) накладається штраф у розмірі 18 % від неповернених сум;
- б) штраф не накладається;
- в) неповернена сума зараховується до доходу підзвітної особи з якого утримується податок з доходів фізичних осіб і заборгованість підзвітної особи таким чином погашається.

33. При надходженні готівкових страхових платежів до каси страховика застосування електронних реєстраторів розрахункових операцій:

- а) необов'язкове;
- б) обов'язкове;
- в) обов'язкове застосування квитанційних книжок.

34. Зведена прибуткова та зведена витратна відомості у страховика складаються до журналу-ордера №:

- а) 1;
- б) 2;
- в) 3;
- г) 4;
- д) 5.

35. У разі дострокового припинення дії договору страхування, крім договору страхування життя, за вимогою страхувальника, якщо вимога страхувальника обумовлена порушенням страховиком умов договору страхування, то останній повертає страхувальнику страхові платежі:

- а) повністю ним сплачені;
- б) за період, що залишився до закінчення дії договору, з відрахуванням фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування;
- в) за період, що залишився до закінчення дії договору, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування.

36. Отримання платежів за договорами страхування у страховика відображається проводкою:

- а) Д-т 301 К-т 703;

- б) Д-т 301 К-т 76;
- в) Д-т 301 К-т 372.

37. Страховий агент, при отриманні платежу від страхувальника, видає йому:

- а) квитанцію до прибуткового касового ордера;
- б) фіскальний чек;
- в) квитанцію з розрахункової книжки.

38. Книгу обліку розрахункових операцій веде:

- а) кожен страховий агент окрему книгу;
- б) за всіма страховими агентами бухгалтерія страховика;
- в) у страхових компаніях не застосовується.

39. При придбанні валюти для розрахунків з нерезидентами вона оприбутковується за вартістю;

- а) первісною;
- б) справедливою;
- в) за курсом НБУ.

40. Різниця між вартістю придбання валюти для формування страхових резервів та валютним курсом на дату придбання відображається у складі:

- а) курсової різниці;
- б) витрат операційної діяльності;
- в) витрат неопераційної діяльності.

41. При перевірці дотримання ліміту залишку готівки у касі готівка, яка не здана страховими агентами до каси:

- а) враховується;
- б) не враховується;
- в) враховується або не враховується залежно від обраної облікової політики.

42. Отриману страховиком готівкову виручку до банку треба здавати:

- а) обов'язково;
- б) необов'язково;
- в) необов'язково у разі не перевищення ліміту готівки в касі.

43. У разі дострокового припинення договору страхування, крім страхування життя, за вимогою страховика, якщо вимога страховика обумовлена невиконанням страхувальником умов договору страхування, страхувальнику повертаються страхові платежі:

- а) повністю ним сплачені;

б) за період, що залишився до закінчення дії договору, з відрахуванням фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування;

в) за період, що залишився до закінчення дії договору, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування;

г) повністю ним сплачені за вирахуванням фактичних виплат страхових сум та страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування

44. Страхові агенти, які отримують платежі від страхувальників, готівкові кошти повинні здавати до каси підприємства:

а) щоденно;

б) не пізніше наступного банківського дня;

в) не рідше одного разу на п'ять робочих днів;

г) не рідше одного разу на п'ять робочих днів, якщо такий порядок встановлено страховиком та відображено в договорі банківського обслуговування.

45. Страховий агент за результатами оформлення страхових договорів здає до бухгалтерії:

а) авансовий звіт;

б) відомість зданих страхових платежів та квитанційного матеріалу;

в) авансовий звіт та відомість зданих страхових платежів та квитанційного матеріалу.

46. При розірванні договору страхування життя за ініціативою страховика страхувальнику виплачується:

а) сума внесених платежів;

б) сума внесених платежів за вирахуванням витрат на ведення справи;

в) викупна сума.

47. За період відрядження працівнику нараховується заробіток виходячи із середньої заробітної плати:

а) за останній місяць;

б) за останні 2 місяці;

в) за останні 6 місяців;

г) за останні 12 місяців.

48. Відряджений при звітуванні надав рахунок готелю в якому один з пунктів містив витрати на ремонт взуття. У такому разі страховик:

а) відшкодує витрати по рахунку готелю на повну суму;

б) відшкодує витрати по рахунку готелю за вирахуванням витрат на ремонт взуття.

49. Добові по відрядженню директора страховика, відобразять в обліку проведенням:

- а) Д-т 23—К-т 371;
- б) Д-т 92—К-т 685;
- в) Д-т 92—К-т 372;
- г) Д-т 23—К-т 371.

50. Авансовий звіт про витрачання коштів отриманих на відрядження або підзвіт та повернення невикористаних на ці цілі коштів мають бути здійснені до закінчення п'ятого банківського дня, що настає за днем, у якому платник податку:

- а) завершує таке відрядження;
- б) завершує виконання окремої цивільно-правової дії за дорученням та за рахунок особи, що видала кошти під звіт;
- в) вірно а та б.

Тема 8. ОБЛІК ДОХОДІВ, ВИТРАТ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ СТРАХОВИКА

8.1. Питання для самоконтролю

1. Класифікація доходів страховика.
2. Класифікація витрат страховика.
3. Аналітичний облік витрат страховика.
4. Аналітичний облік доходів страховика.
5. Бухгалтерський облік витрат страховика.
6. Бухгалтерський облік доходів від операцій страхування.
7. Бухгалтерський облік інших доходів страховиків.
8. Бухгалтерський облік фінансових результатів від інвестування тимчасового вільних коштів.
9. Бухгалтерський облік фінансових результатів від розміщення страхових резервів.
10. Бухгалтерський облік фінансових результатів від діяльності із страхування життя;
11. Бухгалтерський облік фінансових результатів страховика від страхової діяльності.
12. Облік зароблених страхових платежів.
13. Облік вилученого капіталу.
14. Облік витрат з організації тендерів.
15. Облік витрат страховика за елементами та статтями витрат.
16. Облік доходів від страхової діяльності.
17. Облік комісійних винагород за перестраховання.
18. Облік повернутих сум з централізованих страхових резервних фондів;
19. Облік повернутих сум технічних резервів, інших, ніж резерв незароблених премій.
20. Облік розрахунків за дивідендами.
21. Облік участі в тендерах.
22. Організація обліку витрат страховика.
23. Облік аквізиційних витрат.
24. Облік ліквідаційних витрат.
25. Облік страхових відшкодувань.

8.2. Теми рефератів

1. Аудит доходів страховика.
2. Аудит витрат страховика.
3. Аудит страхових виплат.

4. Облік доходів за операціями державного обов'язкового особистого страхування.
5. Облік контраліменту.
6. Аналітичний облік витрат за операціями обов'язкового страхування.
7. Аудит фінансових результатів страхової компанії.
9. Аудит розподілу та використання прибутку страховика.
10. Облік доходів і витрат від регресної діяльності.

8.3. Задачі для розв'язання

Задача 8.1. Зробити бухгалтерські проводки з поясненнями до них за наступними операціями страховика:

1) укладено договір страхування майна з АТ “Гачки”, за яким повністю надійшли страхові платежі в сумі 50,0 тис. грн. Обсяг відповідальності страховика – 2,5 млн. грн, франшиза – 2 %. За укладеним договором передано 20 % ризику перестраховикам на умовах пропорційного перестраховування. Комісія за передачу ризику в перестраховування – 5 %;

2) укладено договори страхування відповідальності власників транспортних засобів, за якими повністю надійшли страхові платежі в сумі 12,0 тис. грн. До фонду страхових гарантій при Моторному бюро нараховано та перераховано 10 % страхових премій, що надійшли.

3) У АТ “Гачки” стався страховий випадок, внаслідок якого розмір шкоди склав 100,0 тис. грн. АТ “Гачки” нараховане і сплачене страхове відшкодування згідно з договором страхування майна.

Задача 8.2. Зробити бухгалтерські проводки з поясненнями до них за наступними операціями страховика:

1) іншому страховику надані консультаційні послуги на суму 1600 грн;

2) Отримані відсотки за зберігання коштів технічних резервів у банку на депозитному рахунку – 35,0 тис. грн;

3) Продано комп'ютер фізичній особі за 240 грн. Первісна вартість комп'ютера – 4,0 тис. грн, знос – 3,0 тис. грн;

4) Отримано комісійну винагороду від перестраховика за укладання договорів перестраховування – 3,7 тис. грн;

5) отримано контралімент від перестраховика – 26,0 тис. грн;

6) зараховано на баланс забезпечення тендерної пропозиції у зв'язку з відмовою учасника – переможця від укладання договору – 1900 грн.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки.

Задача 8.3. Страхова компанія оголосила тендер на надання послуг актуарієм. Сума тендерної пропозиції – 60,0 тис. грн. Грошове забезпечення

учасників – 5 % від суми тендерної пропозиції. При цьому здійснено наступні витрати: за підготовку тендерної документації сплачено спеціалізованому підприємству 1200 грн; сплачено за оголошення тендеру – 780 грн; за договором цивільно-правового характеру сплачено залученим для аналізу тендерних пропозицій і підготовки проекту рішення тендерного комітету 2-м спеціалістам відповідно 600 та 700 грн. Вартість тендерної документації визначена в сумі 600 грн.

Надійшло і забезпечено 7 тендерних пропозицій, з яких визнано переможцем актуарія, який погодився виконати тендерні умови за 55,0 тис. грн і з ним укладено договір на надання послуг. Після підписання акту виконаних за договором робіт здійснено їх оплату.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки.

Задача 8.4. Страховик прийняв участь у тендері на надання послуг із страхування фінансових ризиків крупному підприємству. При цьому понесені такі витрати:

- 1) оплачено за тендерну документацію – 900 грн;
- 2) оплачено тендерне забезпечення в сумі 20 тис. грн;
- 3) витрачено менеджером зі збуту страхових послуг на відрядження для участі у відкритому тендері 360 грн.

Тендер не виграно.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 8.5. Протягом звітного періоду страхова організація здійснила наступні операції:

№ з.п.	Господарська операція	Сума
1.	Нарахована заробітна плата працівникам організації	3000
2.	Списано витрати на утримання страхової організації по відрядженням	300
3.	Нарахований знос основних засобів	500
4.	Списано матеріали на капітальний ремонт основних засобів	125
5.	Оприбутковано на склад канцелярські товари за авансовими звітами підзвітних осіб	189
6.	Нараховані і виплачені через банк страхові відшкодування страхувальникам:	
6.1	зі страхування фінансових ризиків	10 000
6.2	зі страхування дітей-сиріт	1000
6.3	зі страхування ветеринарних працівників	1500
6.4	зі страхування домашнього майна	1800
7.	Придбана спеціальна література	300
8.	Сплачено за підписку спеціалізованих журналів на майбутній рік	1800

Облік у страхових організаціях

Продовження таблиці

№ з.п.	Господарська операція	Сума
9.	Перераховано за телефонні послуги	125
10.	Перераховано “Облтеплокомуненерго” за опалення приміщення	1900
11.	Нарахований та сплачений податок на землю	90
12.	Придбано ліцензію на здійснення діяльності зі страхування врожаю на дачах	12 000

Відкрити книгу господарських операцій та відобразити в ній операції наведені в таблиці, закрити рахунки витрат, визначити суму витрат за звітний період та структуру витрат за елементами.

Задача 8.6. Нерезиденту нараховані дивіденди у сумі \$3000. Сума, за винятком податків перерахована за кордон. Курс долара на дату нарахування дивідендів 25,00 грн/долар, на дату перерахування – 25,50 грн.

Зробити всі необхідні проводки.

Задача 8.7. Скласти бухгалтерські проводки та визначити фінансовий результат за квартал від здійснення таких господарських операцій страховика:

№ з.п.	Господарська операція	Сума, грн
1.	Надійшло страхових платежів	1685 400
2.	Резерв незароблених премій на початок кварталу	345 600
3.	Резерв незароблених премій на кінець кварталу	520 800
4.	Отримані комісійні винагороди за перестраховування	4730
5.	Частки від страхових сум та страхових відшкодувань, сплачені перестраховиками	6000
6.	Виплачені страхові суми та страхові відшкодування	610 500
7.	Повернуті суми з технічних резервів, інших, ніж резерв незароблених премій	12 700
8.	Відрахування у централізовані страхові резервні фонди	202 300
9.	Нарахування зарплати штатним працівникам	91 100
10.	Нарахування комісійної винагороди позаштатним страховим агентам	8220
11.	Витрати на оренду приміщень	6470
12.	Видатки на службові відрядження	9280
13.	Витрати на рекламу	5155
14.	Амортизаційні відрахування	9500
15.	Витрати пального на службовий транспорт	10 660

Задача 8.8. Страхова компанія уклала договір з нерезидентом на надання рекламних послуг за межами України, а саме – на публікацію статті про страхову компанію в іноземному періодичному виданні. Вартість послуг 10,0 тис. євро. Курс євро на дату надання послуг і їх оплати – 28,0 грн/євро.

Зробити бухгалтерські проводки та податкові розрахунки.

Задача 8.9. Страхова компанія уклала договір з нерезидентом на надання послуг з вивчення страхового ринку в Україні. Вартість послуг 5,0 тис. євро. Курс євро на дату надання послуг 27,9 грн/євро, на дату оплати – 28,0 грн/євро.

Зробити бухгалтерські проводки та податкові розрахунки.

8.4. Тести

1. До доходів від страхової діяльності належать:
 - а) зароблені страхові платежі;
 - б) комісійні винагороди за перестраховання;
 - в) частина від страхових сум і страхових відшкодувань сплачених перестраховиками;
 - г) всі відповіді вірні.

2. Контралімент – це:
 - а) частки прибутку перестраховика, яка сплачується cedentu за передання перестраховику страхових ризиків;
 - б) частка прибутку перестраховувальника, яка сплачується перестраховику;
 - в) сума відшкодована перестраховиком у разі настання страхового випадку за договором перестраховання.

3. До доходів страховиків, пов'язаних із страхуванням, відносяться доходи від:
 - а) доходи у вигляді безповоротної фінансової допомоги та безоплатно наданих товарів;
 - б) доходи від індексації та передачі (продажу, обміну та інших видів відчуження) основних фондів та нематеріальних активів, що підлягають амортизації;
 - в) доходи від врегулювання безнадійної заборгованості;
 - г) повернені суми з централізованих страхових резервних фондів.

4. Для відображення доходу від реалізації страхових послуг застосовують субрахунок:
 - а) 701;
 - б) 702;
 - в) 703;
 - г) 719.

5. У кінці звітнього періоду субрахунок 703 закривається списанням з нього суми в кореспонденції з рахунком:

- а) 76;
- б) 705;
- в) 791;
- г) 793

6. Повернуті суми із централізованих страхових резервних фондів відображають проводкою:

- а) Д-т 705—К-т 791;
- б) Д-т 791—К-т 776;
- в) Д-т 68—К-т 719;
- г) Д-т 719—К-т 68.

7. Повернуті суми технічних резервів, інших, ніж резерв незароблених премій відображають проводкою:

- а) Д-т 491—К-т 791;
- б) Д-т 791—К-т 491;
- в) Д-т 495—К-т 719;
- г) Д-т 719—К-т 495.

8. Дохід від операційної оренди активів відображають в кредиті субрахунку:

- а) 711;
- б) 712;
- в) 713;
- г) 742.

9. Доходи від операцій з цінними паперами, деривативами та борговими зобов'язаннями і вимогами відображають в кредиті субрахунку:

- а) 703;
- б) 721;
- в) 733;
- г) 741.

10. Доходи від врегулювання безнадійної дебіторської заборгованості в обліку відображають проведенням:

- а) Д-т 311—К-т 746;
- б) Д-т 311—К-т 718;
- в) Д-т 311—К-т 733;
- г) Д-т 746—К-т 36.

11. Страховики відображають на субрахунку 719 “Інші доходи від операційної діяльності” :

- а) комісійні винагороди за перестраховання;
- б) частки від страхових сум та страхових відшкодувань, належні до сплати перестраховиками;
- в) повернуті суми із централізованих страхових резервних фондів;
- г) повернуті суми страхових резервів, інших, ніж резерв незароблених премій;
- д) всі відповіді вірні.

12. Доходи від реалізації права регресної вимоги відображаються на субрахунку:

- а) 703;
- б) 705;
- в) 719;
- г) 746.

13. До витрат страховика належать:

- а) виплати страхових сум і страхових відшкодувань;
- б) витрати на проведення страхування;
- в) відрахування в централізовані страхові резервні фонди;
- г) відрахування в технічні резерви, інші резерви (крім резерву незароблених премій) в випадках і на умовах, передбачених актами діючого законодавства;
- д) всі відповіді вірні.

14. Витрати, під якими розуміють витрати, що пов’язані з укладанням договорів страхування, ще називають:

- а) аквізиційні витрати;
- б) інвестиційні витрати;
- в) ліквідаційні витрати;
- г) вірна відповідь відсутня.

15. Витрати, пов’язані з основною діяльністю страхової компанії враховують за дебетом рахунка:

- а) 23;
- б) 901;
- в) 92;
- г) 93.

16. Щомісяця суми витрат списуються з кредиту рахунка 23 у дебет субрахунка:

- а) 261;

- б) 901;
- в) 903;
- г) 791.

17. Рахунок 904 “Страхові виплати” за кредитом кореспондує з дебетом рахунків:

- а) 31 “Поточні рахунки в національній валюті”;
- б) 301 “Каса в національній валюті”;
- в) 791 “Результат операційної діяльності”;
- г) 76 “Страхові платежі”.

18. Інформація з рахунка 904 “Страхові виплати” знаходить відображення:

- а) у Балансі страховика;
- б) у Звіті про фінансові результати;
- в) у Звіті про власний капітал.

19. Поняття “комісійні з перестраховання” означає:

- а) розмір ризику, переданого перестраховику;
- б) плату cedentu за передачу ризику в перестраховання;
- в) плату, що одержує перестраховик.

20. Сума сплачених страхових виплат:

- а) зменшує величину резерву незаробленої премії;
- б) зменшує величину заробленої страхової премії;
- в) зменшує величину прибутку страховика.

21. Витрати з виплати комісійних винагород посередникам за укладання договорів страхування враховуються на рахунку:

- а) 23;
- б) 26;
- в) 91;
- г) 92;
- д) 93;
- е) 97.

22. Витрати на послуги, пов’язані з розробкою умов, правил страхування і проведенням актуарних розрахунків належать до елемента витрат;

- а) адміністративні витрати;
- б) інші операційні витрати;
- в) інші витрати.

23. Рахунок 904 “Страхові виплати” з рахунками елементів витрат:

- а) кореспондує;
- б) не кореспондує.

24. Витрати, пов’язані з відшкодуванням страховим агентам витрат на службові поїздки, пов’язані з виконанням їх службових обов’язків, включаючи придбання для цих цілей проїзних квитків списуються на рахунок:

- а) 23;
- б) 91;
- в) 92;
- г) 93.

25. Страхові посередники доходи з надання послуг з укладання договорів страхування відображають за рахунком:

- а) 701;
- б) 702;
- в) 703;
- г) 704.

26. Страхові посередники витрати, пов’язані з наданням послуг страховикам, списують на рахунок:

- а) 23;
- б) 903;
- в) 904.

27. Облік витрат страховики ведуть:

- а) за елементами витрат;
- б) за статтями калькуляції;
- в) за елементами та статтями калькуляції.

28. Облік доходів страховика у фінансовому обліку регламентується:

- а) П(с)БО 14;
- б) П(с)БО 15;
- в) П(с)БО 16.

29. На інвестиційну нерухомість, яка обліковується у страховика за справедливою вартістю, у фінансовому обліку амортизація:

- а) нараховується;
- б) не нараховується.

30. Дохід від передачі в оренду інвестиційної нерухомості обліковується у складі доходу від діяльності:

- а) операційної;
- б) інвестиційної;
- в) фінансової.

31. Фінансові інвестиції у розробку нових видів страхування належать до витрат діяльності:

- а) операційної;
- б) інвестиційної;
- в) фінансової.

32. Рахунок 705 має назву:

- а) доходи від страхової діяльності;
- б) вирахування з доходу;
- в) перестраховання.

33. Сальдо рахунка 705 закривається проводкою:

- а) Д-т 705—К-т 791;
- б) Д-т 791—К-т 705;
- в) Д-т 705—К-т 703;
- г) Д-т 703—К-т 705.

34. Витрати електроенергії належать до елемента витрат:

- а) матеріальні витрати;
- б) витрати палива і енергії;
- в) інші операційні витрати.

35. Під аквізиційними витратами розуміють витрати:

- а) пов'язані з укладанням договорів страхування;
- б) пов'язані з обліком витрат страховика;
- в) всі витрати страховика, пов'язані з його діяльністю.

36. На інвестиційну нерухомість, яка обліковується у страховика за справедливою вартістю, податкова амортизація:

- а) нараховується;
- б) не нараховується.

37. Списання залишку рахунка 705 призводить до таких змін фінансового результату:

- а) збільшується;
- б) зменшується;

38. Регулярні та послідовні виплати (ануїтети) за договором довгострокового страхування життя податком на доходи фізичних осіб:

- а) оподатковується вся сума;
- б) не оподатковуються;
- в) не оподатковується 40 % від загальної суми таких виплат, або вся сума, якщо страхувальник досяг віку 70 років.

39. Якщо страхові виплати здійснюються спадкоємцю платника податку то вони податком на доходи фізичних осіб:

- а) не оподатковуються;
- б) оподатковуються у порядку оподаткування спадщини;
- в) оподатковуються за ставкою 18 %.

40. До доходів від реалізації послуг із страхування не включаються:

- а) частки від страхових сум та страхових відшкодувань, які сплачені перестраховикам у звітному періоді;
- б) частки страхових платежів, які сплачені перестраховикам у звітному періоді;
- в) частки страхових платежів, які сплачені страховим брокерам;
- г) вірні всі відповіді.

41. Страхувальники право на частину прибутку страховика:

- а) мають;
- б) не мають;
- в) мають, якщо вони є засновниками або акціонерами страховика.

42. До доходів від страхової діяльності відносяться:

- а) повернуті суми з централізованих страхових резервних фондів;
- б) частини від страхових сум і страхових відшкодувань сплачені перестраховиками;
- в) комісійні винагороди за перестраховання;
- г) вірні всі відповіді;
- д) вірно а,б.

43. Облік витрат страховика у фінансовому обліку регламентується:

- а) П(с)БО 15;
- б) П(с)БО 16;

44. Нарахування дивідендів відображається проводкою:

- а) Д-т 671—К-т 43;
- б) Д-т 671—К-т 44;
- в) Д-т 44—К-т 671.

Тема 9. ОПОДАТКУВАННЯ СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

9.1. Питання для самоконтролю

1. Оподаткування податком на прибуток операцій з обов'язкового страхування життя.
2. Оподаткування податком на прибуток операцій із добровільного страхування життя.
3. Оподаткування податком на прибуток операцій із майнового страхування.
4. Оподаткування податком на прибуток операцій страховика з фінансової та інвестиційної діяльності.
5. Оподаткування страховиків в Україні. Непрямі податки. Прямі податки. Збори і внески.
6. Оподаткування страховиків податком на додану вартість.
7. Оподаткування та облік доходів з джерелом їх походження з України.
8. Порядок складання та подання Декларації з податку на доходи (прибуток) страховика.
9. Оподаткування страховиків податком на дохід.
10. Оподаткування перестраховиків податком на дохід.

9.2. Теми рефератів

1. Оподаткування доходів від страхової діяльності.
2. Оподаткування доходів від фінансової та інвестиційної діяльності.
3. Оподаткування доходів з джерелом їх походження з України.
4. Історія оподаткування страхової діяльності в Україні.
5. Проблеми оподаткування страховиків податком на дохід та податком на прибуток.

9.3. Задачі для розв'язання

Задача 9.1. Страхова компанія, що замовила рекламні послуги нерезиденту. Сума договору 20,0 тис. доларів США. На дату укладання договору курс долара 28,15 грн за 1 долар, на дату підписання акта виконаних робіт – 28,05 грн за 1 долар. Для розрахунку з нерезидентом на міжбанківській валютній біржі придбано долари за курсом 28,1 грн за 1 долар, які і перераховано нерезиденту. Курс долара на дату придбання та на дату перерахування – 28,07 грн за 1 долар. Зробити можливі бухгалтерські проводки.

Облік у страхових організаціях

Задача 9.2. На підставі нижче наведених показників зробити можливі бухгалтерські проводки та визначити фінансовий прибуток, величину податку на прибуток та податку на дохід страховика.

№ з.п.	Показники	Сума, грн
1.	Страхові премії з майнового страхування	800 000
	з них передано в перестраховання	100 000
2.	Доходи від інвестування коштів вільних резервів	55 000
3.	Доходи від врегулювання регресних вимог	110 000
4.	Доходи від надання консультаційних послуг	15 000
5.	Страхові виплати (крім страхування життя)	610 000
6.	Аквізиційні витрати	100 000
7.	Витрати на оплату оренди приміщення	20 000
8.	Нараховано заробітну плату адміністративно-господарському персоналу	160 000
9.	Надана разова матеріальна допомога 10-ти колишнім працівникам	24 000
10.	Придбані акції інших підприємств	40 000

Задача 9.3. За звітний період страхова компанія, що має ліцензію на надання послуг із страхування життя мала такі показники:

№ з.п.	Показники	Сума, тис. грн
1.	Сума отриманих страхових премій	2100
2.	З них передано у перестраховання	200
3.	Сума виплат страхувальникам	400
4.	Комісійні винагороди за передачу ризиків у перестраховання	20
5.	Доходи від реалізації прав регресної вимоги	50
6.	Проценти за депозитними вкладками	500
7.	Витрати, пов'язані зі здійсненням страхових операцій	300
8.	Витрати, пов'язані зі здійсненням нестрахових операцій	100
9.	50 % інвестиційного доходу відраховано до математичних резервів	?

Розрахувати суми податків на прибуток та дохід страховика, визначити фінансовий результат.

Задача 9.4. Страховиком, який надає послуги із страхування іншого ніж страхування життя передано у перестраховання нерезиденту, рейтинг фінансової надійності (стійкості) якого не відповідає вимогам, установленим Нацкомфінпослуг, 10,0 тис. євро. Сума перерахована у євро, які придбані за біржовим курсом 31,2 грн/євро. Курс євро на дату придбання – 31,15 грн/євро, на дату перерахування – 31,21 грн/євро. Комісія банку – 1 % від вартості придбання валюти. Зробити бухгалтерські проводки та необхідні податкові розрахунки.

Облік у страхових організаціях

Задача 9.5. Страхова компанія, яка надає послуги зі страхування іншого, ніж страхування життя за результатами року має такі показники:

№ з.п.	Показники	Сума, грн
1.	Страхові премії	800 000
	— з них передано в перестраховання резидентам	100 000
2.	Доходи від інвестиційної діяльності	180 000
3.	Доходи від фінансової діяльності	170 000
4.	Доходи від врегулювання регресних вимог	55 000
5.	Доходи від надання консультаційних послуг	15 000
6.	Страхові виплати	450 000
7.	Аквізиційні витрати	200 000
8.	Адміністративні витрати	90 000
9.	Витрати на збут	30 000
10.	У загальних витратах сума нарахованої амортизації за даними:	
	— бухгалтерського обліку	25 000
	— за податковими нормами	20 000

Розрахувати величину податку на прибуток страховика.

Задача 9.6. Страхова компанія, що здійснює за ліцензією страхування життя за результатами року має такі показники:

№ з.п.	Показники	Сума, грн
1.	Страхові премії	800 000
	з них передано в перестраховання нерезидентам, яким міжнародним рейтинговим агентством не встановлено рейтинг фінансової надійності	100 000
2.	15 грудня достроково припинено 5 договорів страхування життя, які укладено 30 червня минулого року і за якими одноразово сплачено страхувальниками страховий платіж	10 000
3.	Сплачено викупну суму за достроково припиненими договорами страхування життя	12 000
4.	Отримано інвестиційний дохід від розміщення коштів резервів зі страхування життя	60 000
5.	82 % інвестиційного доходу відраховано до математичних резервів	?
6.	Загальні витрати на ведення справи	90 000
7.	Інші витрати	88 000
8.	Отримані доходи від розміщення вільних резервів	55 000
9.	Виплати страхувальникам	450 000

Розрахувати суму податку на прибуток, який належить до сплати за результатами року.

Задача 9.7. У 201_ році страхова компанія, яка надає послуги зі страхування інші, ніж страхування життя отримала 400 тис. грн страхових премій за вирахуванням сум, переданих у перестраховання. Від не страхової діяльності отримано 100,0 тис. грн чистого доходу. У цьому ж році витрати за операціями страхування склали 250,0 тис. грн, а нестрахові – 55,0 тис. грн. Крім того здійснено витрат подвійного призначення на суму 70,0 тис. грн.

Розрахувати суму податку на прибуток. Зробити можливі бухгалтерські проводки.

Задача 9.8. Страховик, який здійснює страхування життя, одержав дохід від страхової діяльності в сумі 3,0 млн грн та від не страхової – 1,0 млн. З чистого прибутку нараховані дивіденди в сумі 60,0 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 9.9. Страховиком за результатами минулого року у березні поточного року нараховано 250,0 тис. грн дивідендів. Питома вага доходів, не пов'язаних зі страхуванням (перестрахованням), у загальній сумі доходу страховика за минулий рік склала 25 %, а за 2 місяці поточного року – 30 %.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки та обґрунтувати їх нормативними документами.

Задача 9.10. Страхова компанія уклала договір з нерезидентом на надання послуг з вивчення страхового ринку в Україні. Вартість послуг 10,0 тис. євро. Курс євро на дату надання послуг 31,4 грн/євро, на дату оплати – 31,52 грн/євро.

Зробити бухгалтерські проводки та податкові розрахунки.

Задача 9.11. Страхова компанія платник ПДВ у грудні 201х року купила ноутбук для забезпечення діяльності страхових агентів. Вартість придбання становить 10 000 грн з ПДВ, очікуваний строк експлуатації 5 років. Метод нарахування амортизації згідно наказу про облікову політику страховика – зменшення залишкової вартості, межа віднесення засобу праці до складу основних засобів встановлена у розмірі 6 тис. грн. Ліквідаційна вартість ноутбука становить 1000 грн. Доля оподатковуваних ПДВ операцій за попередній звітний період в чистому доході становила 20 %, а за результатами року – 23 %.

Відобразити бухгалтерські проведення з купівлі ноутбука та нарахування амортизації за перші три місяці його використання.

Задача 9.12. Страхова компанія платник ПДВ придбала будівлю за 1,2 млн. грн з ПДВ, яку повністю планує використовувати для здачі в операційну оренду протягом найближчих п'яти років, після чого планує її продати. Справедлива вартість будівлі на кінець: 1 року – 1,4 млн. грн; 2 року – 1,5 млн. грн; 3 року – 1,4 млн. грн; 4 і 5 року – 1,2 млн. грн.

Необхідно зробити всі можливі бухгалтерські проведення з посиланням на нормативні документи, в тому числі з купівлі і реалізації будівлі.

Задача 9.13. Страхова компанія платник ПДВ, придбала будівлю з прилеглою до неї земельною ділянкою (яка є окремим об'єктом власності) за 3 млн. грн. Будинок буде використовуватись на 60 % для забезпечення страхової діяльності, 40% буде здаватись в операційну оренду. Земля буде здана в операційну оренду. Справедлива вартість будівлі на момент купівлі складає 2 млн. грн, а землі – 0,5 млн. грн. Також, відомо, що у минулому році страхова компанія отримала 9,5 млн. грн доходу від страхової діяльності, та 0,5 млн. грн від діяльності, що обкладається ПДВ. На кінець звітного року дохід від страхової діяльності складає – 13,5 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 1,5 млн. грн.

Необхідно зробити всі можливі бухгалтерські проведення з посиланням на нормативні документи.

Задача 9.14. Страхова компанія зареєстрована платником ПДВ 15 січня звітного року, придбала у другому кварталі звітного року ксерокс за 15 000 грн з ПДВ. Ксерокс планують використовувати для страхової діяльності, та частково для надання послуг з ксерокопіювання за плату. При цьому відомо, що обсяг доходів страховика у першому кварталі склав 250 тис. грн, у тому числі 50 тис грн без ПДВ від операцій, які обкладаються ПДВ. В цілому за рік страхова компанія заробила 2,7 млн. грн від страхової діяльності і 360 тис. грн з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ.

Необхідно зробити бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 9.15. Страхова компанія платник ПДВ придбала послуг сторонніх організацій на 120 тис. грн з ПДВ. За минулий рік загальний обсяг діяльності страховика склав 2,0 млн грн, у тому числі діяльність, яка обкладається ПДВ – 300 тис. грн з ПДВ. За звітний рік обсяг діяльності без ПДВ склав 3 млн грн, з нього 0,4 млн грн є об'єктом оподаткування ПДВ.

Необхідно зробити бухгалтерські проведення з поясненнями.

Задача 9.16. Страхова компанія, яка надає послуги зі страхування іншого, ніж страхування життя за результатами року має такі показники:

№ з.п.	Показники	Сума, грн
1.	Страхові премії	1 800 000
	— з них передано в перестраховання резидентам	400 000
2.	Отримано перестрахових премій за договорами вхідного перестраховання	480 000
3.	Доходи за депозитами	270 000
4.	Доходи від врегулювання регресних вимог	55 000
5.	Доходи від надання консультаційних послуг	15 000
6.	Страхові виплати	450 000
7.	Аквізиційні витрати	400 000

Розрахувати величину податку на дохід та податку на прибуток страховика.

9.4. Тести

1. Базою для оподаткування податком на дохід страховика є:
 - а) балансовий прибуток страховика;
 - б) зароблені страхові премії;
 - в) прибуток від страхових операцій;
 - г) податковий прибуток страховика;
 - д) нараховані страхові премії.

2. Страхові операції зі страхування життя оподатковуються податком на дохід за ставкою:
 - а) загальною ставкою оподаткування;
 - б) 6 %;
 - в) 3 %;
 - г) 0 %;
 - г) не оподатковуються.

3. За ставкою 3 % не оподатковуються отримані доходи страховиків за операціями:
 - а) добровільного страхування;
 - б) довгострокового страхування життя;
 - в) майнового перестраховання;

4. Доходами страховика для цілей оподаткування податком на прибуток вважаються:
 - а) зароблені страхові премії;

б) незароблені страхові премії;
в) отримані (нараховані) страхові премії за винятком премій, переданих у перестраховання.

5. Прибуток нерезидента від операцій з дисконтними цінними паперами оподатковується за ставкою:

- а) 0 %;
- б) 4 %;
- в) 12 %;
- г) за загальною ставкою оподаткування податком на прибуток.

6. Страхові компанії не сплачують такі податки:

- а) податок на прибуток;
- б) податок на додану вартість;
- в) акцизний податок;
- г) державне мито.

7. Джерелом сплати податку на прибуток страхової компанії є:

- а) валові витрати компанії;
- б) отримані (нараховані) страхові премії;
- в) прибуток від нестрахової діяльності;
- г) прибуток страховика.

8. Страхові операції податком на додану вартість:

- а) оподатковуються;
- б) не оподатковуються.

9. Страхові компанії-нерезиденти оподатковуються податком на прибуток за ставками:

- а) тими ж, що і страхові компанії-резиденти;
- б) за іншими ставками.

10. Витрати страховика подвійного призначення впливають на розмір:

- а) податку на прибуток від страхової діяльності;
- б) податку на додану вартість;
- в) податок на доходи фізичних осіб.
- г) не впливають на розмір податку на прибуток;

11. Суми сплачені страховою компанією нерезиденту за виробництво та/або розповсюдження реклами про такого резидента оподатковуються:

- а) 15 % за рахунок нерезидента;
- б) 12 % за рахунок нерезидента;

в) 20 % за власний рахунок.

12. Нараховані страховиком нерезиденту дивіденди оподатковуються:

а) з джерела виплати за ставкою 15 %;

б) з джерела виплати за ставкою 25 %;

в) сплачуються за рахунок страховика-резидента у розмірі 20 % доходів нарахованих нерезиденту.

13. Суми доходу страховика-нерезидента, який не відповідає вимогам установленим Нацкомфінпослуг, за надання послуг з перестраховування оподатковуються:

а) з джерела виплати за ставкою 15 %;

б) за ставкою 12 % від суми таких виплат за власний рахунок у момент здійснення перерахування таких виплат;

в) сплачуються за рахунок страховика-резидента у розмірі 20 % доходів нарахованих нерезиденту;

г) з джерела виплати за ставкою 3 %.

14. Податок з суми страхових виплат (страхових відшкодувань) у межах договорів майнового страхування ризиків за межами України сплачується:

а) з джерела виплати за ставкою 15 %;

б) з джерела виплати за ставкою 4 %;

в) за рахунок страховика-резидента у розмірі 15 % доходів нарахованих нерезиденту.

15. Страховик-резидент платником комунального податку:

а) є;

б) не сплачує;

в) сплачує лише у частині, що припадає на інвестиційну та іншу діяльність;

г) комунальний податок в Україні не включений до системи оподаткування.

16. Страховики подають декларацію про прибуток з формою:

а) загальною для всіх суб'єктів підприємницької діяльності, які є платниками цього податку;

б) спеціальною формою, визначеною для страховиків;

в) спеціальною формою щодо страхової діяльності та за загальною — щодо іншої діяльності.

17. Декларація про прибуток страховиком заповнюється:

а) у тисячах гривень з одним десятковим знаком;

б) у гривнях і копійках;

в) у гривнях.

18. Строк подання до податкової служби декларації про прибуток страховиком такий:

- а) протягом 20 днів після закінчення звітного періоду;
- б) протягом 40 днів після закінчення звітного періоду;
- в) протягом 60 днів після закінчення звітного періоду.

19. Витрати з податку на прибуток у страховика у Звіті про фінансові результати відображаються за даними:

- а) фінансового обліку;
- б) декларації про прибуток.

20. Оподаткування страховика податком на прибуток регламентується:

- а) Законом України “Про оподаткування прибутку підприємств”;
- б) Законом України “Про господарські товариства”;
- в) Господарським кодексом;
- г) Законом України “Про страхування”;
- д) Податковим кодексом України.

21. Страховики, при нарахуванні і виплаті дивідендів, авансові внески з податку на прибуток:

- а) не сплачують;
- б) сплачують зі всієї суми нарахованих дивідендів;
- в) сплачують лише з суми дивідендів, нарахованих з прибутку, отриманого від не страхової діяльності;
- г) сплачують лише з суми дивідендів, нарахованих з прибутку, отриманого від страхової діяльності.

22. Страховиком у лютому поточного року нараховані дивіденди, але не виплачені. У цьому разі страховик перераховує податок з дивідендів до бюджету:

- а) до кінця місяця, в якому нараховані дивіденди;
- б) до або при виплаті дивідендів;
- в) при сплаті дивідендів.

23. Нарахування дивідендів страховик відображає у звітності форм:

- а) 1ДФ — Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку;
- б) Податковий розрахунок резидента, що нараховує дивіденди платникам податку з доходів фізичних осіб;
- в) 1ДФ та Податковий розрахунок резидента, що нараховує дивіденди платникам податку з доходів фізичних осіб.

24. Витрати з оплати маркетингових послуг нерезиденту з дослідження страхового ринку до податкових витрат:

- а) належать;
- б) не належать.

25. При виплаті фізичним особам дивідендів авансові внески з податку на прибуток до бюджету:

- а) перераховуються;
- б) не перераховуються.

26. Базою оподаткування страховика податком на дохід є:

а) сума страхових платежів, страхових внесків, страхових премій, нарахованих страховиком за договорами страхування, співстрахування і перестрахування;

б) сума страхових платежів, страхових внесків, страхових премій, нарахованих страховиком за договорами страхування, співстрахування і перестрахування ризиків на території України або за її межами протягом звітного періоду, зменшених на суму страхових платежів, страхових внесків, страхових премій, нарахованих страховиком за договорами перестрахування;

в) сума страхових платежів, страхових внесків, страхових премій, нарахованих страховиком за договорами страхування і співстрахування.

27. Страхові платежі, страхові внески, страхові премії за договорами співстрахування включаються до складу доходів страховика:

а) в розмірі його частки страхової премії, передбаченої договором співстрахування;

б) в розмірі отриманих страхових платежів за договором співстрахування;

в) взагалі не визнається доходом.

27. Нарахування податку на прибуток страховика відображається:

а) за дебетом рахунку 981;

б) за кредитом рахунку 981;

в) за дебетом рахунку 92;

г) за кредитом рахунку 92.

28. Страховик зобов'язаний зареєструватись платником ПДВ, якщо за попередні 12 місяців дохід за операціями, що підлягають обкладанню ПДВ перевищує:

а) 300 тис. грн. без врахування ПДВ;

б) 500 тис. грн. без врахування ПДВ;

- в) 1 млн. грн. з врахуванням ПДВ;
- г) 1 млн. грн. без врахування ПДВ.

29. Платник податку за підсумками календарного року здійснює перерахунок частки використання товарів/послуг в оподатковуваних операціях:

- а) здійснює;
- б) не здійснює.

30. Для цілей оподаткування під доходами, отриманими нерезидентом із джерелом їх походження з України, розуміються:

- а) проценти, дисконтні доходи, що сплачуються на користь нерезидента, у тому числі проценти за позиками та борговими зобов'язаннями, випущеними (виданими) резидентом;
- б) дивіденди, які сплачуються резидентом;
- в) роялті;
- г) фрахт;
- д) всі відповіді вірні.

Тема 10. ФІНАНСОВА ТА СПЕЦІАЛЬНА ЗВІТНІСТЬ СТРАХОВИКІВ

10.1. Питання для самоконтролю

1. Регламентация та склад фінансової звітності страховика.
2. Розкрийте призначення та зміст Декларації страховика про операції з перестраховування.
3. Розкрийте зміст та призначення спеціальної фінансової звітності страховика.

10.2. Теми рефератів

1. Особливості аудиту фінансової звітності страховика.
2. Використання інформації зі звітності страховика для аналізу та прийняття рішень.
3. Взаємозв'язок форм фінансової та спеціальної звітності страховика.
4. Особливості фінансової звітності страховиків.
5. Звітність за сегментами для страховика.

10.3. Задачі для розв'язання

Задача 10.1. Залишки на рахунках страхової компанії станом на 1.01.201_р становили:

Засоби та джерела їх утворення	Сума, грн
Основні засоби, первісна вартість	510 000
Знос основних засобів	260 000
Нематеріальні активи	70 000
Знос нематеріальних активів	33 000
Акції інших підприємств	75 000
Матеріали	13 000
Малоцінні та швидкозношувані предмети	25 000
Каса (вказана сума також є лімітом каси)	4000
Поточний рахунок	25 000
Державні довгострокові облігації	60 000
Довгострокові банківські депозити	671 700
Кредиторська заборгованість за розрахунками з постачальниками та підрядчиками	120 000
Заборгованість з бюджету:	
— з податку на прибуток	14 000
— з податку на доходи фізичних осіб	8 000

Облік у страхових організаціях

Продовження таблиці залишків за рахунками

Заборгованість фондам за внесками:	
— до Пенсійного фонду	7700
Розрахунки за заробітною платою	22000
Дебіторська заборгованість за позитивно вирішеними регресними вимогами	88000
Статутний капітал	520 000
Резервний капітал	150 000
Нерозподілений прибуток	140 000
Страхові резерви:	
— резерв незароблених премій	70 000
— резерв заявлених, але не виплачених збитків	6000
— резерв збитків, які виникли, але не заявлені	7000
— резерв коливань збитковості	8000

Операції за перший квартал 201_ р.:

№ з/п	Зміст операції	Сума, грн
1	2	3
1.	Укладено договорів майнового страхування на суму	142 000
2.	За укладеними договорами страхування майна отримано готівкою	11 000
3.	За укладеними договорами страхування майна отримано на поточний рахунок	90 000
4.	Передано у перестраховання за договорами страхування майна	14 200
5.	Укладено договорів страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів на суму	25 000
6.	З них передано в перестраховання	5000
7.	Повернено страховальникам майна надлишково отримані страхові платежі у результаті неправильного застосування тарифів	3000
8.	Отримано частку від перестраховальників за перестраховання майна	30 000
9.	Доходи за облігаціями	600
10.	Доходи за банківськими депозитами	3000
11.	Отримано агентські винагороди	5500
12.	Виплачено страхових відшкодувань за договорами страхування майна	3700
13.	Надходження готівки до каси з поточного рахунку	125 000
14.	Погашено дебіторську заборгованість готівкою	5000
15.	Видано з каси коштів під звіт	3500
16.	Видано з каси сум страхового відшкодування	1600
17.	Виплачено з каси одноразової допомоги за рахунок фондів спеціального призначення	350

Облік у страхових організаціях

Продовження таблиці господарських операцій

18.	Надійшли кошти на поточний рахунок від реалізації цінних паперів	12 400
19.	Перераховано проценти банку за касове обслуговування	470
20.	Оплачено рахунки за оренду приміщень	310
21.	Надійшло дивідендів за придбані акції в інших організаціях	10 300
22.	Нараховано заробітної плати штатним працівникам та страховим агентам (5 чол., з них 1 потерпілий від Чорнобильської катастрофи 1 категорії, 1 — учасник бойових дій, 1 — пенсіонер, 1 — мати, яка має 4-х дітей до 18 років). Заробіток усім працівникам нараховано в однаковій сумі за кожен місяць періоду.	42 000
23.	Нараховано єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	?
24.	Витрати на відрядження	6400
25.	Видано заборгованість за заробітною платою на початок періоду	
26.	Оплата послуг аварійних комісарів	1800
27.	Зарахування невиданої в строк заробітної плати на рахунок депонентів	590
28.	Нараховано дивідендів за минулий рік	19 500
29.	Списано основних засобів:	6300
	— первісна вартість	
	— знос	6000
30.	Оприбутковано надлишків малоцінних та швидкозношуваних предметів, які встановлені інвентаризацією	530
31.	Перераховано у централізовані страхові резервні фонди	24 000
32.	Страхові резерви на кінець періоду:	
	— резерв незароблених премій	75 000
	— резерв заявлених, але не виплачених збитків	5000
	— резерв збитків, які виникли, але не заявлені	4000
	— резерв коливань збитковості	6000
33.	Придбано 20 унцій золота за ринковим курсом 38,0 тис. грн за тройську унцію, курс НБУ на дату придбання 37,0 тис. грн, а на дату звітності — 37,023 тис. грн за 10 тройський унцій	

Відкрити та заповнити книгу господарських операцій, журнали-ордери та головну книгу (зробити повну оборотну шахову відомість).

При виконанні задачі самостійно визначати суми, які необхідно отримати до каси, внести на поточний рахунок або перераховувати до фондів. Доходи і витрати, якщо інше не вказано, вважати оплаченими.

Задача 10.2. На основі даних задачі 10.1 складіть бухгалтерський баланс підприємства (ф. № 1) за станом на 1.04. 201_ р.

Задача 10.3. На основі даних задачі 10.1 складіть Звіт про фінансові

результати (ф. № 2) за станом на 1.04. 201_ р.

Задача 10.4. На основі даних задачі 10.1 складіть спеціалізовану звітність страховика, форма і порядок складання якої затверджена розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.02.04 № 39.

Задача 10.5. На основі даних задачі 10.1 складіть Звіт про рух грошових коштів страховика.

10.4. Тести

1. Фінансова звітність страховика складається з:
 - а) визначається МСБО;
 - б) включає загальні форми та спеціальний додаток;
 - в) форм, розроблених спеціально для страховика;
 - г) тих же форм, що й для інших суб'єктів господарської діяльності.
2. Дія Положень (стандартів) бухгалтерського обліку на страховика:
 - а) поширюється;
 - б) не поширюється;
 - в) поширюється дія лише окремих Положень.
3. Спеціальна звітність страховика опублікуванню:
 - а) підлягає в обов'язковому порядку;
 - б) не підлягає.
4. Фінансова звітність страховика опублікуванню:
 - а) підлягає в обов'язковому порядку;
 - б) не підлягає.
5. Дані фінансової звітності страховика є:
 - а) публічними;
 - б) конфіденційними.
6. Строки подання фінансової звітності такі:
 - а) квартальна — не пізніше 20 числа місяця, наступного за звітним періодом, річна — не пізніше 60 днів наступного за звітним роком;
 - б) квартальна — не пізніше 40 днів, наступних за звітним періодом, річна — не пізніше 60 днів за звітним роком;
 - в) квартальна — не пізніше 25 числа місяця, наступного за звітним

періодом, річна — не пізніше 28 лютого наступного за звітним року.

7. Строки подання спеціальної фінансової звітності страховика такі:

а) квартальна — не пізніше 20 числа місяця, наступного за звітним періодом, річна — не пізніше 60 днів наступного за звітним роком;

б) квартальна — не пізніше 40 днів, наступних за звітним періодом, річна — не пізніше 60 днів за звітним роком;

в) квартальна — не пізніше 25 числа місяця, наступного за звітним періодом, річна — не пізніше 28 лютого наступного за звітним роком;

г) одночасно з поданням загальної фінансової звітності.

8. Складання Балансу страховика регламентується:

а) МСБО 1;

б) П(с)БО 2;

в) МСБО 4.

9. Складання Звіту про рух грошових коштів страховика регламентується:

а) МСБО 1;

б) П(с)БО 2;

в) МСБО 4;

г) МСБО 7.

10. Складання Приміток до звітності страховиком регламентується:

а) МСБО 1;

б) МСБО 1 та МСБО 4;

в) Наказом Міністерства фінансів України № 302 від 29.11.2000 р. “Про Примітки до річної фінансової звітності”.

11. Страховики надсилати звітність державному реєстратору за місцезнаходженням реєстраційної справи:

а) зобов’язані в строк не пізніше ніж до 1 червня року наступного за звітним;

б) зобов’язані в строк не пізніше ніж до 1 липня року наступного за звітним;

в) не зобов’язані.

12. Декларація страховика про операції з перестраховування містить розділів:

а) 1;

б) 2;

в) 3.

13. Страховики облікову політику у фінансовій звітності розкривати:

а) повинні;

б) не повинні.

13. Фінансова звітність страховика складається з стількох форм:

- а) 5;
- б) 6;
- в) 7;
- г) 8.

14. Спеціалізована фінансова звітність страховика має розділів:

- а) 5;
- б) 6;
- в) 7;
- г) 8.

15. Декларація страховика про операції з перестраховання є формою звітності:

- а) фінансової;
- б) податкової;
- в) спеціальної.

16. Страхові брокери — юридичні особи до Нацкомфінпослуг подають:

- а) лише фінансову звітність;
- б) лише відомості про посередницьку діяльність;
- в) фінансову звітність та відомості про посередницьку діяльність.

17. У спеціальній звітності страхового брокера наводяться здійснені ними:

- а) обсяги страхування;
- б) обсяги перестраховання;
- в) обсяги страхування та перестраховання.

18. Страхові брокери — фізичні особи, які є суб'єктами підприємницької діяльності до Нацкомфінпослуг подають:

- а) лише фінансову звітність;
- б) лише відомості про посередницьку діяльність;
- в) фінансову звітність та відомості про посередницьку діяльність.

19. Термін подання річної звітності страхового брокера до **Нацкомфінпослуг** встановлено такий: до 25 числа місяця, наступного за звітним кварталом, і щорічно в термін

- а) до 28 лютого року, наступного за звітним;
- б) до 20 січня року, наступного за звітним;
- в) не пізніше 60 днів року, наступного за звітним.

20. Звітність до Нацкомфінпослуг страховими брокерами подається в формі:

- а) електронній;
- б) паперовій;
- в) електронній та паперовій.

21. МСБО 1 передбачає стандартну форму балансу:

- а) так;
- б) ні.

22. Згідно з МСБО 1 об'єкти, що представлені в балансі, повинні бути класифіковані як оборотні та необоротні активи, короткострокові та довгострокові зобов'язання:

- а) так;
- б) так, за винятком випадків, коли структура балансу на основі ліквідності більш доречна;
- в) ні.

23. Зобов'язання за відкладеними податками завжди наводяться як:

- а) необоротні активи;
- б) оборотні активи;
- в) довгострокові зобов'язання;
- г) короткострокові зобов'язання.

24. МСБО 1 "Подання фінансових звітів" вимагається (як мінімум) включати до Звіту про прибутки та збитки за період такі рядки:

- а) дохід;
- б) фінансові витрати;
- в) частину прибутку і збитку асоційованих та спільних підприємств, обліковану з використанням методу участі в капіталі;
- г) податкові витрати;
- д) всі відповіді вірні.

25. Методу характеру витрат притаманні:

- а) матеріальні витрати, оплата праці, амортизація, інші витрати;
- б) собівартість продажу, адміністративні витрати, витрати на збут.

26. Звіт про рух грошових коштів подається у розрізі:

- а) операційної та фінансової діяльності;
- б) основної та неосновної діяльності;
- в) інвестиційної, фінансової та операційної діяльності.

27. За міжнародним стандартом фінансової звітності 7 “Звіт про рух грошових коштів” визначення обсягу руху грошових коштів може здійснюватись:

- а) лише за прямим методом;
- б) лише за непрямим методом;
- в) як за прямим так і непрямим методом.

28. МСБО 4 має назву:

- а) звіт про власний капітал;
- б) звіт про прибутки та збитки;
- в) страхові контракти;
- г) звіт про рух грошових коштів.

29. Страховики зобов’язані письмово повідомити Нацкомфінпослуг про запровадження формування і ведення обліку необов’язкових технічних резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, не пізніше ніж за:

- а) 30 днів до початку календарного року;
- б) 45 днів до початку календарного року;
- в) 60 днів до початку календарного року;
- г) 90 днів до початку календарного року.

30. Спеціалізована звітність страховика буває:

- а) проміжна та річна;
- б) лише проміжна;
- в) лише річна.

Робочий план рахунків страховика для виконання практичних завдань

Код рахунка (субрахунка)	Найменування рахунка (субрахунка)
1	2
231	Витрати з обов'язкового страхування
232	Витрати з обов'язкового страхування
233	Витрати зі страхування життя
234	Витрати інвестиційної діяльності
235	Витрати фінансової діяльності
236	Витрати іншої діяльності
35	Поточні фінансові інвестиції
363	Розрахунки із страховальниками
3631	Розрахунки із вітчизняними страховальниками
3632	Розрахунки з іноземними страховальниками
364	Розрахунки із страховими посередниками
365	Розрахунки з перестраховальниками
3651	Розрахунки з вітчизняними перестраховальниками
3652	Розрахунки з іноземними перестраховальниками
37	Розрахунки з різними дебіторами
378	Розрахунки з перестраховальниками за депонованими преміями
471	Забезпечення виплат відпусток
472	Додаткове пенсійне забезпечення
474	Забезпечення інших витрат і платежів
477	Забезпечення матеріального заохочення
491	Технічні резерви
4911	Резерв незароблених премій
4912	Резерв заявлених, але не виплачених збитків
4913	Резерв збитків, які виникли, але не заявлені
4914	Резерв коливань збитковості
4915	Резерв катастроф
492	Резерви із страхування життя
4921	Резерви довгострокових зобов'язань (математичні резерви)
49211	Резерв нетто-премій
49212	Резерв витрат на ведення справи;
49213	Резерв бонусів
4922	Резерв належних виплат страхових сум
49221	Резерв заявлених, але не врегульованих збитків
49222	Резерв збитків, що виникли, але не заявлені

Облік у страхових організаціях

Продовження додатка 1.1

1	2
493	Частка перестраховиків у технічних резервах
4931	Частка перестраховиків у резерві незароблених премій
4932	Частка перестраховиків у резерві заявлених, але не виплачених збитків
4933	Частка перестраховиків у резерві збитків, які виникли, але не заявлені
4934	Частка перестраховиків у резерві коливань збитковості
4935	Частка перестраховиків у резерві катастроф
494	Частка перестраховиків у резервах із страхування життя
4941	Частка перестраховиків у математичних резервах
49411	Частка перестраховиків у резервах нетто-премій
49412	Частка перестраховиків у резерві витрат на ведення справи
49413	Частка перестраховиків у резерві бонусів
4942	Частка перестраховиків у резерві належних виплат страхових сум
49421	Частка перестраховиків у резерві заявлених, але не врегульованих збитків
49422	Частка перестраховиків у резерві збитків, що виникли, але не заявлені
495	Результат зміни технічних резервів
4951	Результат зміни резерву незароблених премій
4952	Результат зміни резерву заявлених, але не виплачених збитків
4953	Результат зміни резерву збитків, які виникли, але не заявлені
4954	Результат зміни резерву коливань збитковості
4955	Результат зміни резерву катастроф
496	Результат зміни резервів із страхування життя
4961	Результат зміни резервів довгострокових зобов'язань
4962	Результат зміни резерву належних виплат страхових сум
631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками
632	Розрахунки з іноземними постачальниками
633	Розрахунки з учасниками ПФГ
671	Розрахунки за нарахованими дивідендами
672	Розрахунки за іншими виплатами
681	Розрахунки за одержаними авансами
682	Внутрішні розрахунки
683	Внутрішньогосподарські розрахунки
685	Розрахунки з іншими кредиторами
6851	Розрахунки з вітчизняними страхувальниками
6852	Розрахунки з вітчизняними перестраховиками
6853	Розрахунки з вітчизняними страховими брокерами
6854	Розрахунки з іноземними страхувальниками
6855	Розрахунки з іноземними перестраховиками
6856	Розрахунки з іноземними страховими брокерами
703	Дохід від реалізації робіт і послуг
7031	Дохід від реалізації страхових послуг (подальша деталізація за видами)
7032	Дохід від реалізації інших робіт та послуг (подальша деталізація за видами)
7051	Перестраховування вітчизняними перестраховиками

Облік у страхових організаціях

Закінчення додатка 1.1

1	2
70511	Страховання життя
70512	Особисте страхування
70513	Страховання майна фізичних осіб
70514	Страховання майна юридичних осіб
70515	Страховання наземного транспорту
70516	Страховання відповідальності
70517	Облігаторне страхування
7052	Перестраховання іноземними перестраховиками
719	Інші доходи від страхової діяльності
7191	Комісійні винагороди за перестраховання
7192	Частки від страхових сум та страхових відшкодувань, належні до сплати перестраховиками
7193	Повернуті суми із централізованих страхових резервних фондів
7194	Повернуті суми страхових резервів, інших, ніж резерв незароблених премій
7195	Інші доходи від страхової діяльності
7196	Інші операційні доходи
76	Страхові платежі
761	Страхові премії
7611	Страховання життя
7612	Особисте страхування
7613	Страховання майна фізичних осіб
7614	Страховання майна юридичних осіб
7615	Страховання наземного транспорту
7616	Страховання відповідальності
7617	Державне обов'язкове особисте страхування
762	Перестраховальні премії (вхідне перестраховання)
903	Собівартість реалізованих робіт і послуг
904	Виплати страхового відшкодування та страхових сум
9041	Страхові виплати за добровільними видами страхування
9042	Страхові виплати за обов'язковими видами страхування
9043	Страхові виплати за договорами страхування життя
981	Податок на прибуток від звичайної діяльності
9811	Податок на прибуток від страхової діяльності
9812	Податок на прибуток від іншої діяльності
9813	Податок на прибуток від надзвичайних подій

Приклад оформлення вирішення задачі

Задача. Страхова компанія платник ПДВ, придбала будівлю з прилеглою до неї земельною ділянкою (яка є окремим об'єктом власності) за 3 млн. грн. Будинок буде використовуватись на 60 % для забезпечення страхової діяльності, а 40 % буде здаватись в операційну оренду. Земля буде здана в операційну оренду. Справедлива вартість будівлі на момент купівлі складає 2 млн. грн, а землі – 0,5 млн. грн. Також відомо, що у минулому році страхова компанія отримала 9,5 млн. грн доходу від страхової діяльності та 0,5 млн. грн від діяльності, що обкладається ПДВ. На кінець звітнього року дохід від страхової діяльності складає – 13,5 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 1,5 млн. грн.

Необхідно зробити всі можливі бухгалтерські проведення з посиланням на нормативні документи.

Розв'язок задачі:

Згідно з п. 9 П(с)БО 7 «Основні засоби» первісна вартість об'єктів основних засобів, зобов'язання за які визначені загальною сумою, визначається розподілом цієї суми пропорційно справедливій вартості окремого об'єкта основних засобів.

Згідно з пп. 197.1.21 ст. 197 Податкового кодексу України звільняються від оподаткування операції з постачання (продажу, передачі) земельних ділянок, земельних часток (паїв), крім тих, що розміщені під об'єктами нерухомого майна та включаються до їх вартості відповідно до законодавства (з урахуванням положень абзацу першого підпункту 197.1.13 пункту 197.1 статті 197 цього Кодексу).

Згідно зі ст. 199 Податкового кодексу України, у разі якщо придбані та/або виготовлені товари/послуги частково використовуються в оподатковуваних операціях, а частково — ні, до сум податку, які платник має право віднести до податкового кредиту, включається та частка сплаченого (нарахованого) податку під час їх придбання або виготовлення, яка відповідає частці використання таких товарів/послуг в оподатковуваних операціях.

Частка використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях визначається у відсотках як відношення обсягів з постачання оподатковуваних операцій (без урахування сум податку) за попередній календарний рік до сукупних обсягів постачання оподатковуваних та неоподатковуваних операцій (без урахування сум податку) за цей же попередній календарний рік. Визначена у процентах величина застосовується протягом поточного календарного року.

Розрахунок частки використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях подається до контролюючого органу одночасно з податковою декларацією звітного податкового періоду, в якому задекларовані такі оподатковувані та неоподатковувані операції.

Платник податку за підсумками календарного року здійснює перерахунок частки використання товарів/послуг та необоротних активів в оподатковуваних операціях виходячи з фактичних обсягів проведених протягом року оподатковуваних та неоподатковуваних операцій. У разі зняття з обліку платника податку, у тому числі за рішенням суду, перерахунок частки здійснюється виходячи з фактичних обсягів оподатковуваних та неоподатковуваних операцій, проведених з початку поточного року до дати зняття з обліку.

Частка використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях, застосовується для проведення коригування сум податку, які відносяться до податкового кредиту. Результати перерахунку сум податкового кредиту відображаються у податковій декларації за останній податковий період року. У разі зняття з обліку платника податку, у тому числі за рішенням суду, коригування відображається платником податку у податковій декларації останнього податкового періоду, коли відбулося зняття з обліку.

Згідно з **Порядком сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій**, затвердженим Постановою КМУ від 3 листопада 1998 року № 1740, при купівлі нерухомого майна необхідно сплатити збір на обов'язкове державне пенсійне страхування у розмірі 1 відсотка від вартості нерухомого майна. При цьому, нерухомим майном визнається жилий будинок або його частина, квартира, садовий будинок, дача, гараж, інша постійно розташована будівля, а також інший об'єкт, що підпадає під визначення групи 3 основних засобів та інших необоротних активів згідно з Податковим кодексом України. Оскільки земля згідно із Податковим кодексом України відноситься до першої групи основних засобів, то пенсійний збір з вартості землі сплачувати не потрібно, проте його треба сплатити з вартості будівлі.

Визначимо окремо вартість будівлі та землі.

Загальна справедлива вартість будівлі та землі = $2 + 0,5 = 2,5$ млн. грн.

Ціна купівлі будівлі: $3000000 \cdot 2000000 : 2500000 = 2400000$ грн.

Ціна купівлі землі: $3000000 \cdot 500000 : 2500000 = 600000$ грн.

Визначимо частку використання необоротних активів в оподатковуваних операціях за минулий рік: $0,5 : (9,5 + 0,5) = 0,05$.

Розрахуємо суму податкового кредиту від вартості будівлі на момент придбання: $2400000 : 120 \cdot 20 \cdot 0,05 = 20000$ грн.

Визначимо частку використання необоротних активів в оподатковуваних операціях за звітний рік: $1,5 : (13,5 + 1,5) = 0,1$.

Облік у страхових організаціях

Розрахуємо суму податкового кредиту від вартості будівлі на кінець звітного року: $2400000 : 120 \cdot 20 \cdot 0,1 = 40000$ грн.

На рахунках бухгалтерського обліку будуть відображені такі записи:

Господарська операція	Дебет	Кредит	Сума, грн
Перераховано гроші постачальнику	377	311	3000000,00
Відображено капітальні інвестиції у придбання будівлі $2400000 - 20000 = 2380000$	152	377	2380000,00
Відображено податковий кредит у вартості будівлі	641	377	20000,00
Відображено капітальні інвестиції у придбання землі	152	377	600000,00
Відображено пенсійний збір на вартість будівлі	152	651	24000,00
Сплачено песійний збір	651	311	24000,00
Введено в експлуатацію будівлю	103	152	2404000,00
Оприбутковано земельну ділянку	101	152	600000,00
Відображено збільшення податкового кредиту	641	644	20 000
Сторновані капітальні інвестиції на суму збільшення податкового кредиту	[152]	[377]	[20 000]
Одночасно	644	377	20 000
Сторнована первісна вартість основного засобу	[103]	[152]	[20 000]

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Навчальна література

1. Бухгалтерський фінансовий облік /Бутинець Ф.Ф., Герасимович А.М., Малюга Н.М. та інші/ Під заг. ред. Ф.Ф. Бутиця. – Житомир.: ПП “Рута”, 2009. – 912 с.
2. Блакита Г. В., Ромашевська Н. О. Бухгалтерський облік. Практикум. Навч. посіб.– К.: Центр учбової літератури, 2010. – 152 с. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: predator.stu/library/ (у локальній мережі ЧДТУ)
3. Бочкарева И.И. Левина Г.Г. Бухгалтерський финансовый учет: учебник/ И.И. Бочкарева, Г.Г. Левина; под ред. проф. Я.В. Соколова. – М.: Магистр, 2010. – 413 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: predator.stu/library/ (у локальній мережі ЧДТУ)
4. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник з виконання практичних завдань /За редакцією І.І. Сахарцевої. :К.: Кондор, 2009. - 556 с. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: predator.stu/library/ (у локальній мережі ЧДТУ)
5. Войнаренко М. П., Пономарьова Н. А., Замазій О. В. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: Навч. Посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: predator.stu/library/ (у локальній мережі ЧДТУ)
6. Домбровская Е.Н. Бухгалтерская (финансовая) отчетность: Учеб. пособие. – М.: ИНФРА-М, 2008. – 279 с. – (Высшее образование). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: predator.stu/library/ (у локальній мережі ЧДТУ)
7. Ватуля І.Д., Канцедал Н.А., Пономаренко О.Г. Аудит. Практикум. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 304 с. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: predator.stu/library/ (у локальній мережі ЧДТУ)
8. Гаманкова О. О. Облік і аудит у страхових організаціях: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2005. – 183 с.
9. Гарматій Т.О. Облік та аудит в страхових компаніях: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. –Тернопіль: 2004, 180 с.
- 10.Гедз М.Й., Осадчий Ю.І. Облік і аудит у страхових компаніях: Навч.-метод. посіб. для самостійного вивч. дисц. – Черкаси: ЧІБС УБС НБУ, 2009. – 169 с.
- 11.Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: навч. посіб.– вид. 2-ге випр.– Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2012. – 584 с.
12. Лень В.С. Фінансовий облік. Навч. Посіб. – К.: Академія, 2011. – 608 с.

13. Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: : навч. посіб.– Вид. 4-те. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2012. – 744 с.

14. Лень В.С., Гливенко В.В. Звітність підприємств: підручник. 4-те вид., виправ.– Київ: Каравела, 2016. – 676 с.

15. Assurance Practice Set for Comprehensive Assurance & Systems Tool (CAST) (3rd ed.) / Laura R. Ingraham, J. Greg Jenkins. - Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall, 2013. – 128 p. - <http://www.pearsonhighered.com/educator/product/Assurance-Practice-Set-for-Comprehensive-Assurance-Systems-Tool-CAST/9780133099218.page#sthash.pT4bIArX.dpuf>

16. Introduction to Risk Management and Insurance (10th ed.) / Mark S. Dorfman, David Cather. - Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall, 2012. – 504 p. - <http://www.pearsonhighered.com/educator/product/Introduction-to-Risk-Management-and-Insurance/9780131394124.page#sthash.U3qx0k7M.dpuf>

17. Santomero A. Financial Risk Management by Insurers: An Analysis of the Process / A. Santomero, D. Babel // The Journal of risk and insurance. – 1997. –Vol. 64. – № 2. – P. 231–270.

18. Babbel D. F. Insurance Pedagogy: Executive Opinions and Priorities / D. F. Babbel, D. R. Klock // The Journal of Risk and Insurance. – 1988. – No 55. – P. 701–712.

19. Cummins J. D. Risk-Based Premiums for Insurance Guaranty Funds. / J. D. Cummins // Journal of Finance. – 1998. – No 4. – P. 823–839.

20. Grose V. Managing risk: systematic loss prevention for executives. - Englewood Cliffs / V. Grose. – N.J. : Prentice-Hall, 1987. – 404 p.

21. Harry M. Markowitz. Portfolio Selection: Efficient Diversification of Investments / M. Harry. – New York: John Wiley, 1959.

22. Jaroslaw A. Gniadek, Jacek Lisowski. UbezpieczeniaMajatkowe. – Poznan, 1996.–S. 109.

23. Antczak J. Klasyfikacja ryzyk występujących w działalności Zakładów Ubezpieczeń / [Antczak J., Pietrusiewicz J., Rosa M., inne]. – Warszawa : Garmond, 2007. – 14 s.

24. The Ethics of Accounting and Finance: Trust, Responsibility, and Control / ed. by W. Michael Hoffman, Judith Brown Kamm, Robert E. Frederick, Edward S. Petry. – Westport: Quorum books, 1996. - 254 p. - <http://www.questia.com/library/119598446/the-ethics-of-accounting-and-finance-trust-responsibility>

25. Ethics and the CPA: Building Trust and Value-Added Services / Charles H. Cpa Calhoun, Mary Ellen Cpa Oliverio, Philip Cpa Wolitzer. - New York: Wiley, 1999. – 271 p. - <http://www.questia.com/library/106753982/ethics-and-the-cpa-building-trust-and-value-added>

Методична література

1. Облік і аудит у страхових організаціях. Методичні вказівки до виконання практичних завдань. / Укл. Лень В.С., Сидоренко О.О. – Чернігів: ЧДТУ, 2008. – 93 с.
2. Кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку операцій страхування. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни “Облік і аудит в страхових організаціях” для студентів напрямку підготовки 6.030509 «Облік і аудит» всіх форм навчання / Укладач Сидоренко О.О. – Чернігів: ЧДТУ, 2010. – 30 с.
3. Лень В.С. Фінансовий облік в Україні: задачі, тести, відповіді. Практикум для студентів вищих навчальних закладів економічних спеціальностей. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 320 с.
4. Інструкція з бухгалтерського обліку витрат національної страхової компанії “Оранта”, затв. рішенням правління НАСК “Оранта” від 19.04. 2000 р. № 22.

Допоміжна література

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 № 996-XIV.
2. Закон України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” від 08.07.10 № 2464-VI.
3. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” від 02.03.00 № 1533-III.
4. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” від 28 грудня 2014 року № 77-VIII.
5. Закон України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” від 14.10.14 № 1702-VII.
6. Закон України “Про індексацію грошових доходів населення” від 06.02.2003 № 491-IV
7. Закон України “Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв’язку з порушенням строків їх виплати” від 19.10.2000 р. № 2050-III.
8. Закон України “Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів” від 01.07.04 № 1961-IV.
9. Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” від 12.07.01 № 2664-III.
10. Закон України “Про аудиторську діяльність” від 22.04.93 № 3125-XII.
11. Закон України “Про оплату праці” від 24.03.95 р. № 108/95-ВР.

12. Закон України “Про страхування” від 07.03.96 № 85/96-ВР.
13. Закон України “Про рекламу” від 03.07.96 р. № 270/96-ВР.
14. Закон України “Про фінансовий лізинг” від 16.12.97 № 723/97-ВР.
15. Кодекс законів про працю, затверджений Законом України від 10.12.71 р. № 322-VIII.
16. Податковий кодекс України від 02.12.10 2755–VI.
17. Указ Президента України “Про заходи щодо розвитку системи протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму” від 22.07.03 № 740.
18. Тимчасове положення про товариство взаємного страхування, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 01.02.97 № 132.
19. Постанова КМУ “Про граничні норми добових витрат для відрядження членів екіпажів суден, інших транспортних засобів та суми, що спрямовуються на їх харчування замість добових витрат” від 02.02.2011 № 73.
20. Постанова КМУ “Про затвердження Порядку проведення індексації грошових доходів населення ” від 17.07.2003 № 1078.
21. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 17.03.11 № 362.
22. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція про його застосування, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291.
23. Наказ Міністерства фінансів України “Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств” від 20.10.15 № 897.
24. Інструкція зі статистики заробітної плати, затверджена наказом Державного комітету статистики України від 13.01.04 № 5.
25. Інструкція зі статистики кількості працівників, затверджена наказом Державного комітету статистики України від 28.09.05 № 286.
26. Вимоги щодо програмного забезпечення та спеціального технічного обладнання для ведення страховиками персоніфікованого (індивідуального) обліку договорів страхування життя затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 15.09.05 № 4620.
27. Положення про єдину централізовану базу даних щодо обов’язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 09.07.10 № 566.
28. Положення про здійснення нагляду за діяльністю філій страховиків-нерезидентів та застосування заходів впливу за порушення ними законодавства про фінансові послуги, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 16.11.06 № 6426.
29. Положення про особливості укладання договорів обов’язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних

транспортних засобів, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України 27.10.2011 № 673.

30. Положення про порядок збільшення (зменшення) розміру статутного капіталу публічного або приватного акціонерного товариства, затверджене рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 14.05.2013 № 822.

31. Положення про порядок провадження діяльності страховими посередниками, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.96 № 1523.

32. Положення про порядок та умови ведення страховиками персоніфікованого (індивідуального) обліку договорів страхування життя, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 28.12.04 № 3197.

33. Положення про порядок, умови видачі та розміри кредитів страхувальникам, які уклали договори страхування життя, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.12.04 № 2883.

34. Положення про реєстрацію страхових та перестрахових брокерів і ведення державного реєстру страхових та перестрахових брокерів, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 28.05.04 № 736.

35. Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів, затверджене рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 03.12.2013 № 2826.

36. Положенням про обов'язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів страховика, затверджене Розпорядження Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 23.02.2016 року № 396.

37. Порядок і правила формування, розміщення та обліку страхових резервів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду, затверджені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 13.11.03 № 123.

38. Порядок розрахунку резервів незароблених премій, що проводиться за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, затвердженими постановою Кабінету міністрів України від 23.07.2008 № 671

39. Порядок формування статутного капіталу страховика цінними паперами, затверджений розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 13.11.03 № 124.

40. Типова програма перевірок страховиків та страхових посередників, затверджена розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України 21.08.03 № 37.

41. Постанова правління національного банку України “Про застосування іноземної валюти в страховій діяльності” від 11.04.00 № 135.
42. Правила проведення перевірок (інспекцій) Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затверджені розпорядженням Нацкомфінпослуг від 27.11.2012 № 2422.
43. Методика формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, затверджені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.12.04 № 3104.
44. Рекомендації щодо аналізу діяльності страховиків, затверджені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.03.05 № 3755.
45. Вареня В. Бухгалтерський облік страхових резервів // Вестник бухгалтера и аудитора Украины. – № 3–4. 1 лютого 2006 р.
46. Горбач Л.М. Каун О.Б. Ринок фінансових послуг – К. 2006. – 356 с.
47. Заремба О. В. Облік страхових платежів і його удосконалення у страховиків / Бухгалтерський облік і аудит. – 2004. – № 6. – С. 3-8.
48. Історія страхування: Підручник / За ред. С. К. Реверчука. – К. : Знання, 2005. – 213 с.
49. Кисельова О.М. Технічні резерви страховиків та їх функція в формуванні інвестиційних ресурсів / О.М. Кисельова // Науковий журнал. Зовнішня торгівля : право та економіка. – Київ. : 2008. – №6 (41). – С. 77 – 84.
50. Механізм страхування фінансових ризиків: монографія / В.Г. Бабенко; Тавр. держ. агротехнол. ун-т. – Мелітополь, 2009. – 287 с.
51. Мних М. В. Страхування в Україні: сучасна теорія і практика : підручник. – К. : Знання України, 2006. – 284 с.
52. Основи довгострокового страхування : Навч. посіб. / А. Т. Головка, М. П. Денисенко, І. О. Ковтун, В. Г. Кабанов. – К.: Алеута, 2007. – 444 с.
53. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика : монографія / О. О. Гаманкова; Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана». – К. : – 2009. – 283 с.
54. Ромстова М. В. Налогообложение страховой деятельности / Под ред. В. В. Шахова. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 176 с.
55. Сидоренко О. О. Зароблені страхові платежі в обліку страховиків / Вісник Чернігівського державного технологічного університету : зб. – Чернігів : ЧДТУ. 2010 – № 43. – С. 262–267.
56. Сидоренко О. О. Концептуальні засади побудови системи обліку розміщення страхових резервів / Вісник Чернігівського державного технологічного університету : зб. – Чернігів : ЧДТУ, 2009 – № 39. – 355с. – С. 283–289.
57. Страхування: підручник / керів. авт. кол. С.С. Осадець . – Вид. 3-тє, без змін. – К. : КНЕУ, 2006 . – 604 с.

58. Сухов В. А. Государственное регулирование финансовой устойчивости страховщиков. – М.: Издательский центр “Анкил”, 1995 – 112 с.

59. Шелехов К.В., Бігдаш В.Д. Страхування: Навч. посібник. – К.: МАУП, 1998. – 424 с.

60. Юрченко Л. А. Финансовый менеджмент страховщика. – М: ЮНИТИ, 2001. – 235 с.

Інформаційні ресурси

1. www.minfin.gov.ua - Стандарти бухгалтерського обліку в Україні.
2. www.rada.gov.ua - сайт Верховної Ради України.
3. www.kmu.gov.ua - сайт Кабінету Міністрів України.
4. www.sta.gov.ua - Державна податкова адміністрація України.
5. <http://www.sau-aru.org.ua> - сайт Аудиторської Палати та Спілки аудиторів України.
6. www.dtkk.com.ua - сайт «Дебет-Кредит» від ГК.
7. www.buhgalteria.com.ua - сайт «Бухгалтерія» від «Бізнесу».

ДЛЯ НОТАТОК

